

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı

**MOBİLYA SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN TASARIM
MERKEZLERİNDE İÇMİMAR İSTİHDAMININ ARAŞTIRILMASI**

Ali Uğur KOÇ

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2024

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı

MOBİLYA SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN TASARIM
MERKEZLERİNDE İÇMİMAR İSTİHDAMININ ARAŞTIRILMASI

Ali Uğur KOÇ

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2024

MOBİLYA SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTEREN TASARIM MERKEZLERİNDE İÇMİMAR İSTİHDAMININ ARAŞTIRILMASI

Danışman: Doç. Dr. Gülçin Cankız ELİBOL

Yazar: Ali Uğur KOÇ

ÖZ

Tasarım merkezleri, çeşitli paydaşların işbirliği ile oluşturulan yenilikçi düşüncelerin oluşturulmasını ve uygulanmasını destekleyen bir inovasyon odaklı araştırma alanlarıdır. Bu çalışmanın amacı; mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren işletmelere ait tasarım merkezlerinde içmimar istihdamını, içmimar çalışanların faaliyet alanlarını, içmimarların mobilya endüstrisine, tasarım merkezlerine ve dolayısıyla firmaya sağladığı ve sağlayabileceği katkılarını araştırmaktır. Bu bağlamda, çalışmanın amacına, kapsamına ve araştırma sorularına uygun bir araştırma modeli olarak nitel araştırma yöntemi planlanmıştır. Veri toplama aracı olarak derinlemesine görüşme yöntemi belirlenmiştir. Çalışma grubu olarak araştırmanın temelini oluşturan katılımcılar, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezleri yetkilileri olarak belirlenmiştir. Verilerin analizi sürecinde, nitel veri analizi teknikleri kullanılarak elde edilen bulgular derinlemesine incelenmiş ve içerik analizine tabi tutulmuştur. İçmimarların mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerindeki istihdamı üzerine yapılan bu araştırma, sektördeki eğilimleri, ihtiyaçları ve içmimarların rol, sorumluluk ve hizmet alanlarına yönelik sonuç ve öneriler sunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Tasarım merkezi, mobilya endüstrisi, mobilya, içmimarlık, içmimar.

RESEARCH ON THE EMPLOYMENT OF INTERIOR DESIGNERS IN DESIGN CENTERS OPERATING IN THE FURNITURE SECTOR

Supervisor: Assoc. Prof. Gülçin Cankız ELİBOL

Author: Ali Uğur KOÇ

ABSTRACT

Design centers are innovation-focused research spaces that support the creation and implementation of innovative ideas created through the collaboration of various stakeholders. The purpose of this study; The aim of this study is to investigate the employment of interior architects in design centers belonging to businesses operating in the furniture industry, the fields of activity of interior architect employees, and the contributions of interior architects to the furniture industry, design centers and therefore to the company. In this context, a qualitative research method was planned as a research model suitable for the purpose, scope and research questions of the study. In-depth interview method was determined as the data collection tool. The participants, who form the basis of the research as the working group, were determined as officials of design centers operating in the furniture industry. During the data analysis process, the findings obtained using qualitative data analysis techniques were examined in depth and subjected to content analysis. This research on the employment of interior architects in design centers operating in the furniture industry provides results and suggestions regarding the trends, needs and roles, responsibilities and service areas of interior architects in the industry.

Keywords: Design center, furniture industry, furniture, interior architecture, interior architect.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam s¼recindeki y¼nlendirmeleri ve destekleriyle bana her zaman yol g¼steren, g¼sterdięi ¼zverili yaklaşımı ve d¼ő¼nceli tavsiyeleri sayesinde çalışmamın başarıyla tamamlanmasını sağlayan, sorularımı her zaman sabırla cevaplayan, ortaya çıkan sorunlara ¼z¼m ¼nerileri sunan değerli tez danışmanım Doç. Dr. G¼lin Cankız ELİBOL'a,

Çalışmam boyunca inancını ve g¼venini eksik etmeyen, rehberliği ve desteği sayesinde b¼y¼k ilerleme kaydettiğim, bilgi ve deneyimi ile beni y¼nlendiren değerli hocam Prof. Dr. Murat KILIÇ'a,

Benim için her zaman motivasyon ve ilham kaynağı olan, sağduyulu tavsiyeleri ile kişisel ve akademik geliőimimde beni ileriye taşıyan değerli hocam Dr. ¼ęr. ¼yesi İnci P¼RL¼SOY'a,

Her anımda bana destek olan, hayatımın her alanında emeklerini ve ¼zverilerini hissettiren, her zaman koőulsuz sevgisini hissettiğim sevgili annem, babam ve ablalarımaya sonsuz teőekk¼rlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ	iv
TABLolar DİZİNİ	vi
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: TASARIM MERKEZLERİ	5
1.1. Türkiye’de Tasarım Merkezlerine Yönelik Devlet Destek Programları	14
1.2. Tasarım Merkezlerinin Faaliyet ve Hizmet Alanları	18
1.2.1. Mobilya Endüstrisinde Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezleri	22
2. BÖLÜM: MOBİLYA ENDÜSTRİSİ	26
2.1. İçmimarlık Disiplininde Mekân ve Mobilya İlişkisi	29
2.2. Mobilya Endüstrisinde İçmimarlık Disiplini ve İçmimarların Rolü	32
2.3. Mobilya Endüstrisinde Tasarım Merkezlerinin Rolü	39
3. BÖLÜM: YÖNTEM	44
3.1. Araştırmanın Modeli	45
3.2. Çalışma Grubu	47
3.3. Verilerin Toplanması	49
3.4. Verilerin Analizi	52
4. BÖLÜM: BULGULAR	54
4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	54
4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	58
4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	74
4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	80
SONUÇ ve ÖNERİLER	85
KAYNAKLAR	98

EKLER	103
EK-1: Görüşme Formu	103
EK-2: Etik Komisyonu Onay Bildirimi	104
Etik Beyanı.....	105
Yüksek Lisans Tezi Orijinallik Raporu	106
Master's Thesis Originality Report.....	107
Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı	108

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Tasarım Merkezi Destek ve Teşvikleri (5746 sayılı kanun).....	17
Tablo 2: Tasarım Merkezlerine Ait Sayısal Veriler (https://l24.im/GsVvgY)	20
Tablo 3: Tasarım Merkezlerinin Sektörel Dağılımı (https://l24.im/GsVvgY)	21
Tablo 4: Tasarım Merkezlerinin İl Bazında Dağılımı (https://l24.im/GsVvgY)	22
Tablo 5: Mobilya Endüstrisinde Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezleri (https://l24.im/UkxzK)	24
Tablo 6: Tasarım Merkezi Firma Yetkililerine Yöneltilen Görüşme Soruları.....	50
Tablo 7: Birinci Araştırma Soruları.....	55
Tablo 8: Birinci Araştırma Sorusu İçin Elde Edilen Bulgular	57
Tablo 9: İkinci Araştırma Soruları	58
Tablo 10: Üçüncü Araştırma Soruları	74
Tablo 11: Dördüncü Araştırma Sorusu	80

GİRİŞ

Zamana bağılı olarak genişleyen uygulama alanlarıyla birlikte içmimarlık, tasarım dünyasındaki rolünü giderek artırmaktadır. Bu noktada, en önemli hususlardan biri mekânın tüm belirleyicilerinin en küçük detaylara kadar bütünleyici bir rol oynamasını sağlamaktır. İyi tasarlanmış bir iç mekân, sadece görsel estetik değil, aynı zamanda insan ihtiyaçlarına ve fonksiyonelliğe odaklanarak, kullanıcı deneyimini geliştirmelidir. Bu açıdan içmimarlık, mekân tasarımında insan odaklı yaklaşımıyla önemli bir rol oynamaktadır. Mekân ve insan arasındaki bu diyaloga katkıda bulunmak adına içmimar, ergonomi, estetik ve teknolojik gelişmeleri bütünleyici bir yaklaşım çerçevesinde ele almaktadır. Görsel ve işlevsel değerlerin yanı sıra; sağlık, güvenlik ve konfor gibi temel ihtiyaçları da göz önünde bulundurarak, yaşam alanlarını optimize eder. Bu nedenle, içmimarlık anlayışı, bu öğelerin kullanıcı psikolojisi ve davranışları üzerindeki etkisini dikkate alarak mekân planlaması yapar (Uyanık Afşar, 2009).

Mekânın öğeleri arasında merkezi bir konumda bulunan mobilya, kullanıcıların gereksinimlerini karşılayarak onların rahatça hareket etmelerine imkân tanır, eylemlerini destekler ve bunu gerçekleştirirken kullanıcıya güvenli, rahat ve sağlıklı bir kullanım ortamı sağlar. Bu özellikleri nedeniyle mobilya, mekânın işlevselliğinde kritik bir rol oynamaktadır (Başbuğ, 2016). Mobilya, mekânın içerdiği fonksiyonları yerine getiren, fiziksel ihtiyaçlara cevap veren, kullanıcıların günlük hayatlarında kendilerini rahat hissetmelerine olanak sağlayan bir unsurdur. Mobilya, mekân içindeki dolaşımı etkileyen önemli bir faktördür. Doğru tasarlanmış mobilya, mekânın içerisindeki sirkülasyonu engellememeli, aksine dolaşımı kolaylaştırmalıdır. Mobilya tasarımı ve konumlandırılması, mekânın işlevselliği ve ergonomisi için kritik bir öneme sahiptir. Mobilya, mekânın akustiğini de etkilemektedir. Doğru seçilmiş ve konumlandırılmış donatı elemanları, mekânın ses yansımalarını ve yutmasını etkilemektedir. Bununla birlikte, mobilyanın malzeme seçimi ve üretim süreci de mekânın genel sağlığı üzerinde önemli etkilere sahiptir. Bu bağlamda, mobilyanın yerleşim ve tasarımı, bir mekânın işlevselliği ve kullanıcı konforu üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, mekân ile mobilya arasında doğrudan bir ilişki bulunmakta ve bunlar arasındaki etkileşim de sürekli bir biçimde devam etmektedir. Buna bağılı olarak içmimarlık disiplini ile mobilya sektörü

arasında karşılıklı etkileşim, mobilya tasarımının gelişiminde kritik bir öneme sahiptir. Bu disiplin, mobilya endüstrisine yönelik araştırma, gelişim ve sorunların saptanması gibi temel işlevleri yerine getirerek sektörün taleplerini karşılamaktadır ve onun ilerlemesine katkıda bulunmaktadır. Mobilya tasarımında etkili bir şekilde yer alan içmimarlık disiplini, mobilya endüstrisinin gelişimine dönük belirleyiciliği, bu alandaki önemi vurgulamaktadır. İçmimarlık alanı, mobilya sektörünün taleplerini karşılayarak ve onun gelişimine katkı sağlayarak gerektiğinde sektöre yönelik araştırmalar yapması, stratejik gelişim planları oluşturması, problemleri tanımlaması ve çözümler üretmesi gerektiğinin altını çizmektedir (Ayanoglu, 2010).

Günümüzün hızla gelişen dünyasında, mobilya endüstrisinin önemi yalnızca estetik ve konfor faktörleri ile sınırlı kalmamaktadır. Mobilya endüstrisi, artan rekabet ve kullanıcı beklentileri doğrultusunda inovasyona yönelik bir değişim yaşamaktadır. Tasarımdan üretim süreçlerine, malzeme seçiminden sürdürülebilirlik uygulamalarına kadar her aşamada yenilikçi yaklaşımların ön plana çıktığı bu endüstri, özgün ürünlerin ortaya koyulması için etkili bir altyapı oluşturmakta ve mobilya sektöründe yaratıcılığı ve farklılaşmayı destekleyerek endüstrinin kendi iç dinamiklerini güçlendirmektedir. Bu bağlamda, mobilya endüstrisinin inovatif faaliyetleri, sadece estetik ve fonksiyonellik açısından değil, aynı zamanda ekonomik büyüme ve teknolojik gelişim için de kritik rol oynamaktadır. Bu gelişim, sürdürülebilirlik, kullanıcı odaklı tasarım ve dijitalleşme yönünde önemli adımlar olarak öne çıkmaktadır. İç mekanların daha fonksiyonel ve estetik hale getirilmesi amaçlanmakta, teknoloji ile entegre çözümler aracılığıyla yaşam alanları yeniden tanımlanmaktadır (Kaya, 2016). Bu gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Tasarım merkezleri, farklı disiplinlerin bir arada bulunduğu, yetkinliklerini geliştirdiği ve özgün tasarımların ortaya çıktığı dinamik platformlar olarak faaliyet göstermekte; en güncel teknolojik imkânlar, malzemeler ve bilgi kaynaklarına erişim sağlayarak projelerini gerçekleştirmelerine olanak tanımaktadır. Mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren ve inovasyonun teşvik edildiği tasarım merkezleri, tasarım ekibinde birçok disiplin bulundurmaktadır. Bu sektörde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinde içmimarların istihdam edilmesinin, mekânsal çözümleri estetik ve fonksiyonel bir şekilde bütünleştirmek ve firmalara rekabet

avantajı kazandıracak yenilikçi ürünler ortaya koymasıyla giderek önem kazandığı öngörülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Mobilya endüstrisinde yer alan tasarım merkezlerinde içmimar istihdamının mevcut durumunun, bu istihdamın amacının ve içmimarların bu faaliyet alanına katkısının araştırılması çalışmanın ana amacıdır. İçmimarların yaratıcı tasarımlarıyla, mekânlarda kullanıcıların beklentilerini karşılamak ve memnuniyetlerini artırmak üzere üretilen mobilyaların ortaya konmasında önemli rol oynadıkları bu araştırmanın temel varsayımıdır. Bu çalışmanın hedefi; mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinde içmimar istihdamını, içmimar çalışanlardan beklenenleri ve içmimarların tasarım merkezlerine ve dolayısıyla firmaya katkılarını araştırmaktır.

Araştırma soruları;

- Mobilya alanında faaliyet gösteren firmalara ait tasarım merkezlerinde içmimar istihdamının mevcut durumu nedir?
- İçmimar çalışanların, bu merkezlerdeki faaliyet alanları nelerdir?
- İçmimarların tasarım merkezlerine ve firmaya sağladığı katkılar nelerdir?
- İçmimarların mobilya endüstrisine olan katkıları nelerdir?

şeklinde belirlenmiştir.

Bu kapsamda, mobilya sektöründeki tasarım merkezlerinde içmimarların mobilya endüstrisine olan katkılarının saptanması, yenilikçi ve estetik açıdan ilgi çekici mobilyaların üretilmesinin sağlanması, müşteri memnuniyetinin artırılması, ergonomik ve işlevsel mobilyaların tasarlanması, yenilik taşıyan mobilyaların ortaya konabilmesi, malzeme ve üretim tekniklerinin araştırılması ve sektörel gelişmelerin takip edilmesi, yenilik ve buna bağlı olarak rekabet avantajı elde edilmesi gibi faktörler göz önünde bulundurularak içmimar istihdamının sağladığı ve sağlayabileceği katkılar araştırılmış, literatür taraması ve alan çalışması yapılmış ve bulgular analiz edilmiştir.

Mobilya endüstrisi, her geçen gün artan rekabet ortamı ve müşteri beklentileri nedeniyle sürekli kendini yenilemek durumundadır. Bu sektörde faaliyet gösteren

tasarım merkezlerinde içmimarların istihdam edilmesinin önemi araştırmaya değer bir nokta olarak değerlendirilmiştir. İçmimarlar, mobilya tasarımları ile mekânların kullanımını ve algılanışını doğrudan etkileyebilmekte, dolayısıyla tasarım süreçlerinde etkin rol oynamaları beklenmektedir. İçmimarların tasarım merkezlerindeki görev ve sorumlulukları, sektöre özgü tasarım süreçlerine katkıları, yaratıcı fikirlerin işlenişi ve uygulamaya dökülmesi aşamaları arasındaki ilişki bu çalışmanın temelini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Kapsamı

Mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinde içmimarların istihdam edilmesindeki temel amaç, estetik, ergonomi ve işlevsellik gibi unsurları bir araya getirerek kullanıcı odaklı mobilya tasarımlarının oluşturulmasını sağlamak olduğu öngörülmektedir. Bu nedenle, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinde içmimarların istihdam edilmesinin, markalar için değerli bir katkı sağlayacağı ve sektörün gelişimine katkıda bulunan önemli bir faktör niteliğinde olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, araştırma, mobilya endüstrisinde kurulmuş olan tasarım merkezleri bünyesinde görev alan birçok disiplinden biri olan içmimar çalışanları ele almaktadır. İçmimarların tasarım merkezlerinde istihdam edilmesinin, mobilya üreticilerine dolayısıyla firmaya birçok avantaj sağladığı düşünülmektedir. Öte yandan içmimarların süreçlerde, özellikle tasarım anlamındaki rollerinin, yenilikçi ürünlerin tasarlanması ve marka imajının güçlendirilmesi anlamında önemli olduğu öngörülmektedir. Araştırma kapsamı, içmimarların mobilya tasarım ve üretim süreçlerine dair katkılarının tasarım merkezleri özelinde derinlemesine incelenmesi, bu alandaki uygulamaların ve gelişmelerin sorgulanmasıdır.

1. BÖLÜM: TASARIM MERKEZLERİ

Tezin bu bölümünde, tasarım merkezi kavramı, tanımı ve içeriğinin detaylarına yer verilmektedir. Bu bağlamda öncelikle tasarım merkezi tanımı ve içeriği hakkında açıklamalar yapılmaktadır. Tasarım merkezlerinin önemi vurgulanmakta ve amaçları hakkında bilgi verilmektedir. Türkiye'de tasarım merkezlerine ilişkin göstergeler paylaşılarak 5746 sayılı kanun kapsamında sağlanan desteklere değinilmektedir. Bu kapsamda, tasarım merkezlerinin hangi alanlarda faaliyet gösterdiği ve sunduğu hizmetler açıklanmaktadır. Araştırma, tasarım merkezlerinin farklılaştığı faaliyet alanlarından mobilya endüstrisine özelleşerek devam etmektedir. Ayrıca, Türkiye'de mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezleri belirlenerek bu merkezlerin disiplinler arası bir yaklaşımla tasarım sürecinin farklı aşamalarında prototipleme ve test etme imkânı sunarak mobilya endüstrisine katkısı incelenmektedir.

Bu çalışma kapsamında ele alınan tasarım merkezlerine yönelik tanım, 5746 s. Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un 2. Maddesi k bendinde yer almaktadır. Söz konusu maddeye göre;

"k) (Ek: 16/2/2016-6676/27 md.) Tasarım merkezi: Tasarım projelerini veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az on tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimleri," ifade etmektedir (5746 s. Kanun, 2008).

Türkiye'de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen ve faaliyet gösteren tasarım merkezleri, sektörde öncü bilimsel ve teknolojik çalışmaların yapıldığı, inovatif ve benzersiz özellikleriyle dikkat çeken kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır. Tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen ürün tasarımları, bilgi ve teknoloji odaklı olup, eşsiz ve deneysel içerikler sunmaktadır. Türkiye'de tekstil ve mobilya sanayi başta olmak üzere çeşitli sektörlerde tasarım merkezleri tarafından önemli geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir (Armağan, 2019).

Tasarım Merkezi, firmaların rekabet edebilme yeteneklerini geliştirmek amacıyla kullanılan bir kavram olarak dikkat çekmektedir. Günümüzde dışsal bilgi kaynaklarının kullanımının önemi artmaktadır ve bu nedenle tasarım merkezleri ya da tasarım odaklı inovasyon merkezleri, yenilikçi bilgi üretme ve bu bilgi kaynağına erişme konusunda zorluklar yaşayan firmalara çözümler sunmaktadır. Bu tür merkezler, şirketlere yenilikçi ve benzersiz fikirleri keşfetme, tasarlama ve uygulama konularında yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda, tasarım merkezleri, işbirliği ve paylaşılan bilgi kültürünü teşvik ederek firmaların büyüme potansiyelini artırmaktadır. Bu sayede, firmalar, rekabet dünyasında öne çıkarak sürdürülebilir bir avantaj elde etme imkânı bulmaktadır. Tasarım merkezlerinin etkin kullanımıyla, işletmeler hem müşteri memnuniyetini artırabilmekte hem de piyasadaki taleplere daha hızlı ve doğru şekilde yanıt verebilmektedir. Bu nedenle, herkes için tasarım merkezlerinin önemi ve faydaları giderek daha belirgin hale gelmektedir (Varol, 2020).

Tasarım merkezleri, yaratıcı ve yenilikçi düşüncelerin oluşturulmasını ve uygulanmasını destekleyen kuruluşlardır. Bu merkezler, farklı sektörlerde faaliyet göstererek çeşitli tasarım alanlarına odaklanmaktadır. Tasarım merkezlerinin temel hedefi, tasarım konusunda uzmanlaşmış profesyonellerin bir araya gelerek fikir alışverişinde bulunmalarını, çeşitli projelerde işbirliği yapmalarını ve sektörel gelişime katkıda bulunmalarını sağlamaktır. Özgün tasarım fırsatları sunarak, yenilikçi projelerin hayata geçirilmesini sağlamaktadır. Sektörler arası işbirliği ve bilgi paylaşımı ile tasarım merkezlerinde ortak hedeflere ulaşılmaktadır. Bu sayede, sektörlerin rekabet gücü artar ve yenilikçi çözümler bulunur. Tasarım merkezleri, topluma değer katan projeleri destekleyerek, kültürel ve ekonomik bir dönüşüm sağlamaktadır. Tasarım merkezleri, yapılandırılmış bir şekilde düşünme ve yaratıcılığı teşvik ederken, herkesin fikirlerini özgürce ifade etmesine olanak tanımaktadır. Bu anlamda, tasarım merkezleri, toplumun her kesimindeki insanlar için ilham kaynağı olur ve yenilikçi fikirlerin gelişimine destek vermektedir (Karakuş, 2021).

Sektörel gelişime katkıda bulunan tasarım merkezleri, gelecekteki yenilikleri belirlemek için etkin bir rol oynamaktadır. Yaratıcı tasarımların üretim ve pazarlama

süreçlerinde aktif bir şekilde yer almakta ve sektöre yenilikçi bir bakış açısı getirmektedir. Ekonomik açıdan rekabet edebilir bir yapı oluşturmayı, teknoloji alanında bilgi üreten, üretilen ürün ve bilginin kalitesini ve uluslararası standartlarını yükselten ve daha sonra ticarileştirerek ekonomiye katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Buna ek olarak, nitelikli işgücünü sağlamak, bilim ve teknoloji alanında beyin göçünü önlemek ve özellikle üniversitelerin akademik potansiyelini diğer paydaşlarla birlikte harekete geçirmek önemli bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte, girişimcilerin dünya çapında itibarını artırarak ülke markasının oluşmasına katkıda bulunmak ve katma değeri yüksek ürünlerle ithalata olan bağımlılığı azaltarak ihracatı artırmak da hedeflenmektedir. Ayrıca, ileri seviye teknoloji yatırımları yapacak yabancı yatırımcıları ülkemize çekmek önemli bir amaç olarak görülmektedir (Alpaslan, 2019).

Tasarım merkezi, çeşitli paydaşların işbirliği ile oluşturulan bir inovasyon odaklı araştırma alanıdır. Bu alanda tasarım araştırmaları ve uygulamalarına ilgi duyan paydaşlar bir araya gelmektedir. Tasarım merkezi, farklı sektörlerden gelen paydaşlar arasında işbirliklerinin geliştirilmesine önem vermekle birlikte yaratıcı düşünce ve yenilikçi yaklaşımlar burada teşvik edilmektedir. Tasarım merkezi, geniş bir kitleyi hedefler ve katılımcıların beklentilerini karşılamak için sürekli olarak yenilikçi yöntemler ve teknolojiler kullanmaktadır. Böylece, tasarım alanında ihtiyaç duyulan bilgi ve deneyim paylaşımı sağlanmaktadır (Binder & Brandt, 2008).

Firmalar, kamu kurumları, eğitmen ve öğrenciler, tedarikçiler, üniversiteler, müşteriler ve/veya potansiyel kullanıcılar gibi birçok paydaşın bulunduğu inovatif tasarım merkezleri, katılımcıların dengeli ve eşit iş birliği gerçekleştirebilmesine olanak sağlamaktadır. Bu iş birliği sayesinde, ürün ve hizmet tasarımı alanında yaratıcı ve sürdürülebilir bilgi üretimi hedeflenmektedir. Ortaya çıkan bilginin yaratıcı ürün ve hizmetlere dönüşerek günlük yaşantımızda yer alması, yaygınlaşması ve kullanılması, ekonomik alanda katma değer yaratma açısından, tasarım odaklı araştırma merkezlerinin devlet politikalarındaki önemi giderek artmaktadır. Tasarım odaklı inovasyon merkezlerinin tanımında, birçok paydaşın bir araya gelerek iş birliği içerisinde bulunduğu sık sık vurgu yapılmaktadır. Bu bağlamda, bu merkezlerin asıl amacının toplum, özel sektör, kamu ve sosyokültürel sorunlara çözüm arayışında olduğu ve böyle bir inovasyon sürecinde geniş katılımın dengeli bir

şekilde sağlandığı ifade edilmektedir. Özellikle açık iş birliği kavramı, bu merkezlerin sadece belirli bir kesime değil, toplumun tüm kesimlerine yönelik bir hedefi olduğunu vurgulamaktadır. Bu merkezlerde, farklı paydaşlar bir araya gelerek yenilikçi ve etkili çözümler üretmekte ve bunları hayata geçirmektedir. Bu şekilde, toplumun ihtiyaçlarını karşılamak ve sosyal sorunlara çözüm üretmek adına önemli bir rol oynamaktadır (Thorpe & Rhodes, 2018; Varol, 2020).

Tasarım merkezleri, inovasyonun önemli bir merkezi haline gelmiştir. Bu merkezler, ürün ve hizmet tasarım süreçlerini geliştirmek ve iyileştirmek için çeşitli yöntemler kullanmaktadır. Bir tasarım merkezinin en önemli özelliklerinden biri, konunun tüm paydaşlarını bir araya getirerek genel olarak topluluğun aktif katılımını sağlamaktır. Bu şekilde tasarım merkezleri, son kullanıcıları da dâhil ederek daha ayrıntılı çözümler üretmeyi hedeflemektedir. Son kullanıcılar, ürün veya hizmetin nihai hedef kitleleri olduğu için, onların beklenti ve ihtiyaçlarını anlamak büyük bir önem taşımaktadır. Tasarım merkezleri, bu kullanıcıların geri bildirimlerini ve fikirlerini alma imkânı sağlamakta ve bu sayede daha etkili çözümler sunmaktadır. Tasarım merkezlerinin topluluk katılımını sağlamadaki bir araç prototiplerdir. Prototipler, tasarım fikirlerinin gerçek dünyada test edilebilmesini sağlamakta ve son kullanıcılar ve diğer paydaşlar arasında geri bildirimlerin alınmasını ve tasarımın iyileştirilmesini sağlayan önemli bir araç haline gelmektedir. Bu sayede, tasarım merkezleri, daha iyi ürünlerin ve hizmetlerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda, tasarım merkezleri, problemlere daha ayrıntılı çözümler sağlamak için son kullanıcılar da dâhil olmak üzere genel olarak topluluğun aktif katılımını sağlayan önemli bir araçtır. Bu merkezler, inovasyonu destekleyerek, kullanıcıların beklenti ve ihtiyaçlarını anlamayı ve çözümleri daha etkili hale getirmeyi hedeflemektedir. Tasarım merkezlerinin topluluğun katılımını teşvik eden yöntemleri ve araçları, daha inovatif ve kullanıcı odaklı tasarımların geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır (Varol & Elibol, 2021).

İnovasyon odaklı tasarım merkezlerinin mevcut altyapısı, ileri teknolojik donanım ve takımlarının yanı sıra sahip olduğu know-how birikimiyle de değer oluşturmaktadır. İnovasyon odaklı tasarım merkezleri, günümüz rekabetçi iş dünyasında büyük önem taşımaktadır. Bu merkezler, kendilerine özgü bir altyapıya, ileri teknolojik ekipmanlara ve uzmanlaşmış ekiplere sahip olmalarının yanı sıra büyük bir bilgi ve

deneyim birikimine de sahiptir. Bu birikim, tasarım merkezlerinin sunduğu hizmetlerin kalitesini arttırmakta ve katma değer oluşturmaktadır. Tasarım merkezlerinin Ar-Ge ve tasarım alanında uzmanlaşmış nitelikli personeli, geliştirdikleri ürünler, süreçler ve sistemler ile bu merkezlerin amaçlarına uygun çalışmalara imza atmaktadır. Tasarım merkezlerinin artan önemi, sadece fiziksel altyapı ve teknolojik imkânlarla açıklanamaz. Bu merkezler, aynı zamanda nitelikli insan kaynağına dayalı bir yapıya sahiptir. Burada çalışan tasarımcılar, sadece teknik ekipmanları kullanmakla kalmayıp, aynı zamanda yaratıcı düşünce ve tasarım yetenekleriyle bu merkezlerin başarısına katkıda bulunmaktadır. Dolayısıyla tasarım merkezleri, sadece binalardan ve ekipmanlardan ibaret fiziksel mekânlar değil, aynı zamanda bu mekânlarda çalışan ve üreten insanların bir araya gelerek ortak hedefler doğrultusunda hareket ettikleri yaratıcı platformlardır. Tasarım merkezlerinin sahip olduğu teknik altyapı, günümüzün hızla değişen ve gelişen endüstriyel ortamında vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Bu merkezler, genellikle ileri teknolojiye sahip cihazlar, yazılımlar ve prototipleme ekipmanları ile donatılmıştır. Bu sayede tasarımcılar, fikirlerini hızla somut ürünlere dönüştürebilmekte ve yenilikçi projeler geliştirebilmektedir. Özellikle 3D yazıcılar, VR (Sanal Gerçeklik) cihazları, CNC (Bilgisayarlı Sayısal Kontrol) makineleri gibi ekipmanlar, tasarım süreçlerinde büyük kolaylık sağlamak ve ürün geliştirme sürecini hızlandırmaktadır. Ancak, tasarım merkezlerinin sadece teknik altyapıları ile değerlendirilmesi eksik bir bakış açısı olacaktır. Bu merkezlerin asıl değeri, içerisinde yer alan nitelikli insan kaynağıdır. Nitelikli tasarımcılar, yaratıcı düşünce ve tasarım becerileriyle sadece mevcut teknolojileri kullanmakla kalmayıp, aynı zamanda bu teknolojilerin ötesine geçerek yenilikçi çözümler üretebilmektedir. Bu nedenle tasarım merkezlerinin, sadece fiziksel mekânlar ve yüksek teknoloji ekipmanlarından ibaret olmadığı, aynı zamanda bu mekânlarda çalışan nitelikli personellerin değerli katkılarıyla şekillenen dinamik yapılar olduğu unutulmamalıdır. Tasarım merkezlerinin özellikle Ar-Ge ve tasarım kültürüne sahip olmaları, süreçlerin verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır. Bu kültür, sürekli iyileştirme ve yenilikçilik üzerine kuruludur. Tasarımcılar, fikirlerini özgürce sunabildikleri, eleştirilere açık oldukları ve yaratıcı çözümler arayabildikleri bir ortamda çalıştıklarında en verimli sonuçları elde edebilmektedirler. Bu sayede tasarım merkezleri, sadece fiziksel ürünlerin değil, aynı zamanda süreçlerin ve sistemlerin de tasarımı konusunda öncü rol oynamaktadır. Bu durum, sadece bir

mekânın ötesinde, bir düşünce ve eylem biçimi olarak tasarım merkezlerinin değerini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, tasarım merkezleri, sahip oldukları teknik altyapı ve ekipmanların yanı sıra nitelikli tasarımcı personelleriyle birlikte düşünüldüğünde gerçek anlamda değer yaratan kurumlardır. Bu merkezler, fiziksel mekânlardan ve teknolojik imkânlardan ibaret olmanın ötesinde, yaratıcı düşünce ve tasarım süreçlerinin bir araya geldiği verimli platformlardır. İnovasyon odaklı tasarım merkezlerinin başarısı, sadece teknik altyapıdan değil, aynı zamanda bu altyapıyı kullanan ve geliştiren insan kaynağından gelmektedir. Bu nedenle tasarım merkezlerinin, teknolojik unsurların yanı sıra insan kaynağının da değerli katkılarıyla şekillenen dinamik yapılar olduğu ortaya çıkmaktadır (Gürsu, 2018).

Tasarım merkezleri, devlet ya da kamunun ilgilendiği problemleri çözmek için tasarım pratiğini kullanmaya odaklanmıştır. Bu merkezler, disiplinler arası bir yaklaşımla, kullanıcılar için kullanımı kolay ve etkili çözümler üretmeyi hedeflemektedir. Tasarım merkezleri, kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi, toplumun ihtiyaçlarının karşılanması ve sürdürülebilirlik gibi önemli konular üzerinde çalışmaktadır. Devlet politikalarına uyum sağlayan tasarım merkezleri, daha iyi bir kamusal hizmet sunmayı amaçlar. Bu merkezler, insan-makine etkileşimini optimize etmek, kullanıcı deneyimini iyileştirmek ve toplumun yaşam kalitesini artırmak için tasarımı kullanmaktadır. Aynı zamanda, çevresel ve sosyal sorunlara duyarlı tasarım projeleri geliştirerek sürdürülebilirlik hedeflerine katkıda bulunurlar. Tasarım merkezleri, deneysel ve yenilikçi yaklaşımlarla yeni fikirler ve çözümler üretir. Bu merkezlerde, uzmanlarca kullanıcı odaklı araştırmalar yapılır ve elde edilen veriler tasarım sürecine dâhil edilir. Tasarım merkezlerinin multidisipliner yapısı, farklı alanlardan uzmanların bir araya gelerek çeşitli bakış açıları sunmasını sağlar. Bu da daha kapsamlı ve etkili çözümler üretme imkânı sağlar. Tasarım merkezleri, aynı zamanda eğitim ve farkındalık oluşturma faaliyetleriyle de önemli bir rol oynar. Kamuoyunu tasarımın gücü hakkında bilgilendirir ve tasarımın toplumun yaşamında nasıl bir fark yaratabileceğini göstermektedir. Ayrıca, genç yeteneklere tasarım alanında fırsatlar sunarak ve tasarıma erişimi genişleterek geleceğe yönelik bir etki yaratmaktadır. Sonuç olarak, tasarım merkezleri devlet politikalarına uyum sağlayarak, toplumun ihtiyaçlarına odaklanan ve kullanıcılar için çözümler üreten önemli kurumlardır. Disiplinler arası çalışma, deneysellik ve yenilikçilik, eğitim ve farkındalık oluşturma gibi temel prensipler etrafında faaliyet gösterirler. Tasarım

merkezleri, güçlü birer ortak olarak devlet ve kamunun hedeflerine katkıda bulunmakta ve toplumun yaşam kalitesini artırmak için önemli bir araç haline gelmektedir (Bason & Schneider, 2014).

Tasarım merkezleri toplumda çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler ve kuruluşlar tarafından oluşturulabilir. Bu birimlerin amacı, müşteri beklentilerini karşılayan ürünler ve hizmetler sunarak rekabet avantajı elde etmektir. Yenilikçi ürünler ve hizmetler üreten birimler, pazarda öne çıkarak müşteri taleplerini karşılamak için farklılık yaratmaktadır. Rekabet gücünü artırmak için bu birimler, tasarım, araştırma ve geliştirme faaliyetleriyle sürekli olarak kendilerini yenilemek zorundadır. Yenilikçilik, işletmelerin müşteri odaklı olmalarını sağlar ve hızla değişen taleplere cevap verebilmelerini sağlar. Bu birimler, yeni teknolojileri ve trendleri takip ederek müşteri beklentilerini öngörebilmekte ve onlara uygun ürün ve hizmetler sunabilmektedir. Yaşam kalitesini iyileştirmek, bu birimlerin önceliklerinden biridir. İnsanların yaşamlarını daha rahat, güvenli ve sağlıklı hale getirecek ürünler ve hizmetler sunan işletmeler, toplumun yaşam kalitesini artırmaktadır. Örneğin, sağlık sektöründe faaliyet gösteren birimler, yenilikçi tıbbi cihazlar veya tedavi yöntemleri geliştirerek hastaların yaşam kalitesini iyileştirmektedir. Benzer şekilde, enerji sektöründe faaliyet gösteren birimler, çevre dostu ve enerji tasarruflu ürünler üreterek sürdürülebilir bir yaşam kalitesine katkı sağlamaktadır. Ürünlerin ve hizmetlerin estetik açıdan çekici olmasının yanı sıra, işlevselliği ve kullanım kolaylığı da göz önünde bulundurulmaktadır. Birimler, estetik açıdan çarpıcı ve kullanıcı dostu ürünler yaratmak için tasarımcılar, mühendisler ve diğer uzmanları bir araya getirmektedir. Sonuç olarak, rekabet gücünü artırmak, yaşam kalitesini iyileştirmek ve estetik zevke ek olarak daha fazlasını sağlamak için yenilikçi ürünler ve hizmetler üreten tasarım merkezleri oldukça önemlidir. Bu birimler, ekonomik büyümeyi, toplumsal gelişmeyi ve insan yaşamını ileri taşımaktadır. Bu nedenle işletmeler ve kuruluşlar, bu birimlere yatırım yaparak rekabet avantajı elde etmektedir ve daha sürdürülebilir bir gelecek için katkıda bulunmaktadır (Svirakova, Soukalova, Bednar, & Danko, 2015).

Tasarım merkezlerinde multidisipliner yaklaşım, çeşitli perspektiflerin birleştiği bir ortam sağlayarak daha etkili ve yenilikçi çözümler üretmeyi hedeflemektedir. Tasarım merkezleri, kamu politikalarının tasarımına katkıda bulunan önemli bir role

sahiptir. Kamunun ilgilendiği problemleri çözüme amacı taşıdıkları için, hükümet politikalarını tasarım düşüncesiyle şekillendirme fırsatı sunmaktadır. Örneğin, ulaşım, enerji, sürdürülebilirlik veya eğitim gibi birçok kamu sektöründe tasarım merkezlerinin çalışmalarıyla daha etkili politikalar oluşturulabilir. Tasarım merkezi, tasarım alanından ilham alan ve aynı zamanda pazarlama, mühendislik, üretim gibi diğer disiplinlerden bilgi alıp paylaşan, yaratıcı insanlar tarafından yeni fikirlerin geliştirildiği bir yerdir. Tasarım merkezi, bir yönetim birimiyle birlikte farklı birimlerin ve bu birimlerin altında yer alan çeşitli disiplinlerin katkısını içeren bir yapıda işlemektedir. Bu yapıda, tasarım ofisleri, pazarlama birimleri, üretim ve prototip atölyeleri, test ve geri mühendislik laboratuvarları, eğitim ve toplantı alanlarının yanı sıra tasarım merkezinin faaliyet gösterdiği endüstriye yönelik diğer birimler ve alanlar da bulunmaktadır. Örneğin, yenilik çıktılarında hedeflenen düzeyde olmayan bir endüstri için oluşturulan bir tasarım merkezinde, tescil büroları veya fikri sınai haklar destek birimi gibi birimlerin bulunması beklenmektedir. Benzer şekilde, üretim yeteneği ve teknolojilerinde sorun yaşayan bir sanayi bölgesinde kurulan bir tasarım merkezi, gelişmiş teknik altyapı, makine ve teçhizat ile donatılmış üretim atölyeleri veya laboratuvarları gerektirmektedir (Yücel, 2019).

Tasarım merkezi faaliyetleri, firmaların yaratıcı, ileri teknolojiye sahip ve katma değeri yüksek projeler üretmelerini destekleyerek, proje süreçlerinin tasarım, Ar-Ge ve ürün geliştirme aşamalarını ele almaktadır. Bu merkezler, yenilikçi projeleri aracılığıyla ticari başarı elde etmekle birlikte, aynı zamanda sanayiye de fayda sağlamaktadır. Bununla birlikte, üniversite-sanayi işbirlikleriyle akademik alanda bilim ve teknolojinin ilerlemesine katkıda bulunmaktadır. Tasarım ve Ar-Ge Merkezleri, mevcut sınırları zorlayarak ilerleyici fikirlerin üretilmesine olanak sağlayarak, yenilikçiliği teşvik etmekte ve bu sayede herkesi hedef kitlesi olarak benimsemektedir (Yücel, 2019). Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerine ilişkin hazırladığı sunumda 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un temel amaçları şöyle sıralanmıştır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023):

- Teknolojik bilgi üretimi, ileri teknolojik bilgi ve becerilerin oluşturulması,
- Ürünlerde ve üretim süreçlerinde yenilikçilik ve yeni fikirlerin geliştirilerek uygulanması,

- Ürün kalitesi ve standardının artırılması, müşteri beklentilerini karşılamak ve üstün nitelikli ürünlerin üretilmesi,
- Verimliliğin artırılması, buna yönelik süreç iyileştirmelerinin gerçekleştirilmesi,
- Teknoloji yoğun üretimin teşvik edilmesi, rekabet gücünün yükseltilmesi için gerekli olan teknik ve teknolojik altyapının oluşturulması,
- İşletmelerin yeni ve ileri teknolojilere adapte olmalarının sağlanması, iş yapma yöntemlerindeki değişimlere uyum sağlamaları,
- Teknoloji transferinin desteklenmesi, yerli ve yabancı işbirlikleriyle teknoloji paylaşımının gerçekleştirilmesi,
- Teknolojik bilginin ticarileştirilmesi, Ar-Ge çalışmalarından elde edilen bilgi ve buluşların ekonomiye kazandırılması,
- Ar-Ge'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının hızlandırılması, ülke ekonomisine katkı sağlanması,
- Ar-Ge ve tasarım alanında nitelikli personel istihdamının artırılması, yetenekli işgücünün teşvik edilmesi ve geliştirilmesidir.

26 Şubat 2016 tarihinde Resmi Gazete 'de yayınlanarak yasalaşan Ar-Ge Reform Paketi kapsamında yapılan değişiklikler ile başta 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere ülkemiz Ar-Ge ve yenilik ekosistemini geliştirecek pek çok düzenleme getirilmiştir. Bu düzenlemelerin başında tasarım faaliyetlerinin de Ar-Ge faaliyetleri gibi destek kapsamına alınması gelmektedir. Bu sayede, yüksek katma değerli teknolojik ürünlerin üretimi söz konusu olacaktır. Yine bu kanun kapsamında Tasarım Merkezleri kavramı mevzuata girmiş ve Tasarım merkezlerine de birçok önemli destekler getirilmiştir. Özel Sektör Tasarım Merkezleri; Tasarım, teknoloji ve insan kaynaklarına yapılan yatırımların, teknolojik gelişmişlik, yüksek rekabet gücü ve yüksek refah seviyesi olarak geri döndüğü anlayışıyla hazırlanan 5746 sayılı Kanun kapsamında kurulmakta ve faaliyet göstermektedir. Bunun sonucunda, Türkiye'nin teknolojik altyapısının güçlenmesi, yenilikçilik potansiyelinin artırılması ve rekabette daha üst düzeylere çıkılması hedeflenmektedir (Resmi Gazete, 2016; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023).

Kavramsal olarak ele alındığında tasarım merkezleri, devletlerin tasarım odaklı desteklerinin etkisiyle örgütlenen inovasyon merkezlerini anlamak için genel bir perspektif sunmaktadır. Bu noktada, tasarım teşvik sistemlerini düzenleyen merkezlerin içeriği ve uygulamaları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bu merkezler, kalkınma ve rekabetin itici gücü olarak kabul edilerek, ülkelerin gelecekteki stratejik hedeflerine uyum sağlama yeteneğiyle değişim göstermektedir.

1.1. Türkiye’de Tasarım Merkezlerine Yönelik Devlet Destek Programları

Türkiye’de 2008 yılında faaliyete geçen 5746 Sayılı *Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun* ile birlikte Ar-Ge Merkezleri önem kazanmış ve bu merkezlere devlet destek programı kapsamında birçok teşvik sağlanmıştır. 2016 yılında bu kanun ve yönetmeliğe dair düzenlemeler yapılarak kanunun yeni ismi *Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun* olmuştur. Sonuç olarak, tasarım faaliyetlerinin desteklenmesi yasal olarak düzenlenmiştir ve birçok farklı düzenleme, mekanizma ve teşviklerle desteklenmektedir. Kanunun içeriği, tasarımın tüm yönleriyle ele alınarak eklenmiş ve tasarım faaliyeti, tasarım merkezi, tasarım personeli, tasarımcı, tasarım projesi gibi ifadelerle çeşitlendirilerek, kanunlarda ilk defa bu derecede etkileyici bir şekilde yer almıştır.

Hem ulusal hem de uluslararası düzeyde, tasarım faaliyetlerinin desteklenmesi için yasalar ve düzenlemeler uygulanmaktadır. Bu düzenlemeler, tasarımın korunması, fikri mülkiyet haklarının güvence altına alınması ve tasarım endüstrisinin büyümesinin teşvik edilmesi amacıyla yapılmaktadır. Tasarım faaliyetlerini destekleyen yasal düzenlemeler, birçok farklı alanı kapsamaktadır. Öncelikle, tasarımların tescil edilmesi ve kayıt altına alınması için patent ve telif hakları gibi mekanizmalar bulunmaktadır. Bu sayede işletmeler, yaratıcı çalışmalarını koruma altına alabilir ve tasarımlarının izinsiz kullanımının önüne geçebilmektedir (Güler, 2022).

Bunun yanı sıra, tasarım faaliyetlerinin desteklenmesi için devletler ve diğer kurumlar tarafından çeşitli teşvikler sağlanmaktadır. Örneğin, tasarım atölyeleri ve eğitim programları düzenlenerek tasarım becerilerinin geliştirilmesi teşvik edilmekte, tasarımcılara maddi destek ve danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Böylelikle

tasarımcıların yaratıcı fikirlerini gerçeğe dönüştürme süreçleri kolaylaşmakta ve tasarım endüstrisi daha da canlanmaktadır. Ayrıca, tasarımın bir sektör olarak tanınması ve desteklenmesi için sektörle ilgili dernekler, kuruluşlar ve etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kuruluşlar, tasarımcıların bir araya gelmesini, deneyim ve bilgi paylaşımını sağlayarak sektörün gelişimine katkıda bulunurlar. Tasarım yarışmaları ve sergileri de tasarım faaliyetlerinin desteklenmesi ve tanıtımı amacıyla düzenlenen etkinlikler arasındadır. Böylelikle hem tasarımcılar hem de tasarım endüstrisi daha güçlü bir şekilde gelişmekte, yenilikçi ve estetik açıdan çeşitlilik sunan tasarımlar ortaya çıkabilmektedir (Gürsu, 2018).

5746 sayılı Kanun'a bakıldığında tasarım faaliyetine yönelik yaklaşımların geniş bir çerçevede yer aldığı açıkça görülmektedir. Bu kanun özellikle tasarım merkezi kavramını özel bir tanım ve destek içeriği ile diğer destek programlarından ayırmaktadır. Bir şirketin tasarım merkezi desteği alabilmesi için destek programına uygun belirli şartları yerine getirmesi gerekmektedir. Şartları başarıyla yerine getiren firmalar, tasarım merkezi belgesini alarak bu belgeye bağlı desteklerden yararlanma hakkını elde etmektedir. Başka bir deyişle, bir şirketin tasarım merkezi olabilmesi için, kanunda belirtilen bazı şartları yerine getirmesi gerekmektedir (Varol, 2020).

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü ile birlikte Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Dairesi tarafından hazırlanan sunumda tasarım merkezlerine ilişkin 5746 sayılı kanunun hedefleri şu şekildedir:

- Üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılması,
- Teknolojik bilgi üretilmesi,
- Ar-Ge ve tasarım personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasının teşvik edilmesi,
- Ar-Ge ve tasarıma yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılması,
- Teknolojik bilginin ticarileştirilmesi,
- Ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesi diye sıralanmaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023).

Aynı sunumda yer alan 5746 sayılı kanuna göre tasarım merkezi kurma koşulları şunlardır:

- Tasarım Merkezinde tasarımcı ve teknisyen statüsünde çalışacak en az 10 tam zaman eşdeğer tasarım personeline sahip olunması,
- Tasarım Merkezinde tasarım projelerinin bulunması,
- Tasarım ve destek personelinin Tasarım Merkezinde çalıştığı fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olunması,
- Tasarım faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi,
- Tasarım Merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân içinde yer alması şeklinde tanımlanmaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023).

Tasarım merkezi desteği ve teşviki alan firmaların gerçekleştirdiği tasarım projelerine ilişkin tüm faaliyetler, şirket tarafından kaydedilmektedir. Bu kayıtlar destek sağlayan bakanlığa rapor şeklinde sunulmaktadır. Hâlihazırda belirlenen izleme, değerlendirme ve denetim komisyonu tarafından bu raporlar incelenmekte ve belirli bir süre içinde gerçekleştirilen faaliyetler dikkate alınarak şirket performansı değerlendirilmektedir. Performanslar belirli kriterlere göre belirlenmektedir. Değerlendirme sonucunda, önceki performansa göre belirli bir oranda artış gösteren şirketlere ek destek ve teşvikler sağlanmaktadır (Varol, 2020).

5746 Sayılı Kanun Kapsamında Sağlanan Teşvik ve Destekler
1. Vergi indirimi: Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri, proje faaliyetleri kapsamında yaptıkları harcamaların %100'ünü Kurumlar Vergisi matrahından indirebilmektedir.
2. Gelir vergisi stopajı teşviki: Ar-Ge merkezlerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan vergiden, 1/1/2022 tarihinden önce 193 sayılı Kanunun 32. maddesinde düzenlenen asgari geçim indirimi, 1/1/2022 tarihinden sonra 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde düzenlenen asgari ücret istisnasına isabet eden vergi düşüldükten sonra kalan vergi tutarının; doktoralı olanlar ile desteklenecek programlardan birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beşi, yüksek lisanslı olanlar ile desteklenecek programlardan birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksanı ve diğerleri için yüzde sekseni, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilmektedir.

<p>3. Sigorta primi desteği: Ar-Ge ve tasarım personeli ile destek personelinin Kanun kapsamındaki faaliyetleri karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.</p>
<p>4. Damga vergisi istisnası: Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri için Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlardan damga vergisi alınmaz.</p>
<p>5. Gümrük Vergisi İstisnası: Kanun kapsamında yürütölen Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar ve yapılan işlemler damga vergisi ve harçtan istisnadır.</p>
<p>6. Desteklenecek Programlar Desteği: Desteklenecek programlardan en az lisans derecesine sahip Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerine, bu personelin her birine ödedikleri aylık ücretin o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı, kamu personeli hariç olmak üzere iki yıl süreyle, Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.</p>
<p>7. Yeni Makine ve Teçhizat Alımı İçin Katma Değer Vergisi İstisnası: 3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 13/m maddesi çerçevesinde 5746 sayılı Kanun kapsamındaki Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde, Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde bulunanlara, münhasıran bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere yapılan yeni makine ve teçhizat alımları KDV'den istisnadır.</p>

Tablo 1: Tasarım Merkezi Destek ve Teşvikleri (5746 sayılı kanun)

Performans dayalı ek destek ve teşviklerin amacı, firmaların tasarım odaklı yenilik girdi ve çıktılarını artırmak ve öлке rekabet gücüne katkıda bulunmak olarak belirlenmiştir. Bu desteklerin temel hedefi, ölçülebilir yenilik göstergelerinde firmaları üst seviyelere çıkarmak ve öлке genelinde inovasyona dayalı yenilik göstergelerinde artış sağlamaktır. 2016/9092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, 5746 sayılı kanun kapsamında kurulan tasarım merkezlerinde hedeflenen göstergelerde %20'lik bir artış sağlayan firmalar, tasarım harcamalarının bir önceki yıla göre artış tutarının %50'si indirimden faydalanabilmektedir. Bu sayede ölkeler arası rekabet göstergelerinde ölkemizin daha üst seviyelere çıkması hedeflenmektedir (Resmi Gazete, 2016).

Özellikle küçük ve orta ölçekli firmaların odaklandığı ve yoğunlaştığı sektörlerdeki tasarım merkezleri, bu alanlarda uygun üretim altyapısı ve teknolojiye sahip, yaratıcı ve yenilikçi fikirlerin oluşturulduğu çekirdek birimlerdir. Bu merkezler, tasarım süreçlerini hızlandırarak şirketlerin rekabet gücünü artırmak amacıyla kurulmuştur. İşletmeler, bu merkezlerde, ürün tasarımı ve prototipleme gibi önemli adımları gerçekleştirerek inovasyonun önünü açmaktadır. Bununla birlikte, tasarım

merkezleri sadece ürün tasarımı sürecinde değil, aynı zamanda süreç iyileştirme ve maliyet azaltma gibi operasyonel faaliyetlerde de önemli bir rol oynamaktadır. Böylece, maliyetlerin düşürülmesi ve verimliliğin artırılması hedeflenmektedir. Tasarım merkezlerinin bir başka önemli işlevi ise eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunmaktır. Merkezlerde çalışan uzmanlar, firma çalışanlarına yeni tasarım yöntemleri ve teknolojiler hakkında eğitim vererek, onların bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, tasarım merkezleri, firmalara danışmanlık hizmetleri sunarak, işletme yönetimi, süreç iyileştirme ve yenilikçilik konularında destek sağlamaktadır. Tasarım merkezlerinde, çeşitli disiplinlerden ekipler bir araya gelmektedir. Mühendisler, tasarımcılar, pazarlama uzmanları ve diğer ilgili profesyoneller, farklı bakış açılarını birleştirerek yenilikçi projeler geliştirme amacıyla bir araya gelir. Bu merkezler, araştırma ve geliştirme çalışmalarının yürütüldüğü, ürün ve hizmetlerin tasarlandığı ve test edildiği bir ortam sunmaktadır. Sonuç olarak, tasarım merkezleri, küçük ve orta ölçekli firmaların odaklandığı sektörlerde ve organize sanayi bölgelerinde yaratıcı ve yenilikçi fikirlerin oluşturulduğu önemli birimlerdir. Bu merkezler, teknolojik altyapıları ve uzman ekipleriyle firmalara değerli bir destek sağlamaktadır ve rekabet avantajı elde etmelerine yardımcı olmaktadır (Gürsu, 2018).

1.2. Tasarım Merkezlerinin Faaliyet ve Hizmet Alanları

Ar-Ge ve inovasyon, günümüzde rekabetin vazgeçilmez unsurlarından biri haline gelmiştir. Ülkeler, etkili Ar-Ge teşvikleriyle desteklenerek, Dünya Rekabet Sıralamasında en üst seviyelere çıkmaktadır. Amaç, gerçekleştirilen Ar-Ge çalışmalarının ülke ekonomisine katma değer sağlaması ve uluslararası pazarda rekabet gücünü artıran ileri teknoloji içeren ürünlere dönüşmesidir. Bakanlık, özel sektörde, ürün veya ürünlerin tasarım yoluyla işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırma gibi yenilikçi faaliyetleri desteklemek ve teşvik etmek amacıyla 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunu yayımlamıştır. Böylelikle, ülke ekonomisini uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturmayı, tasarımcı personel ve nitelikli işgücü istihdamını artırmayı hedeflemektedir (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, t.y.).

26 Şubat 2016 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yasalaşan Ar-Ge Reform Paketi çerçevesinde yapılan değişiklikler sayesinde, ülkemizde Ar-Ge ve yenilik ekosistemi geliştirilmek amacıyla birçok düzenleme getirilmiştir. Bu düzenlemeler arasında, tasarım faaliyetlerinin Ar-Ge faaliyetleri gibi destek kapsamına alınması da bulunmaktadır. Böylelikle, yüksek katma değerli teknolojik ürünlerin üretimi teşvik edilmektedir. Aynı kanun kapsamında, Tasarım Merkezleri de düzenlemelere dâhil edilmiş ve birçok önemli destekler sunulmuştur. Özel Sektör Tasarım Merkezleri, 5746 sayılı Kanun kapsamında kurulmakta ve faaliyet göstermektedir. Bu merkezler, tasarım, teknoloji ve insan kaynaklarına yapılan yatırımların, teknolojik gelişmişlik, yüksek rekabet gücü ve yüksek refah seviyesi olarak geri döndüğü anlayışıyla hazırlanmaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023).

Tasarım merkezlerinin hizmet ve faaliyet alanları oldukça geniş bir yelpazede bulunmaktadır. İnovasyon ve tasarım laboratuvarları, çeşitli ölçeklerde ve farklı teknik altyapıları kullanarak çeşitli problem yöntemleri geliştirilmektedir. Bu laboratuvarlar, genellikle belirli aralıklarla odaklanmalarının yanı sıra, temel işletim sistemlerinde benzer yöntemler uygulanmaktadır (Puttick, 2014).

Türkiye'de faaliyet gösteren tasarım merkezlerine ilişkin istatistikî bilgiler, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü tarafından 2023 Ekim dönemi itibariyle yayımlanmış olup, paylaşılan bilgiler Tablo 2'de bulunmaktadır.

TASARIM MERKEZLERİ	
Faaliyette Olan Tasarım Merkezi Sayısı	325
Toplam Personel Sayısı	7.850
Lisans	5.018
Yüksek Lisans	699
Doktora ve Üstü	34
Proje Sayısı (Tamamlanan)	11.454
Proje Sayısı (Devam Eden)	2.368
Patent Sayısı	724
Tescil	231
Başvuru	493
Tasarım Merkezi Olan Yabancı/ Yabancı Ortaklı Firma Sayısı	35

Tablo 2: Tasarım Merkezlerine Ait Sayısal Veriler (<https://124.im/GsVvgY>)

Tasarım merkezleri, inovasyon ve tasarım laboratuvarları gibi birçok farklı birimin bir arada yer aldığı kompleks yapılar olabilmektedir. Bu birimlerde farklı ölçeklerde, farklı teknik altyapılar ve donanımlar kullanılarak çeşitli uygulamalar geliştirilmektedir. Tasarım merkezleri, genellikle farklı disiplinlere sahip kişilerin bir araya gelerek oluşturduğu multidisipliner yapılardır. Bu yapılar, mühendislik, tasarım, yazılım geliştirme, pazarlama ve iş sistemleri gibi farklı disiplinlerden gelen donanımların bir araya getirilmesi ile oluşturabilecek ortamlar sunmaktadır. Bu tür iş birliği ve farklı disiplinlerarası etkileşimler problemlere daha yaratıcı çözümler üretmeye olanak tanımaktadır. Tasarım merkezlerinin faaliyetleri farklı endüstri ve sektörlerle odaklanabilmektedir. Örneğin, bir tasarım merkezi otomotiv sektörüne yönelik tasarım ve mühendislik hizmetleri sunabilirken, diğer bir tasarım merkezleri tekstil, yazılım, gıda sanayi gibi farklı sektörler için ürün tasarımı veya kullanıcı deneyimine odaklanarak hizmet verebilmektedir. Bu merkezler genellikle belirli endüstrilere veya sektörlerle özgü sorunları çözmek için bölgedeki ekiplerle çalışırlar. Bu da onların, bölgelerindeki değişimleri ve odaklanmış çözümler üretme olanağı sağlamaktadır.

TASARIM MERKEZLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI		
Sıra No	Sektör	Tasarım Merkezi Sayısı
1	Tekstil	53
2	Mühendislik/Mimarlık	42
3	Makine ve Teçhizat İmalatı	39
4	İmalat Sanayi	39
5	Otomotiv Yan Sanayi	22
6	Medya ve İletişim	18
7	Mobilya	13
8	İnşaat	12
9	Otomotiv	11
10	Savunma Sanayi	9
11	Elektronik	8
12	Konfeksiyon ve Hazır Giyim	6
13	Demir ve Demir Dışı Metaller	5
14	İklimlendirme	5
15	Seramik ve Refrakter	4

16	Denizcilik	4
17	Dökümcülük	4
18	Bilgisayar ve İletişim Teknolojileri	3
19	Madencilik	3
20	Enerji	3
21	Dayanıklı Tüketim Malları	3
22	Otomotiv Tasarımı ve Mühendislik	3
23	Yazılım	3
24	Havacılık	2
25	Gıda Sanayi	2
26	Cam ve Cam Ürünleri	2
27	Lastik-Plastik	2
28	Perakendecilik	2
29	Kuyumculuk	1
30	Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	1
31	Telekomünikasyon	1

Tablo 3: Tasarım Merkezlerinin Sektörel Dağılımı (<https://l24.im/GsVvgY>)

Tablo 3'te gösterilen sektörel çeşitlilik, tasarımın geniş kapsamlı etkisini ve önemini vurgulamaktadır. Bu durum, tasarım merkezlerinin hem geniş bir yelpazede etkinlik gösterebildiğini hem de farklı uzmanlık alanlarına odaklanarak özelleşebildiğini göstermektedir. Örneğin, bir laboratuvar elektronik cihazlar için yenilikçi çözümler geliştirirken, diğer bir laboratuvar ise endüstriyel tasarım konusunda uzmanlaşmış olabilmektedir. Ancak her iki durumda da, temel işletim sistemi ve yöntemler sebep-sonuç ilişkisi içerisinde benzer bir yaklaşımla yürütülerek disiplinler arası etkileşim ve bilgi paylaşımı teşvik edilmektedir. Bu, tasarım merkezlerinin etkinliğini artırarak farklı disiplinlerden gelen uzmanların bir araya gelerek yenilikçi çözümler üretmelerine olanak tanımaktadır. Aynı zamanda, farklı endüstrilere ve sektörlerle yönelik tasarım hizmetleri sunan merkezler, yeni fikirlerin ve çözümlerin ortaya çıkmasına katkıda bulunmaktadır. Bu da tasarımın, toplum, ekonomi ve kültür üzerindeki etkisinin giderek arttığını göstermektedir.

TASARIM MERKEZLERİNİN İL BAZINDA DAĞILIMI		
SIRA NO	İL	TASARIM MERKEZİ SAYISI
1	İstanbul	146
2	Ankara	37

3	Bursa	31
4	İzmir	23
5	Kocaeli	16
6	Tekirdağ	13
7	Denizli	12
8	Adana	8
9	Manisa	6
10	Sakarya	5
11	Eskişehir	4
12	Aydın	3
13	Kütahya	2
14	Düzce	2
15	Kayseri	2
16	Konya	1
17	Kırklareli	1
18	Mersin	1
19	Antalya	1
20	Yalova	1
21	Amasya	1
22	Malatya	1
23	Kahramanmaraş	1
24	Karabük	1
25	Hatay	1
26	Zonguldak	1
27	Sivas	1
28	Bilecik	1
29	Çanakkale	1
30	Gaziantep	1

Tablo 4: Tasarım Merkezlerinin İl Bazında Dağılımı (<https://124.im/GsVvgY>)

1.2.1. Mobilya Endüstrisinde Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezleri

Mobilya endüstrisi, ülke ekonomisinde önemli bir yer tutan ve geniş bir etki alanına sahip olan sektörlerden biridir ve günümüzde hem işlevsel hem de estetik açıdan önemli bir konuma sahiptir. Mobilya endüstrisi, ekonomik ve kültürel açıdan önemli bir sektör olup, ülkenin ekonomik kalkınmasında etkili bir rol oynamaktadır. Bu sektör, tasarım ve üretim süreçleriyle ekonominin büyümesine ve iş gücü istihdamına büyük katkıda bulunmaktadır. Ayrıca iç mekânlarda fonksiyonel ve

estetik değerlerin oluşturulmasında da büyük rol oynamaktadır. Mobilya endüstrisi, sürekli olarak değişen bir yapıya sahiptir ve teknolojidaki gelişmeler bu endüstriyi sürekli olarak etkilemektedir. Günümüzde, mobilya endüstrisi sadece sıradan mobilyaların üretimini değil, aynı zamanda tasarımın ve işlevselliğin birleştirildiği yaratıcı ve inovatif ürünlerin ortaya çıkmasına da olanak tanımaktadır (Kaya, 2016). Bu noktada tasarım merkezleri, düşünce ve teknolojiyi bir araya getirerek mobilya endüstrisinin gelişimine büyük ölçüde katkıda bulunmaktadır.

Mobilya endüstrisinde tasarımın önemi giderek artmakta ve üretimde kalite ve rekabetçilik açısından belirleyici bir faktör haline gelmektedir. Günümüzde, mobilya sadece işlevselliği değil aynı zamanda estetiği ve kullanım kolaylığını da içeren tasarımlara sahip olması beklenmektedir. Tasarım, mobilya endüstrisinde rekabet avantajı sağlamak amacıyla giderek daha büyük bir öneme sahip olmaktadır (Özkaraman, 2004). Bu bağlamda, tasarım merkezleri mobilya endüstrisinde yenilikçi ve yaratıcı çözümlerin geliştirilmesine olanak tanımaktadır.

Türkiye, mobilya endüstrisinde öncü bir konuma sahip olan ülkelerden biridir. Bu durum, ülkedeki mobilya tasarım merkezlerinin etkinliğiyle de ilişkilidir. Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezleri endüstriyel işbirliklerini teşvik ederek inovasyonu desteklemektedir. Ayrıca, tasarım merkezleri sayesinde sektörde nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve sektörde çalışanların sürekli eğitimi de desteklenmektedir. Türkiye'de faaliyet gösteren mobilya tasarım merkezlerinin, mobilya endüstrisindeki rekabet avantajını artırmak, inovasyonu teşvik etmek ve nitelikli insan kaynağını geliştirmek gibi önemli rolleri bulunmaktadır. Bu merkezler, sektörün gelecekteki başarısı için kritik bir öneme sahiptir ve sektördeki paydaşlar arasındaki işbirliğini güçlendirerek mobilya endüstrisinin sürdürülebilir büyümesine katkıda bulunmaktadır (Terece, Edirne Erdiñ, & Seęer Kariptaş, 2020).

Tasarım merkezlerinin etkisi sadece yenilikçilik ve rekabet gücüyle sınırlı kalmamaktadır, aynı zamanda endüstriyel standartların yükselmesi açısından da önemlidir. Bu merkezler, endüstri normlarının ve kalite standartlarının belirlenmesine ve uygulanmasına katkıda bulunmaktadır. Bu sayede, sektördeki üreticilerin daha kaliteli ve güvenilir ürünler sunabilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca,

tasarım merkezleri, sürdürülebilirlik ve çevresel uyum açısından da sektöre liderlik etmektedir (Gürsu, 2018).

SIRA NO	TASARIM MERKEZİNİN ADI	İL	SEKTÖR	BELGE TARİHİ
1	Çilek Mobilya Anonim Şirketi	Bursa	Mobilya	27.12.2016
2	Ersa Mobilya Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Ankara	Mobilya	11.07.2017
3	Doğanlar Mobilya Grubu İmalat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	İstanbul	Mobilya	02.08.2017
4	Koleksiyon Mobilya San. A.Ş.	Tekirdağ	Mobilya	03.11.2017
5	Tosunoğulları Mobilya Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İstanbul	Mobilya	09.05.2018
6	Mesan Plastik ve Metal Sanayi A.Ş.	İstanbul	Mobilya	29.06.2018
7	Mertoğlu Kent Mobilyaları Anonim Şirketi	Ankara	Mobilya	01.10.2018
8	Tuna Ofis ve Ev Mobilyaları Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	İstanbul	Mobilya	17.10.2018
9	Kilim Mobilya A.Ş.	Kayseri	Mobilya	31.05.2019
10	Doğanlar Mobilya Grubu İmalat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	Düzce	Mobilya	08.01.2020
11	Yataş Yatak ve Yorgan Sanayi Ticaret A.Ş.	İstanbul	Mobilya	27.01.2020
12	Mondi Mobilya Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	Kayseri	Mobilya	21.09.2021
13	Doğanlar Mobilya Grubu İmalat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	Çanakkale	Mobilya	07.02.2023

Tablo 5: Mobilya Endüstrisinde Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezleri (<https://i24.im/UkxzK>)

Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinin rolü, çeşitli boyutlarıyla incelendiğinde daha ayrıntılı bir şekilde anlaşılmaktadır. İlk olarak, tasarım merkezleri, yenilikçi fikirler ve teknolojilerin geliştirilmesiyle sektördeki rekabetçilik düzeyini artırmak için önemli bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Bu merkezler, tasarım süreçlerindeki yenilikçi yaklaşımlar, malzeme kullanımı, üretim teknikleri ve fonksiyonel çözümler konusunda araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürüterek, sektöre öncülük etmektedir. Kullanılan malzemelerin doğru seçimiyle birlikte, üretim süreçlerinde verimlilik artışına yönelik çalışmalar yürütmektedir. Malzeme araştırmaları ve teknik inovasyonlar sayesinde, mobilya üretiminde sürdürülebilirlik

ve çevresel uyum hedefleri de gözetilmektedir. Buna ek olarak, tasarım merkezleri, endüstriyel tasarımın diğer disiplinlerle buluştuğu multidisipliner bir ortam sağlayarak, işbirliği ve bilgi paylaşımını teşvik etmektedir. Öte yandan, tasarım merkezleri, güncel müşteri taleplerini ve beklentilerini anlamak amacıyla pazar araştırmaları ve kullanıcı geri bildirimlerine dayalı çalışmalar yürüterek, sektördeki tasarım trendlerini belirlemekte ve yeni ürünlerin geliştirilmesinde rol oynamaktadır. Bu sayede, mobilya endüstrisi, kullanıcıların ihtiyaçlarına uygun ürünler sunarak, rekabet avantajı elde edebilmektedir. Tasarım merkezlerinin diğer bir önemli katkısı ise işbirliği ve sektör paydaşlarıyla ilişkilerdir. Bu merkezler, tasarım konusunda uzman akademisyenler, endüstriyel tasarımcılar, mühendisler ve üreticiler arasında etkili bir iletişim ve işbirliği sağlamaktadır. Böylelikle, bilgi ve deneyim paylaşımı, ortak projelerin gerçekleştirilmesi ve sektöre yönelik eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesiyle sektörün gelişimi desteklenmektedir. Tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen araştırma ve geliştirme faaliyetleri, mobilya endüstrisindeki yenilikçilik düzeyini artırmak adına önemli bir role sahiptir. Bu merkezler, yeni teknolojilerin ve üretim tekniklerinin mobilya tasarımına entegrasyonunu araştırırken aynı zamanda endüstriye yön veren yenilikleri de takip etmektedir. Bu sayede, sektördeki rekabetçilik artırılarak, yenilikçi ve özgün mobilya tasarımlarının ortaya çıkması sağlanmaktadır. Bu tür kuruluşlar, genellikle tasarım stüdyoları, prototip atölyeleri ve araştırma birimlerini içermektedir. Tasarım merkezleri, aynı zamanda sektördeki işbirliklerini ve ağları da güçlendirmekte ve farklı disiplinlerden gelen profesyoneller arasında görevdeşlik yaratmaktadır. Böylece, mobilya endüstrisindeki tasarım kalitesi artmakta ve sektör genelinde uluslararası rekabet avantajı elde edilmektedir. Bu nedenle, tasarım merkezleri mobilya endüstrisinin küresel ölçekteki büyümesine ve itibarına katkı sağlamaktadır (Varol, 2020).

Sonuç olarak, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezleri, sektörün gelişimine katkıda bulunan önemli bir unsurdur. Yenilikçi yaklaşımlar ve işlevsel mobilya tasarımlarının oluşturulması, üretim süreçlerinin iyileştirilmesi, araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yenilikleri takip etme ve müşteri beklentilerini karşılama, pazar araştırmaları, kullanıcı beklentileri ve işbirliği ağlarıyla desteklenerek, tasarım merkezleri sektörde rekabet avantajı sağlamak ve sektörü şekillendirmektedir.

2. BÖLÜM: MOBİLYA ENDÜSTRİSİ

Mobilya, yapıların iç mekân düzenlemesini tamamlayan, çeşitli gereksinimlere yanıt veren ve sonradan yerleştirilebilen eşyadır. Mobilya bağımsız ve hareketli parçalardan oluşmaktadır. Temel kullanım amaçları; yemek yeme, dinlenme, eşya depolama gibi günlük faaliyetleri ifade etmektedir. Tarihsel gelişim içinde, mobilyanın insan hayatındaki rolü kentleşme süreciyle bağlantılı olarak ilerlemiş ve giderek yapı içlerinde de önemli bir yer edinmiştir. Ayrıca, mobilyalar sosyal konum belirtme ve bireylerin estetik tercihlerini ifade etme gibi ek işlevlere de hizmet etmektedir. Mobilyaların malzeme seçimi ve tasarımı, kullanıldıkları dönemlerin teknolojik gelişmelerini ve kültürel özelliklerini yansıtmaktadır. Ahşap, metal, cam ve plastik gibi malzemeler kullanılarak farklı form ve stillerde üretilen mobilyalar, zaman içinde değişen insan ihtiyaçlarına cevap vermeyi sürdürmektedir (Eczacıbaşı, 1998).

Mobilyanın tarihsel süreç içerisindeki gelişimi ekonomik koşullar, dünya görüşleri ve moda akımlarıyla birebir ilişkili olarak değişim göstermektedir. İşlevsellik veya dekoratif yönleri, yaşanan döneme ve bu etkenlere bağlı olarak ön plana çıkmaktadır. Mobilya tasarımları, farklı sosyal sınıfların özelliklerine uygun bir biçimde şekillenmekte ve bu sınıflara ait bireylerin yaşam biçimleriyle entegre gelişmektedir (Yavuz, 2007). Örneğin, Rönesans döneminde hümanizmin yükselişi ve antik klasiklere duyulan ilgi, mobilya tasarımında simetrik form ve orantı, ahşap işçiliğinde detay ve süslemelerin öne çıkmasına neden olmuştur. Barok stilin ağır ve heybetli mobilyaları ise o dönemde yaygın olan güç ve ihtişamını temsil etmiştir. Endüstri Devrimi ile birlikte makine üretiminin başlaması, mobilyaların seri üretimini mümkün kılarak geniş halk kitlelerine ulaşmasını sağlamış ve böylece, daha önceleri yalnızca aristokrat ve zenginlerin erişebildiği ürünler, geniş kitlelerin kullanımına sunulmuştur. Bu durum, mobilya tasarımlarında fonksiyonelliğin ve seri üretimin artmasına yol açarak, form ve estetiğin endüstriyel gerekliliklere uyum sağlamasına öncülük etmiştir. 20. yüzyılın başlarında ise modernizm akımı, mobilya tasarım anlayışını köklü bir şekilde değiştirmiştir. Bu dönemde, süslemelerden arınmış, sadelik ve fonksiyonelliği öne çıkaran bir tasarım anlayışı egemen olmuştur. Endüstriyel malzemelerin kullanımı ve modüler tasarımların ortaya çıkışı,

mobilyalarda formun fonksiyona hizmet ettiğini göstermesi açısından önem taşımaktadır (Erdem, 2007).

Günümüzde ise sürdürülebilirlik ve çevre bilinci, mobilya üretiminde önemli bir faktör olarak dikkat çekmektedir. Geri dönüştürülmüş malzemeler ve yenilenebilir kaynaklar, tasarım süreçlerinde öncelikli tercih haline gelmektedir. Ayrıca, küresel nüfus artışı ve yaşam alanlarının küçülmesi ile çok fonksiyonlu ve modüler mobilyalar, modern evler için pragmatik çözümler sunmaktadır. Teknolojik ilerlemelerle entegre mobilya tasarımları, akıllı ev sistemlerine uyum sağlayarak kullanılabilirliğini artırmaktadır ve böylece mobilya, kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına hızla cevap verebilen, dinamik bir unsur olarak gelişimini sürdürmektedir. Ayrıca artan küresel etkileşim, çeşitli kültürlerin tasarım unsurlarının bir arada kullanıldığı eklektik stilin popülerlik kazanmasına sebebiyet vermektedir (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020).

Mobilya, çeşitli kültürleri, işlevleri ve dönemleri temsil etmekte ve toplumların yerleşik hayata geçiş sürecinde sadece temel yaşam gereksinimlerini karşılamakla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda sosyal etkileşim süreçlerinin bir yansıması olarak öne çıkmaktadır. Yaşam şeklimizin, somutlaşmış biçimlerde ifade eden bir ögesi haline gelmektedir. Tüm bu süreç göstermektedir ki, mobilya tasarımı yalnızca estetik kaygılarla sınırlı değildir; sosyal, ekonomik ve kültürel değişimlerle iç içe bir tarihçe barındırmaktadır. Tasarım sürecindeki bu dinamik etkileşim, gelecekte de yaşam alanlarını şekillendirmede belirleyici olacağı öngörülmektedir. Mobilyaların form ve işlevleri tarihsel süreç içerisinde değişmekte ve bu gelişim, toplumların ekonomik durumu, teknolojik gelişmeler ve sanat akımları gibi etmenlerle şekillenmektedir. Sonuç olarak, mobilyalar sadece mekânları dolduran nesnelere olmanın ötesinde, toplumların tarihini, kültürel dinamiklerini ve yaşam biçimleriyle ilişkili değişimleri gösteren ve yansıtan önemli kültür öğeleridir (Erdem, 2007).

Mobilya, mekân kullanıcılarıyla mekânın kendisi arasında önemli bir bağ kurmaktadır. Kullanıcılar ile mekân arasındaki biçimsel ve ölçek bütünlüğünün kurulmasını kolaylaştırmaktadır (Ching, 2020). Bu durum, mobilya bağlamında iç mekân tasarımını destekleyen bir unsurdur. Özellikle iç mekânda mobilya seçimi ve yerleşimi, mekânın işlevselliğini artırmak için çok önemlidir. Örneğin, bir oturma

odasında rahat bir koltuk veya bir çalışma alanında ergonomik bir masa, mekânda geçirilen zamanın kalitesini yükseltmektedir. Aynı zamanda mobilyanın malzeme, renk ve form seçimleri, kullanıcıların duygusal tepkilerini etkileyerek çevre ile olan etkileşimine katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte mobilyanın mekânın yapısı ile entegre olması önemli bir rol oynamaktadır. Mekânın fiziksel özellikleri düşünülmeden gerçekleştirilen mobilya tasarımı ve seçimleri, mekânın işlevselliğini önemli ölçüde azaltabilmektedir. Doğru ölçülerde ve yapıda mobilyaların tercih edilmesi veya tasarlanması, mekânın kullanım amacına hizmet edecek şekilde etkin bir kullanım alanı tasarımını mümkün kılmaktadır. Sonuç itibarıyla, mobilyaların mekân tasarımındaki entegrasyonu, mekânlarda fonksiyonellik ile konforun, estetik ile ergonominin ve kullanıcı tercihleri ile mekânsal karakterin uyumlu bir sentezini elde etmek için vazgeçilmez faktörlerdendir. Bu yüzden iç mekân tasarımında mobilyanın rolü, mekânın sadece dış görünümünü değil, aynı zamanda mekânın iç dinamiklerini ve orada yaşayan kullanıcı deneyimlerini şekillendirmede son derece önemlidir. Böylece iç mekânlar, kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap veren, estetik bir deneyim sunan ve fonksiyonel bir biçimde düzenlenmiş yaşama mekânları haline gelmektedir (Yaman, 2019).

Tüm bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda, mobilyanın mekânın üzerindeki etkileri ve mekânı mobilya ile bütün olarak düşünmek içmimarlık disiplininin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle içmimarlık disiplini, mobilyanın mekân tasarımındaki rolünü vurgulamak ve mekânın işlevselliği ile estetiğini bir arada sağlamak için önemlidir. Mekânın iç dinamikleri ve kullanıcı deneyimleri göz önünde bulundurularak yapılan mobilya seçimleri ve tasarlanan mobilyalar, mekânların kalitesini artırmaktadır. Bu bağlamda, mobilya ve mekân ilişkisi içmimarlık açısından incelenmesi gereken temel bir konudur.

Tezin bu bölümünde ilk olarak, içmimarlık disiplini içerisinde mobilya ve mekân ilişkisi incelenmektedir. İçmimarlık alanında mobilyanın rolü ve mekân içerisindeki konumu öncelikle ele alınmaktadır. Mobilya, iç mekân tasarımının temel unsurlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İç mekânın fonksiyonelliği, estetiği ve kullanılabilirliği üzerinde doğrudan etkisi bulunan mobilyalar, iç mekânın yapısını şekillendiren unsurlardan biridir. Bu nedenle, içmimarlık disiplini içinde mobilyanın incelenmesi ve değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Mekân içerisinde

kullanılan mobilyaların seçimi, yerleşimi ve tasarımı, kullanıcıların memnuniyetini ve mekânın işlevselliğini doğrudan etkilemektedir.

Ardından, mobilya endüstrisine genel bir bakış açısıyla yaklaşıp içmimarlık disiplininin bu endüstrideki yeri araştırılmaktadır. İçmimarlık disiplini, mobilya endüstrisinin birçok farklı alanında faaliyet göstermektedir. Endüstrideki trendler, tasarım akımları ve teknolojik gelişmeler, içmimarlık disiplininin de sürekli olarak şekillenmesine ve dönüşmesine yol açmaktadır. Bu bağlamda, içmimarlık disiplininin mobilya endüstrisine etkisi ve bu endüstri içerisindeki rolü oldukça geniş bir kapsama sahip olduğu ve içmimarların, mobilya endüstrisi içerisinde tasarım süreçlerine katkıda bulunmaları, mekânsal ihtiyaçları ve kullanıcı beklentilerini gözetenek mobilya tasarımlarının geliştirilmesine olanak sağladığı düşüncesi bu bölümün bir diğer araştırma konusu olmaktadır.

Son olarak, birinci bölümde araştırılan tasarım merkezlerinin mobilya endüstrisindeki rolü ele alınmaktadır. Sonuç olarak tezin ikinci bölümünde, içmimarlık disiplininde mekân ve mobilya ilişkisi, mobilya endüstrisinde içmimarlık disiplini ve iç mimarların rolü ile tasarım merkezlerinin etkisi gibi konular ele alınmaktadır.

2.1. İçmimarlık Disiplininde Mekân ve Mobilya İlişkisi

Günümüzde içmimarlık alanına ilişkin yapılan incelemeler, mekân içinde yeni mekânlar oluşturabilme, mekânın kimliğini oluşturabilme, yerleşim düzeni ve formunu düzenleme ile çeşitli tasarım öğelerinden faydalanarak tasarımların yapıldığını göstermektedir. Mesleğin geçmişine tarihsel bir perspektiften bakıldığında, içmimarlık eğitiminin yirminci yüzyılın başlarında uzmanlaşma eğilimleri sonucunda tasarım meslekleri içerisinde bir bölünme ve özelleşme sürecine girerek geliştiği ve olgunlaştığı tespit edildiği söylenebilmektedir. İçmimarlık alanında profesyonel seviyedeki ilk iç mekân tasarımı örnekleri ise, yirminci yüzyılın başında Amerika Birleşik Devletleri'nde görülmektedir. Mesleğin hem teorik hem de pratik alanlara ait altyapısının geliştirildiği bu ülkede, içmimarlık eğitimi de kurumsal bir yapı kazanmıştır. İlk zamanlarda iç dekorasyon olarak adlandırılan bu disiplin ve onun eğitimi, zaman içerisinde değişen ve gelişen terminolojiyle iç tasarım ve içmimarlık olarak adlandırılmaya başlanmıştır (Çelik,

2008). Amerika Birleşik Devletleri'nde içmimarlık disiplini ve eğitiminin gelişimi, Avrupa ve başka bölgelerde de benzer gelişmelerin yaşandığını göstermektedir. Özellikle Avrupa'da Bauhaus Okulu, tasarımın farklı alanlarını birleştirerek multi-disipliner bir yaklaşım benimsemiş ve bu da içmimarlık anlayışının şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bauhaus'la birlikte gelişen modernizm akımı, fonksiyonel ve minimalist tasarım ilkelerini iç mekânlara taşıyarak, içmimarlıkta formun işlevi izlemesi anlayışını popülerleştirmiştir. 20. yüzyılın ortalarına gelindiğinde, içmimarlık pratiğinde modernizm akımının etkisi hissedilmeye başlamıştır. Fonksiyonalizm, minimalizm gibi akımların beraberinde getirdiği form ve işlevin birleşimi, mekân tasarımlarında sadelik ve işlevsel çözümlerin ön plana çıkmasına yol açmıştır. Endüstriyel tasarımın gelişimi ile birlikte de yeni malzemeler ve teknolojik olanaklar, içmimarlık disiplininin kullanımına sunulurken, tasarımların sınırlarını genişletmiştir (Bulat, Bulat, & Aydın, 2014). Diğer yandan, sürdürülebilir tasarım ve yeşil bina uygulamalarının önemi artarken, içmimarlar da ekolojik bilinci mekânların tasarımında öne çıkarmaya başlamaktadır. Enerji verimliliği, doğal aydınlatma ve havalandırma, geri dönüştürülebilir malzemelerin kullanımı gibi ögeler, çağdaş içmimari anlayışının temel taşları haline gelmektedir (Belek & Yamaçlı, 2023).

Günümüzün hızla değişen yaşam ve çalışma şekillerine uyum sağlayabilme ihtiyacı, esnek ve modüler tasarımların popülerliğini artırmaktadır. Teknolojinin gelişimiyle beraber, bilgisayar destekli tasarım (CAD) yazılımlarının ve üç boyutlu modelleme araçlarının kullanımının yaygınlaşması, tasarım süreçlerinin hızlanması ve daha karmaşık form yapılarının oluşturulabilmesine olanak sağlamaktadır. Sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik gibi yeni teknolojiler, müşterilere mekânları daha net gösterebilmek için kullanılmaktadır. İç mimarlık disiplininin bilimsel temelleri teori ve pratiği iç içe geçiren araştırmalar, insan psikolojisi, ergonomi ve sosyal davranışlar gibi alanlarda mekânın kullanımını ve insan-mekân ilişkisini daha derinden anlamayı hedeflemektedir. Bu çok disiplinli yaklaşım, iç mimarlığın daha bütüncül bir bakış açısı ile ele alınmasını ve mekânların sadece estetik değil, aynı zamanda fonksiyonel ve kullanıcı odaklı olmasını sağlamaktadır (Arslan, Özdemir, & Akyüz, 2017).

Tasarımda insan faktörünün merkeze alındığı ergonomi ve kullanıcı deneyimi gibi kavramlar, iç mekânların tasarlanmasını etkilemektedir. Bu yaklaşım, çalışma ve

yaşam alanlarının kullanıcıların fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarına uygun şekilde tasarlanmasını gerektirdiğinden, iç mimarlar bu ihtiyaçları karşılayacak yetkinliklere sahip olmak için eğitimlerinde buna dair katkıları da değerlendirmek durumundadır (Yaman, 2019).

Sonuç olarak, içmimarlık disiplini; estetik, fonksiyonellik, konfor ve sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, toplumsal ve teknolojik değişimler doğrultusunda gelişmekte ve geniş bir perspektif kazanmaktadır. Uzmanlık alanları arasında keskin çizgilerin yerine, disiplinlerarası iş birliklerinin olduğu, dinamik bir meslek dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu da iç mimarların, dönüşen yaşam tarzlarına ve beklentilere uygun, işlevsel ve kullanıcı odaklı mekânlar tasarlama konusunda daha bilinçli ve donanımlı olmalarını gerektirmektedir.

İçmimarlık, iç mekânların kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmesi ve biçimlendirilmesini kapsamaktadır ve bu süreçlerde iç mekân tasarım elemanlarından yararlanmaktadır. Bu öğeler arasında merkezi bir konumda yer alan mobilya, mekânın işlevsel olarak tasarlanmasında ve kullanıcının faaliyetlerine uygun bir duruma getirilmesinde aktif bir role sahiptir. Ayrıca mekânın algılanmasını direkt etkilemekte ve mekâna işlevsellik, konfor ve estetik değerler eklemektedir. Böylelikle, mobilyaların mekânla ve mekânın mobilyalarla olan karşılıklı etkileşimi, biçimlenme ve dönüşüm süreçleri açısından da önemli bir hale gelmektedir. Bu nedenle mekân ile mobilya arasındaki ilişki doğrudandır ve sürekli bir etkileşim içindedir. Mobilyalar, mekân içerisinde kullanıcılara geniş hareket alanı sunması, ihtiyaçlarını karşılaması, eylemlerine destek olması ve bunları yerine getirirken kullanıcılara rahatlık, güvenlik ve sağlıklı bir ortam sağlaması açısından tasarım elemanları içinde öncelikli bir konuma sahip olmaktadır. Renk, doku ve form gibi özellikleriyle mekânın görsel dili ve atmosferini belirleyen mobilyalar, yapılan işlevsellik analizleri sonucunda uygun ergonomik ölçütlere göre seçilmekte, böylece kullanıcı konforu ve etkinliği güvence altına alınmaktadır. Yerleşim düzenlerinin farklı kullanıcı senaryolarına göre esneklik kazanması ve değişen ihtiyaçlara yanıt verebilir olması, mobilyanın önemini artıran diğer faktörler arasındadır (Başbuğ, 2016).

Özetle, içmimarlık disiplininde mobilyanın işlevselliğini, estetik değerlerini ve kullanıcı etkileşimini dikkate almak, mekâna dair tüm boyutlarda zenginlik ve derinlik sunarak iç mekânın potansiyelini tam anlamıyla ortaya çıkarmaktadır. Kullanıcı odaklı tasarım anlayışı, biçim ve işlev arasındaki dengeyi gözeterek iç mekânların, içerisinde bulunan mobilyalarla birlikte, kullanıcıların mekân ve mobilya arasındaki etkileşimi güçlendirmektedir.

Mekân tasarımında estetik ve işlevselliği birleştirmek, mobilyanın mekânla uyumlu bir şekilde entegrasyonu söz konusu olduğunda önem kazanmaktadır. Renk, doku ve formun uyumu, kullanıcıların mekân hakkındaki algılarını ve mekânda geçirdikleri süreyi daha keyifli hale getirebilmektedir. Örneğin, bir otel odasında kullanılan iç mekân donatı elemanlarında renklerin sakinleştirici etkisi, insanların dinlenme deneyimini iyileştirmede etkin bir rol oynayabilmektedir. Böylece mobilya, mekânın genel atmosferini ve karakterini belirleyici unsurlardan biri haline gelmektedir. Sonuç olarak, iç mimari pratiğinde mobilyalar kullanıcı deneyimi, mekânın fonksiyonelliği ve estetik ifadesini oluşturmakta ve bu bağlamda içmimarlık disiplininin temel taşlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Tasarım sürecinde kullanıcı merkezli düşünmek ve çok boyutlu bir bakış açısı geliştirmek, hem kullanıcılar için daha iyi yaşam alanları tasarlamakta hem de mobilya ve mekânın birbirleriyle olan etkileşimini maksimize etmektedir (Özel, 2021).

2.2. Mobilya Endüstrisinde İçmimarlık Disiplini ve İçmimarların Rolü

Günümüzdeki hızlı nüfus artışı ve sosyo-ekonomik ilerlemeler mobilya sektörüne olan talebi güçlendirmekte ve mobilya, insan yaşam alanlarının ayrılmaz bir temel unsuru haline gelmektedir. Bu gelişmeler, mobilya tasarımı ve üretiminde inovasyonun hızlanmasına, kalite ve fonksiyonellik beklentilerinin artmasına neden olmaktadır. Günümüz kullanıcı kitlesi, sadece estetik değil aynı zamanda ergonomi, sürdürülebilirlik ve akıllı mobilya çözümlerine de büyük önem vermektedir. Böylece, mobilya endüstrisi yeni malzeme araştırmaları, üretim teknikleri ve tasarım yaklaşımlarını benimseyerek kullanıcı ihtiyaç ve beklentilerine cevap vermeye çalışmaktadır. Ek olarak, kentsel dönüşüm ve konut projelerinin artması, mobilya sektörünün sürekli genişleyen bir pazar potansiyeline ulaşmasına olanak tanımaktadır. Küreselleşme ve e-ticaretin yaygınlaşması da mobilya ihracatını ve ulusal pazarların uluslararası rekabetini artırmakta, bu durum da sektörel büyümeye

ve çeşitliliğe katkıda bulunmaktadır. Dolayısıyla mobilya sektörü, genişleyen pazar dinamikleri ve değişen kullanıcı eğilimleri ile birlikte sosyo-ekonomik gelişmelerin göstergesi olarak değişim göstermektedir (Tuna Ultav, Hasırcı, Borvalı, & Atmaca, 2015).

Mobilyanın yaygınlaşmasının ardında yatan faktörler arasında küreselleşme, teknolojiye yenilikler ve kullanıcı beklentilerindeki değişimler de bulunmaktadır. Küresel pazar, farklı kültürlerden ve beklentilerden kaynaklanan çeşitliliği barındırırken, mobilya tasarımcıları ve üreticileri bu çeşitliliğe yanıt vermekte, fonksiyonellik, estetik ve sürdürülebilirlik gibi unsurları dengeli bir biçimde harmanlamayı amaçlamaktadır. Sürdürülebilir mobilya üretimi, ekolojik ayak izini azaltma yönündeki çabaların bir parçası olarak öneme sahiptir. Ayrıca, kullanıcıların artan çevresel bilinci, üreticileri geri dönüştürülebilir materyaller kullanmaya ve enerji verimliliğini artırmaya teşvik etmektedir. Ayrıca kentsel dönüşüm projeleri, yaşam standartlarının yükselmesi ve konut alanlarındaki modernizasyon süreçleri, mobilya tasarımındaki inovasyonları hızlandırmaktadır. Özellikle dar ve fonksiyonel alanlara yönelik çok amaçlı mobilya tasarımları, minimalist ve ergonomik tasarım anlayışlarının gelişimini desteklemektedir. Diğer yandan, teknolojik gelişmeler sayesinde, akıllı evler için geliştirilen entegre mobilya sistemleri, kullanıcı deneyimini zenginleştirmekte ve ev otomasyonu ile senkronize çalışabilen mobilya modelleri ortaya çıkmaktadır (Çiftci & Demirarslan, 2021).

Mobilya sektöründe dijital dönüşümün etkisiyle e-ticaret platformlarının önemi artmakta, sanal gerçeklik uygulamaları ve artırılmış gerçeklik teknolojileri sayesinde, kullanıcılara fiziksel mağaza ziyaretleri olmaksızın ürünleri deneyimleme olanağı sunulmaktadır. Bu yenilikler, perakende ve tedarik zinciri yönetiminde de yeni yaklaşımların benimsenmesine öncülük etmektedir. Sonuç olarak mobilya sektörü, hem üretici hem kullanıcı düzeyinde süregiden dinamik bir dönüşüm içerisinde bulunmakta ve bu dönüşümün gelecekteki yönleri, dikkatle incelenmesi gereken, çok boyutlu kapsama sahip bir alanı temsil etmektedir (Kurt, İmren, & Aşkın, 2021).

Teknolojinin ilerlemesi, kullanıcıların dünya genelindeki ürünlere erişimini kolaylaştırmıştır. Bu durum, müşterilerin satın alma sürecinde ürünlerin fiyat-

performans dengesini, kalitesini, içerdği inovasyonları, kullanım ve devretme süreçlerindeki pratiklikleri gibi özellikleri daha detaylı bir şekilde karşılaştırmalarına ve değerlendirmelerine neden olmuştur. Bu gelişmeler, beğenileri hızlı bir şekilde değişen bir kullanıcı topluluğunun ortaya çıkmasına ve dolayısıyla yeni ürün tasarımları konusunda artan taleplerin ve bu tasarımların gerekliliğinin ön plana çıkmasına neden olmuştur. Tasarımcıların, müşteri beklentileri ve gereksinimlerini karşılayabilen, aynı zamanda bu beklentilere uygun yeni tasarımları etkili ve özgün şekilde üretmesi gerekmektedir. Buna ek olarak, firmaların da tasarım alanında kendilerini sürekli geliştirmesi gerekmektedir. Bu durum mobilya sektöründe tasarımın ve tasarımcıların rolünün kritik önemini vurgulamaktadır. Yenilikçi tasarım süreçleri, müşteri analizleri ve pazar araştırmaları tarafından yönlendirilen tasarımcılar, kullanıcı merkezli tasarım prensiplerini benimseyerek, insanların yaşam tarzlarına ve değişen ihtiyaçlarına cevap verecek mobilyalar üretmektedir. Bu, ergonomi, sürdürülebilirlik ve estetik değerleri ön plana çıkararak gerçekleştirilmektedir. İşlevsellik ve kullanım kolaylığı kadar, ürünlerin çevresel etkilerinin azaltılması ve yeniden kullanılabilirlik gibi kavramlar da tasarım kararlarını etkilemektedir. Firmalar, yenilikçi teknolojileri ve malzeme bilimini de dikkate alarak, müşteri memnuniyetinin yanı sıra sosyal sorumluluk ve çevresel sürdürülebilirlik alanlarında da öncü olma yolunda ilerlemektedir (Yalçın, 2005).

Özellikle rekabetin yoğun olduğu mobilya sektöründe, kullanıcı beğenileri ve tercihleri yalnızca estetik değil aynı zamanda işlevsellik açısından da sürekli gelişim ve değişim göstermektedir. Kullanıcılar, her geçen gün artan bilgi birikimleri ve maruz kaldıkları çeşitlilik sayesinde, sadece bugünkü ihtiyaçlarını değil, gelecekteki kullanımlarını da göz önünde bulundurarak ürün tercihinde bulunmaktadır. Bu bağlamda kullanıcı deneyimi, kullanım kolaylığı, malzeme kalitesi, sürdürülebilirlik ve ürün ömrü gibi faktörler, mobilya tasarımını doğrudan etkilemekte ve tasarımcıların bu yönleri odaklanmasını gerektirmektedir. Tasarımcı ile bütünleşen mobilya endüstrisi, fonksiyonellik, ergonomi, estetik ve çevresel uyumu içeren geniş bir perspektife sahip olmaktadır. Firmanın inovasyon kabiliyeti, sektörel dinamiklere hızla adapte olma yeteneği ve pazar araştırmalarına dayalı esnek üretim stratejileri, başarılı ürün tasarımının göstergesidir. Sonuç olarak, kullanıcı odaklı yaklaşım, yalnızca tasarımcının vizyonu değil, aynı zamanda firmanın pazar konumunu güçlendiren temel bir stratejidir (Kafadar, 2009).

Mobilya sektörü, ürün tasarımının temel rekabet faktörü olarak öne çıkan alanlardan biri olarak kabul edilmektedir. Bu sektörde yeni ürün geliştirme maliyetleri diğer sektörlerle kıyasla göreceli olarak düşüktür ve pazar, sürekli değişim gösteren kullanıcı ve kullanıcı ihtiyaçları ile şekillenmektedir. Bu durum, mobilya endüstrisini, tekstil ve giyim endüstrisi gibi tasarım merkezli bir moda sektörü olarak nitelendirmeye olanak tanımaktadır. Sonuç olarak, yeni ürün tasarımı ve geliştirme süreçlerinin daha dikkatli ve sistemli bir şekilde yürütülmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Er, 2006).

Ayrıca, teknolojik gelişmelerin, özellikle dijital fabrikasyon ve üç boyutlu baskı gibi üretim tekniklerinin tasarım ve imalat süreçlerini iyileştirme potansiyeli yüksektir. Bu teknikler, özelleştirilmiş ürünlerin ve kısa seri üretimin maliyet ve zaman açısından daha erişilebilir hale gelmesini sağlamaktadır. Dolayısıyla, teknolojiyi etkili bir şekilde entegre eden firmalar, değişken müşteri taleplerine daha hızlı ve esnek bir şekilde yanıt verebilmekte ve bu sayede pazarda öne çıkabilmektedir. İçmimarlık alanında disiplinlerarası yaklaşımların kullanılması, tasarımcıların işlevsel ve estetik becerilerinin yanı sıra, teknik ve çevresel bilgilerini de geliştirmelerine olanak sağlamaktadır. Özetle, mobilya sektöründe inovasyon ve rekabetin sürdürülebilirliği, kapsamlı tasarım stratejileri, teknolojik entegrasyon ve eğitim metotlarının birleşimiyle mümkün kılınmaktadır (Kurt, İmren, & Aşkın, 2021).

Mobilya endüstrisinde yenilikçilik, esnek üretim sistemlerinin benimsenmesi ve malzeme ile teknoloji kullanımındaki ilerlemelerle desteklenmektedir. Bu bağlamda içmimarlık disiplinde yenilikçi tasarım anlayışı, estetiğin ve fonksiyonelliğin ötesinde, sürdürülebilirlik ve çevresel etki gibi boyutları da içermektedir. Bu alanda tasarım süreçlerinin en başında kullanıcı araştırmalarının yapılması, mobilya sektöründe ürün geliştirme açısından büyük önem taşımaktadır. Kullanıcıların mekânsal ihtiyaçlarını, ergonomik beklentilerini ve estetik zevklerini tam olarak anlamak, başarılı ve rekabetçi ürünlerin oluşturulmasının temelini oluşturmaktadır. Ayrıca, bu süreçte toplanan veriler, tasarımın her aşamasında kullanıcı geri bildirimlerine dayalı iterasyonlar için zemin hazırlamaktadır. Teknolojik yenilikler, özellikle sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojileri, kullanıcılara tasarımların çok erken aşamalarında gerçekçi deneyimler sunarak, tasarım sürecinin etkinliğini artırmaktadır. Bu, hem tasarım sürecinin hızlanmasına yardımcı

olmakta hem de kullanıcıların ürün geliştirme sürecine doğrudan katılımını sağlamaktadır (Kurt, İmren, & Aşkın, 2021).

Temelde, mobilya sektöründe içmimarlık özelinde yenilikçi tasarım anlayışı ve ürün geliştirme süreci; kullanıcı ihtiyaçlarından yola çıkan, teknolojik imkanları azami ölçüde kullanarak optimum maliyet ve verimliliği hedefleyen bir yaklaşımı benimsemektedir. Bütün bu durumlar içmimarlık disiplinin mobilya endüstrisindeki yeri ve önemini ortaya koymaktadır.

Mobilya endüstrisi, gelişen teknoloji ve değişen kullanıcı ihtiyaçlarıyla sürekli bir dönüşüm içerisinde. Bu değişim sürecinde, içmimarlık disiplininin mobilya endüstrisindeki yeri ve önemi giderek arttığı düşünülmektedir. İç mekân tasarımı, mobilya üretiminde ve tüketiminde belirleyici bir faktör haline gelmektedir. Günümüzde mobilyanın, sadece estetik kaygılarla değil, aynı zamanda fonksiyonellik, ergonomi ve sürdürülebilirlik gibi faktörleri de göz önünde bulundurarak tasarlandığı söylenebilir. İçmimarlık disiplini, bu noktada tasarımın her aşamasında rol oynamakta ve mobilya tasarımının işlevselliğini, kullanılabilirliğini ve estetiğini artırmaktadır. Mobilya endüstrisi, farklı disiplinler ve içmimarlık disiplini sayesinde, kullanıcı taleplerine uygun olarak özelleştirilebilen ürünler geliştirebilmektedir. Özellikle, iç mekân tasarımı ve mobilya tasarımının birlikte ele alınmasıyla, yaşam alanlarının fonksiyonel, estetik ve kullanıcı dostu olmasına olanak sağlanmaktadır. İç mekân tasarımı, mobilya endüstrisi için sadece mekânın fiziksel özellikleri ile sınırlı kalmamakta; aynı zamanda yeni malzemelerin keşfi, üretim tekniklerindeki gelişmeler ve tasarım trendlerindeki değişimlerle birlikte sürekli olarak yenilenmektedir. İçmimarlık, bu inovasyon sürecinin önemli bir itici gücü olarak karşımıza çıkmaktadır. Mobilya endüstrisi, içmimarlık disiplininin sağladığı inovasyon ve yaratıcı bakış açısıyla, kullanıcılar için benzersiz ve özgün ürünler geliştirmektedir. İç mekân kimliği, mobilya tasarımlarının şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Basit bir anlatımla, modern tarzda tasarlanan mekânlar için minimalist mobilya tercih edilirken, klasik tarzdaki mekânlar için ise detaylı mobilya tasarımları ve modelleri öne çıkmaktadır. Aynı zamanda, içmimari projelerinde kullanılan malzemeler ve renk paletleri, mobilya tasarımlarını belirlemede etkili olmaktadır. Bu nedenle, mobilya endüstrisi ve içmimarlık disiplini arasındaki işbirliğinin ve etkileşiminin önemi giderek artmaktadır (Ökten, 2012).

İçmimarlık disiplini, mekânların kullanıcı merkezli ve işlevsel olacak şekilde tasarlanmasını, düzenlenmesini kapsamaktadır. Bu disiplin, mekânın estetiğinden sorumlu olmanın yanı sıra, kullanıcıların ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek ürünlerin seçilmesi veya tasarlanmasında kritik bir rol oynamaktadır. İçmimarlar ve mobilya üreticileri arasındaki işbirliği, özgün ve yaratıcı mobilya tasarımlarının ortaya çıkmasında önemli bir etkidir. Tasarım yeniliği yoluyla kullanıcı ihtiyaçlarını ve pazar eğilimlerini ele almak mobilya endüstrisinde başarının anahtarlarından biridir. İçmimarlık, bu süreçte hem pazar analizi yaparak gerçek kullanıcı ihtiyaçlarını tespit etmekte hem de yaratıcı çözümler geliştirerek bu ihtiyaçlara cevap vermede belirleyici bir faktördür (Yaman, 2019). Sonuç olarak, mobilya endüstrisi ve içmimarlık disiplini arasındaki etkileşim, sürekli değişen ve gelişen pazar dinamiklerine uyum sağlayarak rekabetçi kalabilmekte ve kullanıcı memnuniyetini en üst seviyede tutmayı hedeflemektedir.

Mobilya endüstrisi ve içmimarlık disiplini arasındaki ilişki araştırıldıktan sonra, bu endüstride içmimarların rolüne ilişkin araştırmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda içmimar, içmimarlık disiplini kapsamında faaliyet gösteren bir uzman, mekanların kullanım işlevselliğini estetik açıdan entegre ederek, insanın fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarına uygun biçimde mekânları düzenleyen ve bu süreçte dekoratif öğeleri de kullanarak tasarımlar gerçekleştiren kimse (Turani, 2007). Farklı bir tanımlama ile iç mimar, içmimarlık konusunda çalışan meslek adamıdır (Hasol, 2008). İç mimar, mekân düzenlemesine ekonomik ve yenilikçi çözümler getirme amacıyla eğitilir. Kullanıcının tercihleri, istekleri ile fiziksel ve ruhsal özelliklerini göz önünde bulundurarak işlevsel mekânlar tasarlar. Ayrıca iç mimar, malzeme ve teknoloji alanındaki gelişmeleri mekana entegre eder (Kaçar, 1996).

Mobilya endüstrisi, iç mekân tasarımı ve mobilya üretimiyle ilgilenen birçok farklı disiplini kapsamaktadır. İçmimarlar, bu sektörde önemli bir rol oynamaktadır ve birçok özel nitelik ve beceriye sahip olmaları gerekmektedir. İçmimarların sahip olması gereken bu nitelikler, tasarım merkezindeki diğer disiplinlerden farklılık göstermektedir.

Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği İçmimarlar Odası Serbest İçmimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil Ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'ne göre içmimarların tasarım ve hizmet alanları şunlardır:

- İçmimarlık tasarım hizmetleri: İç mekân tasarımı, özgün hareketli-sabit mobilya ve aksesuar tasarımları, donanım, donatım ve üretimlerinin projelendirilmesi ve uygulanması, eski işlevi günün koşullarına göre yeni tasarım fikirleriyle geliştirme, yenileme, işlev değişikliği, iç mekân rölöve ve ölçülendirme, içmimarlık proje hizmetleri, iç mekâna ilişkin şartnamelerin hazırlanması, danışmanlık ve müşavirlik hizmetleri.
- İçmimarlık uygulama ve yönetimi hizmetleri: İçmimarlık mesleki kontrolörlüğü, içmimarlık uygulamalarında şantiye şefliği, içmimarlık teknik uygulama sorumluluğu, yapı içi teknik sürdürülebilirliği ve kabul teslim çalışmaları.
- İçmimarlık tasarım danışmanlık hizmetleri: İçmimarlık hizmetine yönelik danışmanlık, müşavirlik, bilirkişilik, hakemlik, eksperlik, jüri üyeliği, raporörlük, içmimarlık proje yönetimi, yapılabirlik çalışmaları, program hazırlığı, özel araştırma ve çalışmalar, dosya hazırlığı, iş ve işlem takibi gerektiren işlerin yapılması, ihale dosyası hazırlanması, teknik ekipman ve malzeme seçimiyle işleve uygun koşullardaki malzemelerin seçim ve uygulaması için şartname hazırlanması.

Bu hizmet alanlarında içmimarlar, ilgili mevzuata uygun şekilde çalışmalar yaparlar ve eser haklarına saygı göstermekle yükümlüdürler. Bu yönetmelik, serbest içmimarlık hizmetleri kapsamındaki belgelerin verilmesini, içmimarların görev ve sorumluluklarını, denetim kurallarını ve serbest içmimarlık hizmetlerinin yapılmasında uyulacak kuralları kapsamaktadır. Ayrıca yönetmeliğin amacı kamu yararını, meslek haklarını ve etiğini korumak, haksız rekabeti önlemek, mesleki sorumlulukları tanımlamak ve mesleki denetim ile mesleki değerlendirmeye esas sicilleri tutmak ve eser sahibinin haklarını korumaktır. Yönetmeliğin dayanağı 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'dur. Bu yönetmelikte ayrıca serbest içmimarlık hizmetleri büro tescil belgesi, içmimar, içmimarlık hizmetleri gibi kavramların tanımlar da bulunmaktadır.

Her bir hizmet, içmimarlık mesleğinin uzmanlık gerektiren çeşitli yönlerini yansıtmaktadır ve içmimarlar, mekânların insanlar üzerindeki etkisini anlamak, bu etkileri yönetmek ve insanların yaşam kalitesini artırmak amacıyla bu hizmetleri sunmaktadır. Bu bağlamda, içmimarlar, mekânların estetik ve fonksiyonel ihtiyaçlarını karşılamak üzere planlanan mobilyaların tasarımı konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda, iç mimarların mobilya endüstrisine çeşitli katkıları bulunduğu söylenebilir. Öncelikle, içmimarlar, mekânın genel atmosferine uygun mobilyaların seçilmesine ve tasarlanmasına yardımcı olmaktadır. Estetik açıdan beklentileri karşılayacak, aynı zamanda fonksiyonel kullanımı destekleyecek mobilyaların seçimi ve tasarımı, içmimarların çalışma alanıdır. İçmimarlar, mobilya endüstrisine estetik açıdan katkıda bulunduğu düşünülürken aynı zamanda, kullanıcı odaklı çalışmaya teşvik ederek firmaların müşteri memnuniyetini göz önünde bulundurmasına da yardımcı olduğu söylenebilmektedir. Mekânın tasarımı aşamasında, içmimarlar müşterilerin bütçe ve tercihlerini de göz önünde bulundurarak ekonomik boyutları da dikkate almaktadır. Bu sayede, müşterilerin bütçelerine uygun seçenekler sunmakta ve mobilya endüstrisindeki firmaların kullanıcı memnuniyetini artırarak daha rekabetçi bir konuma gelmelerine yardımcı olmaktadır.

Son olarak, içmimarlar, mobilya sektöründeki yenilikleri takip ederek, sektöre yeni trendler ve tasarım fikirleri getirmeyi amaçlar. Bu sayede, mobilya endüstrisinde teknolojik açıdan gelişmiş ürünlerin tasarlanması ve üretilmesi önerisinde bulunmaktadır. Bu sayede, kullanıcı taleplerini karşılayacak modern ve işlevsel mobilyaların tasarımı için içmimarların sektördeki yenilikleri takip etmesi oldukça önemlidir. Böylelikle, içmimarların mobilya endüstrisine kazandırdıkları değerle endüstrinin gelişimine katkıda bulunabileceği araştırmaların amaçlarından biridir.

2.3. Mobilya Endüstrisinde Tasarım Merkezlerinin Rolü

Tasarım merkezleri, işletmelerin pazar talepleri veya fırsatları ile ilişkilendiği, fikirlerin geliştirildiği ve teknik olanaklar ile yaratıcılığın bir arada bulunduğu yapılar olarak tanımlanabilir. Bu kapsamda inovasyon için büyük bir öneme sahiptir. Birçok yeni ürün, üretim sürecinde yeni ve yaratıcı bir tasarım süreci gerektirdiğinden, tasarım merkezleri üretim teknikleri bakımından önemli bir rol üstlenmektedir. Tasarım merkezleri, inovatif üretim sürecinde sadece belirli aşamalarda katkı

sağlayan bir unsur olarak değil, aynı zamanda Ar-Ge'nin bir parçası olarak da görülmektedir. Ayrıca, Ar-Ge çalışmaları genellikle deneysel prototiplerin geliştirilmesini, tasarlanmasını ve test edilmesini de içermektedir. Bu da işletmelerin yeni ürünlerinin piyasaya sunulmadan önce detaylı bir şekilde test edilmesi ve olası hataların düzeltilmesi konusunda büyük avantaj sunmaktadır. Ayrıca, malzemelerin ve bileşenlerin farklı formlara dönüştürüldüğü diğer faaliyetleri de kapsamaktadır. Bu sayede, ürünlerin tasarım süreçleri, yenilikçi ve etkili çözümlerle buluşarak, işletmelerin rekabet gücüne katkıda bulunmaktadır. Sonuç olarak, tasarım merkezleri, işletmelerin inovasyon süreçlerini hızlandırarak, sürdürülebilir rekabet avantajı elde etmelerine olanak tanımakta ve bu yönüyle işletmelerin başarısında kritik bir rol oynamaktadır (Walsh, 1996).

Tasarım merkezlerinin en önemli amaçlarından biri, bilginin dağınık bir şekilde yerine ulaştırılmasını sağlayarak toplanmasını ve merkeze kazandırılmasını sağlamaktır. Yenilikçi çıktılar kullanımının artmasıyla, tasarım merkezleri, yeni bilgilere erişerek sorun yaşayan firmalara çözümler sunma yeteneğini geliştirmektedir. Tasarım merkezlerinin, bilginin toplanmasını sağlama görevi, firma içindeki çeşitli birimlerde bulunan bilgilerin bir araya getirilmesini ve merkezi bir veri tabanında toplanmasını içermektedir. Bu süreç, firmanın sahip olduğu bilgi birikimini korumakla kalmayıp aynı zamanda değerlendirmesine de imkân tanır. Bilginin merkezi veri tabanında toplanması, firma içindeki farklı departmanlar arasında bilgi paylaşımını ve işbirliğini arttırarak inovasyon sürecine ivme kazandırmaktadır. Bu da tasarım merkezlerinin yenilikçi çözümler üretme kapasitesini arttırmaktadır. Firmaların yenilikçi çıktıları kullanma eğiliminin artması, tasarım merkezlerinin değişen iş yapısını ve yöntemlerini benimsemesini gerektirmektedir. Artık sadece mevcut bilgilere dayanarak çözümler üretmek yerine, tasarım merkezlerinin sürekli olarak yeni bilgilere erişim sağlaması gerekmektedir. Bu durum, tasarım merkezlerinin araştırma-geliştirme faaliyetlerini ve bilgi paylaşımını teşvik etmelerini sağlar. Sonuç olarak, tasarım merkezlerinin temel amacı, firmanın sahip olduğu bilgiyi toplamak, yeni bilgilere erişmek ve bu bilgileri yenilikçi çözümlere dönüştürerek firmalara katma değer sağlamaktır. Bu sayede, tasarım merkezleri firmaların rekabet gücünü artırarak endüstriyel dönüşüm ve inovasyon süreçlerine önemli katkılarda bulunmaktadır. Bu nedenle, tasarım merkezlerinin stratejik süreçlerde firma için kritik bir rol oynadığı söylenebilir (Dell'era & Verganti, 2009).

Tasarım merkezleri hakkında bu bilgiler doğrultusunda gelişen endüstrilerde önemli bir rol aldığı söylenebilir. Çalışma kapsamında mobilya endüstrisi ve tasarım merkezleri arasındaki ilişki araştırıldığı için ve tasarım merkezlerinin de teknolojik gelişmeleri takip ederek sektördeki üretim süreçlerine yenilikler getirmekte ve ürün kalitesini artırmaya çalıştığı bilindiğinden dolayı mobilya endüstrisinde tasarım merkezlerinin rolünün önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezleri, inovasyona ve yeni ürünlerin geliştirilmesine önemli katkılarda bulunmaktadır. Bu merkezler, sektördeki firmaların rekabet güçlerini artırmak için araştırma ve geliştirme faaliyetlerini yürütmekte ve sektördeki tasarım standartlarını yükseltmektedir. Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezleri, sektördeki firmalar için yenilikçi fikirler geliştirerek ürün çeşitliliğini artırmakta ve kullanıcıya yönelik talepleri karşılayacak ürünlerin ortaya çıkmasına olanak tanımaktadır.

Diğer yandan, tasarım merkezlerinde gerçekleştirilen ar-ge faaliyetleri, mobilya sektöründe malzeme ve üretim teknolojilerindeki gelişmelere öncülük etmektedir. Özellikle üç boyutlu tasarım ve prototip oluşturma imkanları sayesinde, mobilya sektöründe daha hızlı ve verimli üretim süreçleri sağlanmakta, ürünlerin tasarım aşamaları daha detaylı bir şekilde incelenebilmekte ve olası hataların önlenmesi sağlanmaktadır. Bu da sektördeki firmaların maliyetleri düşürmesine ve rekabet avantajı elde etmesine yardımcı olmaktadır.

Tasarım merkezlerinin sektöre sağladığı bu katkılar, mobilya sektörünün rekabet gücünü artırabilir, kullanıcı beklentilerini karşılayacak yenilikçi ürünlerin ortaya çıkmasını sağlamakta ve sektörde sürdürülebilir bir büyüme ivmesinin yakalanmasına katkı sağlayabilir. Bu nedenle tasarım merkezlerinin mobilya endüstrisindeki önemi ve etkisi giderek artacağı tahmin edilmektedir. Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezleri, inovasyon ve yeni ürün geliştirmeye şu yollarla katkı sağladığı düşünülmektedir:

- Araştırma ve Geliştirme Laboratuvarları: Tasarım merkezleri, malzemeler, teknikler ve tasarım konseptleri üzerine sürekli araştırma yaparak yeniliklere öncülük etmektedir. Bu araştırma ve geliştirme merkezleri, sektördeki

teknolojik ve yenilikçi malzemeleri test ederek yeni ürün tasarımlarına yön vermektedir.

- Teknolojik Uygulamalar: Yeni tasarım araçları ve teknolojilerin (CAD, CAM, 3D yazıcılık gibi) kullanılmasıyla, tasarım süreci daha hızlı ve verimli hale gelmektedir. Bu, daha karmaşık tasarımların oluşturulmasına ve hızlı prototip hazırlanmasına olanak tanımaktadır.
- Trend Araştırması ve Pazar Analizi: Trendler ve kullanıcı tercihleri üzerine yapılan detaylı analizler, son kullanıcının ihtiyaçlarını anlayıp, pazarın taleplerine cevap verecek ürünler geliştirmek için kullanılmaktadır.
- Mesleki İşbirliği: Farklı disiplinlerden uzmanlarla iş birliği yaparak, tasarım merkezleri, farklı bakış açıları ve uzmanlık alanlarından yararlanmakta, yaratıcılığı ve inovasyonu teşvik etmektedir.
- Kullanıcı Merkezli Yaklaşım: Direkt kullanıcı geri bildirimlerini, ergonomik ve antropometrik çalışmaları tasarım süreçlerine entegre ederek kullanıcının deneyimini merkeze alan tasarımlar yapılmaktadır.
- İnovatif Malzeme: Yeni ve farklı malzemelerin bir araya getirildiği çalışmalar, tasarımcılara ilham kaynağı olmakta ve onlara daha geniş bir seçenek paleti sunmaktadır.
- Kapsamlı Test Süreçleri: Tasarımların prototip aşamalarında yapılacak denemeler ve testler, ürünlerin pazarda başarılı olabilmesi için gerekli güvenilirlik ve fonksiyonelliği garanti altına almaktadır.
- Eğitim ve Gelişim Programları: Sürekli eğitim ve profesyonel gelişim programları, tasarımcıların en güncel bilgilerle donanım kazanmalarını ve yaratıcılıklarını sürekli geliştirmelerini sağlamaktadır.

Bu stratejik yaklaşımlarla tasarım merkezleri, mobilya endüstrisinde inovasyonun itici gücü olmasını sağlamaktadır (Yavuz C. , 2014).

Sonuç olarak, tasarım merkezleri mobilya endüstrisinin gelişimine ve yeniliğine çeşitli yollarla katkıda bulunmaktadır. Yaratıcı fikirlerin ortaya çıkmasını teşvik ederek, estetik ve fonksiyonelliği buluşturan tasarımların ortaya çıkmasını sağlayarak, ar-ge faaliyetleriyle sektördeki teknolojik gelişmeleri destekleyerek sektörün genel olarak gelişmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda tasarım

merkezlerinin rolü, mobilya endüstrisinin gelecekteki başarısı ve rekabet gücü açısından oldukça önemlidir.

3. BÖLÜM: YÖNTEM

Tezin bu bölümünde, araştırmanın modeli, çalışma grubunun seçimi, veri toplama süreci, veri analizi yöntemleri ve çalışma grubuna yöneltilen görüşme sorularının kullanılması hakkında detaylı açıklamalar yer almaktadır. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerini temel alarak detaylı veri toplama ve analiz sürecini içermektedir. Bu bağlamda, çalışmanın amacına, kapsamına ve sorularına uygun bir araştırma modeli olarak nitel araştırma yöntemi planlanmıştır. Veri toplama yöntemi derinlemesine görüşme olarak belirlenmiştir. Bu yöntem, katılımcıların deneyimlerini, tutumlarını ve davranışlarını anlamak için derinlemesine veri toplamayı hedeflemektedir. Araştırmanın uygulama aşamasında, katılımcılar ile derinlemesine görüşmeler yapılmış ve bu görüşmelerin detaylı transkriptleri oluşturulmuştur. Elde edilen veriler, içerik analizi teknikleriyle incelenmiş ve tematik kodlamalarla detaylandırılmıştır. Bu süreç, araştırmanın sonuçlarının güçlü bir temele dayanmasını sağlamıştır. Çalışmada nitel araştırma kullanılmasının amacı, katılımcıların deneyimlerini ve bakış açılarını anlamaya, yorumlamaya ve açıklamaya yönelik derinlemesine bir anlayış geliştirmektir.

Verilerin toplanması aşaması, çalışma için gerekli olan bilgileri elde etme sürecini ifade etmektedir. Veriler toplanmadan önce, görüşme soruları hazırlanmış, firmalar belirlenmiş ve araştırmanın yürütülebilmesi için Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan gerekli izin alınmıştır. İzni takiben, araştırma kapsamına alınacak firma yetkilileri ile bağlantıya geçilmiş ve görüşme için randevu talep edilmiştir. Bu aşamada, araştırma kapsamına alınmak üzere tam popülasyona yani mobilya alanında Tasarım Merkezi bulunan 13 firmaya ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma gönüllü katılım esasına dayanmaktadır. Bu sebeple, araştırmaya katılmayı kabul eden 9 firma yetkilisi araştırmaya dâhil olmuştur. Bu aşamada, yazar tarafından hazırlanmış olan görüşme sorularını kullanarak katılımcılar ile çevrimiçi görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme süresi boyunca katılımcıların yanıtları dikkatlice kaydedilmiş ve belgelenmiştir. Ayrıca, verilerin analizi sürecinde, nitel veri analizi teknikleri kullanılarak elde edilen bulgular derinlemesine incelenmiş ve yorumlanmıştır. Bu analizler, araştırmanın temel bulgularını destekleyecek şekilde raporlanmıştır.

Çalışma grubu, araştırmanın temelini oluşturan katılımcıların belirlenmesi ve seçilmesi sürecini içermektedir. Bu aşamada, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezleri belirlenerek, tasarım merkezi firma yetkilileri veya tasarım müdürleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, detaylı bir şekilde açıklanmıştır ve katılımcıların gözlem ve deneyimlerine dayanarak analiz edilmiştir.

Verilerin analizi, toplanan verilerin anlamlı hale getirilmesi sürecini oluşturmaktadır. Bu aşamada, toplanan veriler içerik analizi tekniği ile incelenmiş ve yorumlanmıştır. Bu sayede araştırma sorularına yanıt aranmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Sonuç olarak bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubunun belirlenmesi, verilerin toplanması, soru görüşme formunun uygulanması ve verilerin analiz metodu ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Çalışma amaç, kapsam ve sorularına uygun bir araştırma modeli olarak nitel araştırma şeklinde planlanmıştır. Nitel araştırma, nitel veri toplama teknikleri olan gözlem, görüşme ve doküman analizinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konulduğu, nitel bir sürecin izlendiği bir araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Nitel araştırma, disiplinler arası bütüncül bir perspektifle, araştırma problemini yorumlayıcı bir yaklaşımla incelemeyi esas alan bir yöntemdir. Araştırılan olgu ve olaylar kendi bağlamında ele alınarak, insanların onlara yükledikleri anlamlar açısından yorumlanır (Coşkun, Yıldırım, & Altunışık, 2020).

Nitel yöntemle yapılan araştırmalarda, incelenen konuya derin bir anlayışla yaklaşma çabası vardır. Bu bağlamda, araştırmacı, keşif yapan biri gibi davranarak ek sorularla gerçeğin izini sürer ve katılımcının öznel bakış açısına önem verir. Nitel araştırmalarda determinist bir yaklaşım öne çıkmaz ve olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurulmaz. Sayısal verilere ve istatistiklere daha az önem verilirken, sözlü ve nitel analizlere daha fazla vurgu yapılır. Nitel araştırmacılar, olayların ve bağlamların dilini kullanarak, olayları bağlamı içinde inceler. Sorunları, içinde oluşup geliştiği değerler sistemini dikkate alınarak analiz etmez; durumlara egemen olan

ilişkiler ağını kendi doğal ortamında yorumlamaya veya bunların anlamlarını ortaya çıkarmaya çalışır (Neuman, 2022).

Nitel araştırma yöntemi araştırmacıya, araştırmanın tasarlanması ve yapılması konusunda esneklik sağlayarak, her aşamada yeni yöntem ve yaklaşımlar geliştirme ve araştırmanın kurgusunda değişiklik yapma imkânı tanımaktadır. Nitel araştırmanın temel özelliği, keşfedici olmasıdır. Keşfedici özelliklere sahip araştırmalar, az çalışılmış konuları aydınlatmak için son derece kullanışlı ve yararlıdır. Nitel araştırma, araştırmacılara derin ve ayrıntılı bir bakış açısı kazandırarak, araştırılan konular hakkında yeni iç görüler elde etmelerini sağlar. Nitel araştırma, araştırmacıların, araştırma sorularını ve hedeflerini esnek bir şekilde belirlemelerine olanak tanır. Araştırmacılar, veri toplama sürecinde elde ettikleri bulgulara göre araştırma sorularını yeniden şekillendirebilir, veri toplama yöntemlerini ve yaklaşımlarını ayarlayabilir ve hatta araştırma konusunu değiştirebilmektedir. Bu esneklik, araştırmacıların araştırma konularını derinlemesine inceleme ve gelişen durumlara uyum sağlama imkânı sunmaktadır. (Neuman, 2022).

Nitel araştırmanın esnek yapısı, araştırma tasarımının oluşturulması ve araştırmanın gerçekleştirilmesi sürecinde kolaylık sağlar. Duruma göre, araştırmanın her aşamasında yeni yöntemler ve yaklaşımlar geliştirilmesine ve araştırma deseninde değişiklikler yapılmasına olanak tanır. Çünkü sosyal olgular ve olaylar, geliştiği ortamlardan bağımsız olarak gerçekleşmezler ve sürekli değişim geçirirler. Bu nedenle, nitel araştırma esnekliği, araştırmacılara sosyal gerçekliğin karmaşıklığını daha iyi anlamaları ve kapsamlı bir şekilde incelemeleri için fırsat tanır. Araştırmacılar, olayların anlık değişimine uyum sağlamak için metodolojik olarak esnek olmalı ve araştırma sürecinde yeni veri toplama tekniklerini veya analiz yaklaşımlarını entegre etmelidir. Bu yaklaşım, sosyal olguların derinlemesine incelenmesine ve daha kapsamlı, nitel veri toplanmasına imkân tanır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Çalışmanın temel amacı, katılımcıların deneyimlerini ve bakış açılarını anlama, yorumlama ve açıklama üzerine derinlemesine bir anlayış geliştirmektir. Bu bağlamda çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmış olup, mülakatlar/görüşmeler

yoluyla katılımcıların bakış açısından detaylı veriler elde edilmiştir. Nitel araştırma modeli, katılımcıların bakış açısından elde edilen verileri ayrıntılı bir şekilde incelemeyi mümkün kılmıştır. Bu ayrıntılı inceleme, katılımcıların deneyimlerini ve bakış açılarını anlamaya yönelik detaylı bir anlayış geliştirmeyi sağlamıştır. Bu yaklaşım, katılımcıların deneyimlerini daha iyi analiz etmeye ve araştırma sonuçlarının daha kapsamlı olmasını sağlamıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu, araştırmanın oluşturduğu temelini sağlamlığını belirleyen katılımcıların seçilmesi sürecinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Bu aşamada, öncelikle, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezleri belirlenmiştir. Mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren Tasarım Merkezi sayısının ulaşılabilir büyüklükte olması sebebi ve alana yönelik tüm paydaşlardan bilgi alınabilmesi amacıyla, örneklem belirlenirken, tam popülasyonun araştırmaya dâhil edilmesi uygun görülmüştür. Yani bu kapsamdaki tüm tasarım merkezi yetkilileri araştırmaya davet edilmiştir. Bu kapsamda, gerekli açıklamalar yapılarak, firma yetkililerine ve tasarım merkezi koordinatörlerine e-posta, telefon veya çeşitli mesleki platformlar (örn. AEMDER – Ağaççileri Endüstri Mühendisleri Derneği) yoluyla ulaşılmış; katılımcı adayların tamamı araştırmaya davet edilmiştir. Kabul eden katılımcılara Gönüllü Katılım Formu elden veyahut e-posta yoluyla iletilmiş, ıslak veyahut dijital yolla imzalanan formların teslim edilmesinden sonra görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, yüz yüze veya çevrimiçi platformlar (Zoom, Teams vb.) aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi görüşmelerde katılımcının tercihinine göre kamera açık veya kapalı tutulmuş; ancak ses kaydı alınmıştır. Ses kayıtları daha sonra çözümlenerek, içerik analizine tabi tutulmuş; bulgular ortaya konmuş; bu doğrultuda, saptamalar, sonuçlar ve öneriler sunulmuştur.

İlk olarak, çalışma kapsamında alan araştırması için Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyon İzni (EK-2) alınmıştır. Daha sonra, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren Tasarım Merkezleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı resmi web sitesinden belirlenerek, bu merkezleri içeren 13 firmanın kurumsal mail adreslerine gönüllü katılım formu ve çalışma ile ilgili tüm bilgiler e-posta olarak gönderilmiştir. Bu belirleme süreci, sektördeki güncel bilgilere dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. E-posta, telefon ve çeşitli mesleki platformlar gibi farklı iletişim kanalları aracılığıyla

katılımcı adaylarına ulaşılmış ve araştırmaya davet edilmiştir. Gönüllü katılım formu, katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ettiklerini beyan etmeleri amacıyla kullanılmıştır. Bu formun elden teslim edilmesi ya da e-posta yoluyla iletilmesi gibi farklı seçenekler sunularak katılımcılara kolaylık sağlanmıştır.

Gönüllü katılım formunu ileten ve araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılarla yapılan görüşmeler, son derece önemli bir aşamayı oluşturmuştur. Ardından belirlenen tasarım merkezi firmalarıyla iletişime geçilerek, firma yetkilileri veya tasarım müdürleriyle çevrimiçi görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler, çevrimiçi platformlar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi görüşmelerde, katılımcıların tercihlerine göre kamera açık veya kapalı tutulmuş; ancak ses kaydı alınmıştır. Bu sayede, görüşmeler sırasında dile getirilen fikirlerin ve görüşlerin tam ve eksiksiz bir şekilde kaydedilmesi sağlanmıştır. Elde edilen ses kayıtları, daha sonra detaylı bir şekilde çözümlenerek içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu analizler sonucunda, elde edilen bulgular ortaya konulmuş ve araştırmacının sonuçları tespit edilmiştir. Ayrıca, bu bulgular doğrultusunda sektördeki tespitler, olası sonuçlar ve geleceğe dönük öneriler de sunularak, tasarım merkezlerinin çalışmaları üzerine net bir değerlendirme yapılmıştır.

Çalışmada tam popülasyonun araştırmaya dâhil edilmesi amaçlanmıştır. Böylelikle, söz konusu kapsamdaki tüm tasarım merkezi koordinatörlerinin veya firma yetkililerinin araştırmaya davet edilmesi ve bu kişilerin görüşlerine başvurulması önem arz etmiştir. Dolayısıyla, tasarım merkezi koordinatörlerinin çeşitliliği sağlanarak, farklı bakış açılarının ve tecrübelerin araştırmaya dâhil edilmesi, sonuçların daha kapsamlı olmasını sağlamıştır. Bu durum, elde edilecek bulguların sektördeki genel eğilimleri yansıtmaya ve geleceğe dönük önerilerde bulunma konusunda büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, çalışma grubunun seçilmesi sürecinde planlanmış bir yöntemin izlenmesi, araştırma sonuçlarının sektörel anlamda önemli katkılar sağlaması için gerekli bir adımı oluşturmuştur. Bu yaklaşımla tüm popülasyona ulaşılmış olsa da 9 firma yetkilisi ile görüşme yapılabilmektedir. Tasarım merkezi firma yetkililerinin çeşitliliği ve görüşlerinin araştırmaya yansması, sektörel bilgi birikimini artırarak, sektöre yönelik önerilerin geliştirilmesine katkıda bulunması hedeflenmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Veri toplama süreci, araştırmada bilgi edinme ve analiz yapma sürecinde kullanılan önemli bir adımı oluşturmuştur. Bu süreçte araştırmacılar genellikle üç farklı yöntemi kullanarak veri toplarlar. Bunlar; görüşme, gözlem ve yazılı materyallerin incelenmesidir. Bu yöntemler araştırmacılara farklı bakış açıları sunar ve farklı türde veriler elde etmelerini sağlar. Nitel araştırmalarda en sık kullanılanı görüşmedir. Görüşme, araştırmacının katılımcılarla yüz yüze iletişim kurarak belirli konular hakkında bilgi toplamasını ve derinlemesine anlayış elde etmesini sağlar. Araştırmacı, görüşmelerde katılımcılara belirli sorular yöneltir ve onların bakış açılarını, öznel deneyimlerini, duygularını, değerlerini ve algılarını öğrenmeye çalışır. Görüşmeler, katılımcıların iç dünyalarını keşfetmeye olanak tanır ve araştırmacıya derinlemesine bir anlayış sağlar (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinde içmimar istihdamının araştırılması amaçlanan bu çalışmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi uygulanmıştır. Bu bağlamda görüşme soruları (Ek-1); tasarım merkezlerinde içmimar istihdamına yönelik sorular, içmimar çalışanların faaliyet alanlarına yönelik sorular, içmimarların tasarım merkezine ve firmaya sağladığı katkılara yönelik sorular, içmimarların mobilya endüstrisine olan katkılarına yönelik soruları ölçen ve araştırma sorularını teşkil eden dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmada, bu soruların yanıtlarının araştırılması amacıyla alt sorular oluşturulmuş ve veri toplama aracı, görüşme/mülakat olarak belirlenmiştir. Araştırma sorularının, niceliksel bilgiden ziyade niteliksel bilgiye yönelik olması ve yanıtlarda, mevcut duruma yönelik bilgi verilmesi beklenmesi sebebiyle, katılımcılarla derinlemesine görüşme yapılmasına karar verilmiştir.

Araştırma, bir durum çalışmasıdır. Case study olarak da adlandırılan bu yöntem, belirli bir durumu, olayı veya olguyu detaylı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sürecinde, genellikle derinlemesine veri toplama, analiz etme ve yorumlama gibi belirli bir konu hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla yapılan sistematik bir çalışma yapılmaktadır. Durum çalışması, belirli bir olgunun anlaşılması için derinlemesine incelenmesini içeren bir araştırma yöntemidir. Çalışmada katılımcılara yöneltilen görüşme soruları Tablo 6'da gösterilmektedir.

1. Tasarım Merkezleri'nde İçmimar İstihdamına Yönelik Sorular	
	<p>a. Tasarım Merkezi'ndeki göreviniz? Ne kadar süredir bu görevdesiniz?</p> <p>b. Firmanız bünyesindeki Tasarım Merkezi ne zaman kurulmuştur?</p> <p>c. Merkezinizde kaç kişi çalışmaktadır?</p> <p>d. Firmada aynı zamanda bir Ar-Ge merkezi bulunmakta mıdır?</p> <p>e. Tasarım Merkezi'nde içmimar çalışmakta mıdır? Çalışıyor ise sayısını ve çalışma sürelerini belirtir misiniz? (Yanıt hayır ise, diğer sorular yöneltilmeyecek; yalnızca 4.a. sorusunun yanıtlanması istenecektir)</p>
2. İçmimar Çalışanların Faaliyet Alanlarına Yönelik Sorular	
	<p>a. Merkezinizdeki içmimar(lar) hangi birimlerde görev yapmaktadır?</p> <p>b. Tasarım merkezi tarafından sunulan hizmetler ve projelerdeki rol ve sorumlulukları nelerdir?</p> <p>c. İçmimarlık pozisyonları için aradığınız beceri ve yetkinlikler nelerdir?</p> <p>d. Merkezinizde görevli yakın disiplinlerden çalışanlar (örn. Ağaççileri End. Müh., Endüstriyel Tasarımcı, Mimar, Orman End. Müh. vb.) ile içmimarların mesleki işbirlikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?</p> <p>e. Bir içmimara ihtiyaç duyduğunuz temel aşamalar nelerdir?</p> <p>f. Merkezinizde görev yapan içmimar(lar) tarafından tasarlanıp, üretim aşamasına geçilen ürünler bulunmakta mıdır?</p>
3. İçmimar(lar)ın Tasarım Merkezi'ne ve Firmaya Sağladığı Katkılara Yönelik Sorular	
	<p>a. Merkezinizde görev yapan içmimar(lar)ın, Tasarım Merkezi'ne ve dolayısıyla firmaya katkıları hakkında ne düşünüyorsunuz?</p> <p>b. İçmimar istihdam etmenin avantajları ve dezavantajları nelerdir?</p>
4. İçmimarların Mobilya Endüstrisine Olan Katkılarına Yönelik Soru	
	<p>a. İçmimarların mobilya endüstrisine katkıları hakkında neler düşünüyorsunuz?</p>
5. Ekleme İstedığınız veya Eksik Kaldığını Düşündüğünüz Bir Husus Var Mıdır?	

Tablo 6: Tasarım Merkezi Firma Yetkililerine Yöneltilen Görüşme Soruları

Mobilya endüstrisinin ve kullanıcıların tasarım üzerindeki etkileri düşünüldüğünde, içmimarlık disiplininin ve içmimarların mobilya endüstrisindeki önemi ortaya çıkmaktadır. Çünkü müşteri beklentilerini karşılayacak tasarımlar geliştirmek, önemli ölçüde teknik bilgi ve deneyim gerektirirken aynı zamanda görsel açıdan da yaratıcı ve tasarım yeteneğine sahip olmayı gerektirmektedir. Bu durum, mobilya tasarımında içmimarlık disiplininin, sektörün gelişimi için belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, içmimarların tasarım sürecindeki etkisi, sadece estetik değil, aynı zamanda fonksiyonellik ve kullanılabilirlik gibi faktörleri de içermektedir. Bu faktörler göz önüne alındığında, içmimarlık disiplini, mobilya

endüstrisinde estetik kaygılar ile birlikte kullanıcı deneyimini ve memnuniyetini de ön planda tutmaktadır. Bu nedenle, içmimarların mobilya tasarımındaki rolü, sektörün geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. İçmimarlık disiplininin mobilya endüstrisi üzerindeki etkileri, sektörde önemli bir araştırma konusu olmaya devam etmektedir. Bu araştırmalar, içmimarların mobilya endüstrisindeki rolünü daha iyi anlamaya ve bu alandaki pratik uygulamalara daha fazla katkıda bulunmaya olanak tanımaktadır. Bu bağlamda, içmimarların mobilya tasarımındaki rolü, sektörün farklı alanlarıyla etkileşim halinde olup, tasarım sürecine önemli katkılarda bulunmaktadır. Bu durum, tasarımın işlevsellik, sürdürülebilirlik ve kullanıcı memnuniyeti gibi faktörleri de içermesi gerektiğini göstermektedir (Ökten, 2012). Bu faktörlerin bir araya getirilmesi, içmimarlık disiplininin mobilya endüstrisindeki önemini daha da vurgulamaktadır. Bu bağlamda araştırma, mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimar istihdamının araştırılması ve mevcut durumu anlamaya yönelik soruların mesleğinde uzman kişiler tarafından yanıtlanması tasarım merkezlerinde ve mobilya endüstrisinde içmimarlık disiplininin gelecekteki yerini anlamlandırmaya çalışmaktadır.

Görüşme gerçekleştirilecek toplam on üç tasarım merkezinden üçü aynı firmaya aittir. Dolayısıyla, görüşülmesi planlanan on bir firma ile iletişime geçilmiştir. Dokuz tasarım merkezi firma yetkilileri geri dönüş sağlamıştır ve çevrimiçi görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme yapılan tasarım müdürlerinin isimleri gizli tutulmuş ve katılımcılar K1, K2, K3, ... şeklinde kodlanmıştır. Katılımcılara sorgulayıcı bir yaklaşım yerine bilgi paylaşımına teşvik edici bir tutumla sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların cevaplarına geri bildirimde bulunularak, cevapların kalitesini artırmak için teşvik edici mesajlar iletilmiştir.

Katılımcılar, sorulara istekli bir şekilde yanıt vermişlerdir. Görüşme yapılan tasarım merkezlerinde benzer eğilimler ve öncelikler belirlenmiştir. Elde edilen veriler, mobilya endüstrisindeki mevcut eğilimleri ve yönleri anlamaya yardımcı olmuştur. Aynı zamanda, firma yetkilileri ile yapılan çevrimiçi görüşmeler, karşılıklı fikir alışverişi için uygun bir ortam sağlamıştır. Bu yöntem, tasarım süreçlerinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için verimli bir araç olmuştur. Katılımcıların verdiği cevaplar incelenmiş ve analiz edilmiştir. Bu kapsamda, katılımcıların görüşleri sektörün genel dinamikleri açısından önemli ipuçları sunmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimar istihdamının mevcut durumlarını incelemek amacıyla dokuz firma yetkilisi ile yapılan çevrimiçi görüşmelerden elde edilmiştir. Bu çalışma, içmimarların mobilya endüstrisindeki rolüne ve istihdam durumlarına odaklanmaktadır ve sektördeki önemli paydaşların görüşleriyle desteklenmiştir. Çevrimiçi görüşmeler, içmimarların faaliyetlerine, karşılaştıkları zorluklara ve sektördeki değişen dinamiklere ilişkin önemli öngörüler sağlamıştır. Bu veriler, mobilya endüstrisi içindeki tasarım merkezlerinin önemli bir bileşeni olan içmimarların rollerine ve istihdam durumlarına ilişkin kapsamlı bir bakış açısı sunmuştur. Elde edilen bulguların analizi, içmimarların mobilya tasarım merkezlerindeki istihdam durumunu detaylı bir şekilde açıklamıştır. Bu analiz, istihdam eğiliminin anlaşılmasına ve mevcut durumun daha iyi değerlendirilmesine yardımcı olmuştur. İçmimarların mobilya endüstrisindeki tasarım merkezleri içindeki rolü ve istihdam durumlarına odaklanan bu araştırma, sektördeki önemli paydaşlardan elde edilen bilgilerle desteklenmiştir.

Kaydedilen görüşmelerde elde edilen veriler, araştırmacı tarafından tekrar incelenmiş ve metin haline getirilerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Her bir görüşme sorusu detaylı bir şekilde incelenmiş, katılımcıların K1'den K9'a kadar olan kod numaralarına göre sıralanan cevaplar düzenlenmiştir. Analiz süreci, kodlanmış verilerin incelenmesiyle devam etmiş ve önemli noktalar ortaya çıkarılmıştır. Böylelikle araştırmacı, verilere tam anlamıyla hâkim olabilmıştır. Bu süreç, araştırmacının verileri analiz etmesini ve geniş bir perspektiften yorumlamasını sağlamıştır. Elde edilen bulgular, derinlemesine incelenerek teorik çerçevelerle ilişkilendirilmiş ve sonuçlar uygun bir şekilde yorumlanmıştır. Araştırmacı, katılımcıların ifadelerinin ötesinde ortaya çıkan temaları da dikkate almıştır. Böylece, elde edilen sonuçların genellemeler yapılabilen bilimsel verilere dönüşmesi mümkün olmuştur. Bu süreç, araştırmanın güvenilirliğini sağlamak adına kritik bir rol oynamış, sağlam bir araştırma metoduyla toplanan verilerin analiz edilerek önemli bir bilimsel katkıda bulunmuş ve sonuçların objektif bir şekilde sunulmasına olanak sağlamıştır.

Gerçekleştirilen çevrimiçi görüşmeler sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda, sektörde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinden dokuz firma yetkilisiyle yapılan

analizler neticesinde içmimarların rolleri ve faaliyet alanları, projelerdeki rol ve sorumlulukları, farklı disiplinler ile olan etkileşimleri, tasarım merkezine ve firmaya sağladığı katkıları, içmimar istihdamının avantajları ve dezavantajları, mobilya endüstrisine katkıları, gereklilikleri ve beklentileri kapsamlı bir biçimde ortaya konmuştur.

4. BÖLÜM: BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın analiz edilen verilerin bulgularına yer verilmiştir. Araştırma sorularına yönelik olarak görüşme formundaki (EK-1) sorularla elde edilen bulgular, araştırma soruları altında sınıflandırılarak sıralı bir şekilde sunulmuştur. Görüşme formunda yer alan sorular aracılığıyla elde edilen verilerin analizi sonucundaki bulgular, araştırmanın temel sorularına odaklanarak sunulmuştur. Her bir araştırma sorusu, incelenen verilerin sonuç kısmında detaylı bir biçimde sunularak araştırmanın derinlemesine analiz edilmesi sağlanmıştır. Araştırma sorularının her birine ait bulgular, incelenen verilerin sonuç kısmında sunulmuştur. Bu yaklaşım, elde edilen bulguların doğru bir şekilde sunulmasını ve okuyucunun araştırmanın sonuçlarına kolaylıkla erişmesini sağlamaktadır.

Bu bölüm, katılımcılara yöneltilen araştırma sorularının dört farklı konuya ayrılarak incelendiği bir başlık yapılandırmasını içermektedir. Birinci alt başlık, tasarım merkezlerinde içmimar istihdamı ile ilgili soruların bulgularını içermektedir. İkinci alt başlıkta ise içmimarların faaliyet alanlarına ilişkin soruların bulguları yer almaktadır. Üçüncü alt başlık, içmimarların tasarım merkezine ve firma performansına katkılarına yönelik soruların bulgularını kapsamaktadır. Son olarak, dördüncü başlık içmimarların mobilya endüstrisine olan katkılarına yönelik soruların bulgularını içermektedir.

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Görüşme formunda ilk olarak birinci bölümdeki sorular katılımcılara yöneltilmiştir. Bu bölümde tasarım merkezlerinde iç mimar istihdamına yönelik beş soru dokuz firmanın katılımcıları tarafından cevaplanmıştır. Tablo 7’de tasarım merkezlerinde iç mimar istihdamına yönelik sorular belirtilmiştir.

1. Tasarım Merkezleri’nde İçmimar İstihdamına Yönelik Sorular

- a. Tasarım Merkezi’ndeki göreviniz? Ne kadar süredir bu görevdesiniz?
- b. Firmanız bünyesindeki Tasarım Merkezi ne zaman kurulmuştur?
- c. Merkezinizde kaç kişi çalışmaktadır?
- d. Firmada aynı zamanda bir Ar-Ge merkezi bulunmakta mıdır?

e. Tasarım Merkezi'nde içmimar çalışmakta mıdır? Çalışıyor ise sayısını ve çalışma sürelerini belirtir misiniz? (Yanıt hayır ise, diğer sorular yöneltilmeyecek; yalnızca 4.a. sorusunun yanıtlanması istenecektir)

Tablo 7: Birinci Araştırma Soruları

Tasarım merkezlerinde içmimar istihdamına yönelik sorulan sorular, katılımcılar tarafından titizlikle ele alınmış ve cevaplanmıştır. Sorular arasında katılımcıların tasarım merkezindeki görevi, firmaların hangi yılda tasarım merkezi belgesi aldığı, buldukları tasarım merkezinde kaç kişi çalıştığı, firmada ar-ge merkezinin olup olmadığı ve içmimar çalışıp çalışmadığı gibi konular yer almaktadır. Bu soruların cevapları, tasarım merkezlerinin mevcut istihdamlarını değerlendirme konusunda yol gösterici olmuştur. Soruların detaylı bir şekilde cevaplanması, içmimar istihdamı alanında yaşanan gelişmeleri ve eğilimleri daha iyi anlamamıza katkıda bulunmuştur. Ayrıca, tasarım merkezlerinin büyüme stratejileri ve iş gücü planlamasına dair değerli bilgiler elde etmemizi sağlamıştır.

Tasarım merkezlerinde içmimar istihdamına ilişkin soruların cevaplanması, bu alandaki istihdamın mevcut durumunu ve gelecekteki potansiyelini anlamak adına oldukça değerli bir kaynak oluşturmaktadır. Bu bağlamda, elde edilen verilerin analiz edilmesi ve sektör paydaşlarıyla paylaşılması, tasarım merkezlerinin istihdam politikalarını şekillendirmede ve bu sektördeki gelişmeleri takip etmede fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bu sayede, tasarım merkezlerindeki içmimar istihdamı alanında yaşanan gelişmeler daha iyi takip edilecek ve sektördeki potansiyel fırsatlar daha verimli bir şekilde değerlendirilebilecektir.

Araştırma, içmimarların mesleki görev ve rollerinin yanı sıra tasarım merkezlerinin işgücü yapısına ilişkin spesifik bilgileri de içermekte olup, bu bilgilerin incelenmesi sonucunda aşağıdaki hususlar öne çıkmaktadır:

Katılımcıların Tasarım Merkezi'ndeki Görev ve Çalışma Süreleri: Araştırma, tasarım merkezlerinde görüşme yapılan katılımcıların hangi pozisyonlarda görev aldıklarına dair bilgiler sunmaktadır. Katılımcıların görevleri, sorumlulukları ve işe katkıları gibi faktörler üzerinde durularak, onların firmayı ne şekilde etkiledikleri ve tasarım merkezindeki görev süreleri araştırılmıştır.

Tasarım Merkezi Belgesi: Katılımcıların çalıştıkları firmaların tasarım merkezi belgesini hangi yıl aldıklarına dair bilgiler edinilmiş, bu belgelerin tasarım merkezlerinin kalitesini ve yetkinliklerini simgeleyen unsurlar olduğu anlaşılmıştır.

İstihdam Edilen Kişi Sayısı: Tasarım merkezlerindeki insan kaynaklarının sayısına dair veriler, firmaların büyüklüğü hakkında fikir verirken, aynı zamanda sektördeki istihdam kapasitesini de göstermiştir.

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) Merkezlerinin Varlığı: Ar-Ge merkezlerinin varlığı, detaylandırılan tasarım merkezlerinin yenilikçilik ve gelişme kapasitesini belirten önemli bir gösterge olarak kabul edilmiştir.

İçmimar İstihdamı: İçmimar istihdamının ne seviyede olduğu sorgulanarak, içmimarların tasarım süreçlerine katkıları ve firmaların yaratıcı problem çözme yetenekleri üzerindeki etkileri irdelenmiştir.

Bu verilerin toplanması, araştırmaya tasarım merkezlerindeki mevcut istihdamlarını değerlendirme ve analiz etme olanağı sağlamış, mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde yaşanan gelişmeleri ve eğilimleri daha efektif bir biçimde anlama fırsatı vermiştir. Tasarım merkezlerinden dokuz firma yetkililerinin katılımcısı olduğu araştırmanın birinci bölüm sorularından ele edilen bulgular Tablo 8’de gösterilmiştir.

	Tasarım Merkezindeki Görevi ve Süresi		Tasarım Merkezi Kuruluş Yılı	İstihdam Edilen Personel Sayısı	Ar-Ge Merkezi Varlığı	İçmimar İstihdam Durumu ve Çalışma Süreleri	
	Görev	Görev Süresi (Yıl)				İçmimar Sayısı	Çalışma Süreleri (Yıl)
K1	Genel Müdür	2	-	25	Var	2	4
K2	Tasarım Merkezi Müdürü	3	2018	10	Yok	2	3
K3	Ar-Ge Müdürü İçmimar	3	-	23	Yok	2	2
K4	Tasarım Yöneticisi	3.5	2020	28	Var	1	2

K5	Tasarım Merkezi Yöneticisi	3	2018	26	Yok	0	-
K6	Tasarım Müdürü	3.5	2017	20	Var	8	5
K7	Tasarım Merkezi Sorumlusu	1	2018	17	Yok	1	5
K8	Tasarım Müdürü	5	2018	17	Var	6	3
K9	Tasarım Merkezi Müdürü	1.5	2017	18	Var	8	2

Tablo 8: Birinci Araştırma Sorusu İçin Elde Edilen Bulgular

Dokuz katılımcı arasında yalnızca K5 firmasına ait içmimar çalışan bulunmamaktadır. K5 firma yetkilisi içmimar istihdamı yapıldığını fakat oryantasyon sürecinde içmimarın gerekli koşulları sağlayamadığı için istihdam edemediklerini ifade etmiştir. Diğer tüm katılımcıların tasarım merkezinde iç mimar istihdam ettikleri firmadaki çalışma süreleri ve sayıları ile birlikte gösterilmiştir. K1 ve K3 firmalarının tasarım merkezi kuruluş tarihleri belirtildiğinde firma kimlikleri ortaya çıkacağı için iki firmanın kuruluş tarihi firmaların gizliliği açısından tabloda belirtilmemiştir. Ayrıca, K1, K4, K6, K8, K9 firmalarına ait Tasarım Merkezleri'nde Ar-Ge Merkezi de bulunmaktadır. Ar-Ge Merkezi'nin varlığı, firmanın inovasyona verdiği önemi göstermektedir. İnovasyon, rekabetçi iş dünyasında firmaların ayakta kalabilmeleri ve büyüyebilmeleri için temel bir unsurdur. Dolayısıyla, bu firmaların Ar-Ge merkezlerine sahip olmaları, ürün ve hizmetlerini sürekli olarak geliştirmeyi hedeflediklerini göstermektedir (Tablo 8).

Birinci bölümün temel bulguları, tasarım merkezi firma yetkililerinin sektördeki güncel trendlere olan hâkimiyeti ve geleceğe yönelik vizyonları katılımcılar tarafından belirtilerek tasarım ve proje ekibinde içmimar ve tasarımcı istihdamının önemini vurgulamıştır. Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimar istihdamına yönelik veri analizine dayalı olarak gerçekleştirilen araştırma bulguları incelendiğinde, sektördeki eğilimler ve istihdam durumu detaylı bir şekilde ortaya konulmuştur. Bu bağlamda, tasarım merkezlerinde içmimarların ve tasarımcıların tasarım ve proje ekiplerindeki istihdamının önemi, katılımcılar tarafından özellikle vurgulanmıştır.

Araştırmanın elde ettiği bulguların detaylı incelemesi, sektördeki mevcut istihdam eğilimleri ve durumu hakkında kapsamlı ve derinlemesine bir anlayış sağlamıştır. Bu bulgular, sektör içindeki iş gücü yapılanması ve profesyonel istihdamın nitelikleri ile ilgili bilgiler sunarken, içmimar ve tasarımcıların işgücü piyasasındaki konumlarına ve firmaların ihtiyaçlarını karşılama kabiliyetlerine ışık tutmuştur.

4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Görüşme formunda yer alan ikinci bölümdeki sorular katılımcılara yöneltilmiştir. Bu bölümde içmimar çalışanların faaliyet alanlarına yönelik altı soru dokuz firmanın katılımcıları tarafından cevaplanmıştır. Tablo 9'da içmimar çalışanların faaliyet alanlarına yönelik sorular belirtilmiştir.

2. İçmimar Çalışanların Faaliyet Alanlarına Yönelik Sorular
<p>a. Merkezinizdeki içmimar(lar) hangi birimlerde görev yapmaktadır?</p> <p>b. Tasarım merkezi tarafından sunulan hizmetler ve projelerdeki rol ve sorumlulukları nelerdir?</p> <p>c. İçmimarlık pozisyonları için aradığınız beceri ve yetkinlikler nelerdir?</p> <p>d. Merkezinizde görevli yakın disiplinlerden çalışanlar (örn. Ağaçışleri End. Müh., Endüstriyel Tasarımcı, Mimar, Orman End. Müh. vb.) ile içmimarların mesleki işbirlikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?</p> <p>e. Bir içmimara ihtiyaç duyduğunuz temel aşamalar nelerdir?</p> <p>f. Merkezinizde görev yapan içmimar(lar) tarafından tasarlanıp, üretim aşamasına geçilen ürünler bulunmakta mıdır?</p>

Tablo 9: İkinci Araştırma Soruları

İçmimar çalışanların faaliyet alanlarına yönelik sorular arasında içmimarların hangi birimlerde görev yaptığı, projelerdeki rol ve sorumlulukları, tasarım merkezinde istihdam edilen içmimarlarda aranan beceri ve yetkinlikler, diğer disiplinler ile olan işbirlikleri, içmimara duyulan ihtiyaçların temel aşamaları ve içmimarlar tarafından tasarlanıp üretilen ürünlerin olup olmadığı gibi konular katılımcılar tarafından detaylı bir şekilde cevaplanmış olup araştırmaya derinlemesine incelenerek dâhil edilmiştir. Görüşme sırasında katılımcılara yöneltilen soru içerikleri şunlardır:

İçmimarların Hangi Birimlerde Görev Yaptığı: Katılımcılar içmimarların hangi departmanlarda çalıştığını, bu birimlerde çeşitlilik gösteren farklı çalışma modellerini vurgulamıştır.

K1 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, tasarım biriminde yer alan ürün tasarım sorumlusu olarak görev yaptığını belirtmiştir. Bu pozisyonun, firmadaki tasarım sürecinin önemli bir parçasını temsil etmekte olduğunu ve geniş bir yelpazede yaratıcılık ile teknik bilgi birleşimini gerektirdiğini ifade etmiştir. Ürün tasarım sorumlularının, fikirlerin kavramsal aşamadan nihai üretime kadar olan süreçleri yönettiği vurgulanmıştır. Firma yetkilisi, içmimarlardan, sanatsal bakış açısı ve mühendislik becerilerini birleştirerek inovatif ve kullanıcı odaklı ürünler geliştirmelerini beklemektedir. Bu beklenti, tasarım merkezinin kalite standartlarını karşılayan, rekabetçi ve kullanıcı memnuniyetine yönelik ürünlerin sürekli olarak geliştirilmesini sağlamaktadır. Katılımcı bu süreçte, içmimarların da yer aldığı tasarım ekibinin üyeleri için ürünlerin her aşamasında kaliteye odaklanarak tasarım merkezine büyük katkı sağladığını belirtmiştir.

K2 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, teknik bilgisi güçlü olan ve üç boyutlu ürün görselleştirmelerinde uzman, görsel sunumlar hazırlayan, gerektiğinde fuar etkinliklerinde yer alan, satış, pazarlama ve proje ekibi ile koordineli bir şekilde çalışan, yeni ürün ve konseptlerinin vurgulanmasında önemli bir rolü olan, yer aldığı birimde birden çok sorumlulukları olduğunu belirtmiştir.

K3 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, tasarım uzmanı olarak çalıştıklarını ve projelerin üretim, düşünme, yönetme, malzeme bulma, prototip oluşturma sürecinde birçok görevi üstlendiklerini belirtmiştir. Ayrıca, tasarım merkezindeki içmimarların farklı departmanlarda da görev alabildiğini ifade etmiştir.

K4 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, ürün tasarımı, görsel düzenleme, konsept geliştirme ve uygulama gibi alanlarda görev yaptığını belirtmiştir. Ayrıca mağazalarında iç mekân kurguları, mağaza tasarımları, mağaza stili ve organizasyonları gibi alanlarda da çalıştığını ifade etmiştir. Katılımcı örnek vererek, mağaza iç mekânlarının düzenlenmesi, vitrin tasarımları ve mağaza düzeni gibi konularda da içmimarların etkili bir rol oynadığını eklemiştir. Ayrıca, renk ve

malzeme seçimleriyle birlikte mekânın genel atmosferini oluşturarak, müşteri deneyimini etkilemeyi amaçladığını belirtmiştir. Bunun yanı sıra, mağaza içi ürün sergileme düzenlemeleri ve aydınlatma sistemleri gibi unsurların planlanması da içmimarların sorumluluk alanı içerisinde yer alabileceğini eklemiştir. Bu sayede, mağazaların etkileyici bir görsel kimlik kazanması ve müşterilerin dikkatini çekmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda, içmimarların tasarım süreçlerindeki rolü oldukça önemli olduğunu ve perakende sektöründe marka başarısının oluşturulmasında belirleyici bir faktör olduğunu vurgulamıştır. Mağaza iç mekânlarının işlevselliği, görsel estetiği ve marka kimliğiyle uyumlu bir şekilde tasarlanması, içmimarların uzmanlık alanına girdiğini ve tasarım merkezi bünyesindeki içmimarların bu birimlerde görev yaptığı belirtilmiştir.

K5 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezinde içmimar çalışan olmadığını belirttiği için ikinci ve üçüncü bölümdeki sorular katılımcıya yöneltilmemiştir.

K6 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, ürün görselleştirme alanında çalışmalar gerçekleştirdiğini, tasarım ekibinde yer aldıklarını belirtmiştir. İçmimarların, ürünleri görselleştirirken iç mekânların fiziksel özelliklerini, malzeme ve renk seçimlerini dikkate alarak görselleştirme çalışmalarında yer aldığını eklemiştir. Mekânsal denge, estetik bütünlük ve kullanıcı konforunu göz önünde bulundurarak, yapılan görselleştirme çalışmalarıyla mekânların potansiyelleri ortaya çıkarılmakta ve kullanıcılarına doğru şekilde tanıtılmasına katkı sağladığını vurgulamıştır. Bu görevlerini yerine getirirken, tasarımın bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve teknolojik yeniliklerin izlenmesi konusunda büyük önem taşıdığını da eklemiştir. Bu sayede içmimarların, sektörel gelişmeleri yakından takip ederek, tasarımda yenilikçi ve özgün çözümler üretme kabiliyetlerini sürekli olarak geliştirdiğini ifade etmiştir.

K7 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, görsel tasarım bölümünde görev yaptıklarını ve diğer disiplinlerle sürekli olarak iş birliği içerisinde olduğunu belirtmiştir. Görsel tasarım departmanındaki içmimarların, estetik ve işlevsellik dengesini sağlamak için yoğun bir çalışma yürütmeleri gerektiğini, renk, ışık, malzeme seçimi gibi unsurları incelediklerini ve mekânların en etkili şekilde düzenlenmesini sağladıklarını ifade etmiştir. Ayrıca katılımcı içmimarların,

kullanıcıların ihtiyaçlarını ve beklentilerini analiz ederek, mekânların kullanıcı odaklı tasarımını gerçekleştirdiklerini de eklemiştir. Bu süreçte, psikoloji ve antropoloji gibi alanlardan da faydalanarak, iç mekânın kullanıcılar üzerindeki etkisini en iyi şekilde anlamaya çalıştıklarını belirtmiştir. Bu yaklaşım, tasarımın sadece estetik değil, aynı zamanda kullanıcı deneyimini de göz önünde bulundurarak gerçekleştirildiğini göstermiştir.

K8 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, proje ekibinde yer aldıklarını, müşteri ve işveren iletişimini sağladıkları, proje yönetimi ve koordinasyonu oluşturduklarını, uygulama sürecinin takibi, tasarım ekibinde yer aldıklarında ise konsept ve fikir oluşturdukları, malzeme ve ürün seçimi yaptıkları, teknik çizim ve üç boyutlu görselleştirmeleri hazırladıklarını belirtmiştir.

K9 kodlu firma yetkilisi tasarım merkezindeki içmimarların, ürün satış bölümüne yönelik çalıştıklarını belirtmiştir. Tasarımcı ve içmimarların, belirlenen tasarımı hayata geçirmek için gerekli olan malzemeleri seçtiklerini ve bu aşamada, işbirliği yaptıkları tedarikçilerle uygun fiyatlı ve kaliteli malzemeler bulmaya çalıştıkları, iç mekânın tasarımına uygun olan mobilyayı seçerek mekânın istenilen görünüme kavuşmasını sağladığını ifade etmiştir. Tasarım merkezlerinde, içmimarların çeşitli projeler üzerinde çalışarak yenilikçi çözümler geliştirdiklerini, iç mekânın kullanım amacı, malzeme seçimi ve bütçe gibi faktörleri dikkate alarak projelerini şekillendirdiklerini eklemiştir.

İçmimarların Projelerdeki Rol ve Sorumlulukları: Katılımcılar içmimarların projelerde ne tür görevler üstlendiklerini, nasıl bir sorumluluk taşıdıklarını ve projenin hangi aşamalarında etkili olduklarını belirtmiştir.

K1 kodlu firma yetkilisi, içmimarların tasarım merkezindeki projelerde rol ve sorumluluklarının global alanda sunulan hizmetleri, dünyanın tüm şehirlerindeki hedef kitle ile firma ürünlerinin kusursuz bir şekilde buluşturmak olduğunu, farklı kültürlerin de kişisel ihtiyaçlarını iyi anlayarak hedef kitlenin beklentisinin ötesinde ürün tasarlamak olduğunu belirtmiştir. Firmadaki ürünlerin ve mobilyaların standart iç mekân normları göz önünde bulundurularak, antropometrik ölçülere uygun şekilde tasarlanarak, üretim aşamasına kadar olan süreçlerin takibinin yapılması

içmimarların sorumlulukları arasında olduğunu ifade etmiştir. Ürünlerin ergonomik ve estetik açıdan kullanıcının yaşam kalitesini artırmasını sağlamak temel sorumluluklarından olduğunu, farklı coğrafyalara özel tasarımların yanı sıra, geniş bir kitleyi hedefleyen global tasarım trendlerine uygun ürünlerin geliştirilmesinin tasarım merkezindeki içmimarların da sorumluluğunda olduğunu belirtmiştir. Firma markasının çevresel etkiyi minimize eden malzemeler kullanarak ve enerji verimliliğine önem vererek üretim yapması, kurumsal sorumluluğun bir parçası olarak görüldüğünü de eklemiştir. Tüm bu süreçlerde, kullanıcı geri bildirimlerinin stratejik analizleri yapılarak, müşteri memnuniyetini sürekli bir iyileştirme sürecinin temelini oluşturduğunu vurgulamıştır. Tasarım merkezinin en önemli unsurlarından biri de inovasyonun ön planda tutulduğu, yenilikçi yaklaşımların ön plana çıktığı ifade edilmiştir. Malzeme ve teknoloji kullanımıyla K1 firması, müşterilerine her zaman modern ve fonksiyonel mobilya çözümleri sunmayı hedeflemiştir. Bu bağlamda, kalite kontrol mekanizmaları da tasarımın ayrılmaz bir parçası olduğu projelerde düşünülmesi gereken ayrı bir konu olarak değinilmiştir. Müşterilere sunulan ürünlerin en yüksek standartlarda olması için kalite kontrol süreci tasarımın her aşamasında entegre edildiği belirtilmiştir. İçmimarların rol ve sorumlulukları arasında malzeme seçiminden, dayanıklılık ve ergonomi testlerine, aynı zamanda sürdürülebilirlik ve ekolojik etkilerin değerlendirilmesine kadar birçok kritik faktörün yer aldığı belirtilmiştir. Malzeme seçimi, ürünün dayanıklılığını, mukavemetini, ağırlığını ve estetik görünümünü doğrudan etkilediğini de eklemiştir.

K2 kodlu firma yetkilisi, içmimarların tasarım merkezindeki projelerde rol ve sorumlulukları arasında projenin mottosunu yansıtan konseptler üzerine çalıştıklarını, özellikle mobilya ve ahşap işlerinde rol aldıklarını, hareketli mobilyalar üzerine çalıştıklarını, teknik projelerin hazırlanma aşamasındaki görevlerini, hazır gelen projelerde kendi ürün yelpazelerine göre seçim yaptıklarını, üç boyutlu görsel sunumlar hazırladıklarını belirtmiştir. Ulusal ve uluslararası fuar etkinliklerinde içmimarların görev ve sorumluluk aldıklarını, showroom tasarımlarında yer aldıklarını, iç mekânda atmosfer oluşturacak dekoratif elemanlarının tasarım aşamasında ve seçiminde bulduklarını, üç boyutlu modelleme yapabilmeleri gerektiğini ifade etmiştir.

K3 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların proje yönetmek, malzeme araştırmasında bulunmak, prototip üretimi ve sürecinde geri bildirimlerde bulunmak, yenilikçi araştırmalar yapmak gibi çeşitli rol ve sorumlulukları üstlendiklerini belirtmiştir. Ayrıca, ürünün tanıtımı ve kalitesiyle ilgili çalışmalar yaptığını da eklemiştir.

K4 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların daha çok ürün teşhirine ve ürün satışına yönelik sorumlulukları olduğunu belirtmiştir. İçmimarların ürünlerin görsel, fiziksel ve duygusal etkileşimini artırarak kullanıcılara sunmayı hedeflediği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, iç mekân tasarımı ile ürün sergileme ve satış noktalarının oluşturulması için stratejik bir rol oynadığı eklenmiştir. Ayrıca, içmimarların, mekânın sirkülasyonunu, ışığını, rengini ve dokusunu kullanarak markanın kimliğini yansıtacak bir atmosfer oluşturmayı amaçladığı vurgulanmıştır. Bu sayede, kullanıcıların ürünlerle etkileşimlerini artırarak satın alma karar sürecini olumlu yönde etkileyebildiğini belirtmiştir. Bu doğrultuda, içmimarların, görsel düzenlemenin yanı sıra kullanıcıların konforunu ve rahatlığını da göz önünde bulundurarak mağaza içi deneyimi optimize etme çalışmalarının da yaptığı belirtilmiştir.

K6 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların iç mekân tasarımı, mimari projeler, mobilya tasarımı gibi alanlarda hizmet verdiğini ve içmimarların bu hizmetlerin başarılı bir şekilde sunulmasında etkin bir rol oynadığını belirtmiştir. İçmimarların tasarım merkezinde üstlendiği roller ve sorumlulukların, hem tasarım sürecinde hem de projenin uygulanması aşamasında oldukça önemli olduğu vurgulanmıştır. İçmimarların en temel rollerinden birinin, müşteri ihtiyaçlarını anlamak ve bu doğrultuda tasarım projeleri geliştirmek olduğunu ifade etmiştir. Kullanıcının ihtiyaç analizini yaparak, estetik beklentileri, fonksiyonel gereksinimleri ve bütçe gibi faktörleri dikkate alarak tasarım önerileri sunmak içmimarların temel görevlerinin arasında olduğunu eklemiştir. Bu süreçte içmimarların, iletişim becerilerini kullanarak kullanıcılar ile etkileşimde bulunmasını ve onların beklentilerini karşılayacak tasarımlar geliştirmesi gerektiğini belirtmiştir. Tasarım sürecinde içmimarların diğer bir rolü de mekânın kullanılabilir alanını en verimli şekilde planlamak ve mekânın işlevselliğini artırmak olduğu ifade edilmiştir. Bu noktada içmimarların, mobilya düzenlemesi, aydınlatma planlaması, renk ve malzeme

seçimi gibi unsurları dikkate alarak mekânın estetik ve fonksiyonel açıdan en uygun şekilde tasarlanması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca içmimarların, mekânın kullanıcılarına yönelik olarak ergonomik çözümler üreterek yaşam kalitesini artırmayı hedeflediğini belirtmiştir. Tasarım merkezinin projelerinde içmimarların önemli bir sorumluluğu da proje yönetimi sürecinde yer aldığı ve projenin bütçe, zaman ve kalite açısından başarılı bir şekilde yönetilmesi için içmimarların, tedarikçi ve yüklenicilerle koordinasyon sağlamak, proje takibini yapmak ve gerektiğinde müdahalede bulunmak durumunda olduğuna değinmiştir. Ayrıca içmimarların, proje sürecinde ortaya çıkabilecek sorunları tespit ederek alternatif çözümler geliştirmesi ve projenin sorunsuz bir şekilde ilerlemesini sağlamakla görevli olduğunu belirtmiştir. Sonuç olarak, içmimarların tasarım merkezinde sunulan hizmetlerdeki rol ve sorumluluklarının oldukça çeşitli olduğu ve tasarımın her aşamasında etkin bir şekilde yer aldığı söylenmiştir. Müşteri ihtiyaçlarını anlamak, tasarım sürecini yönetmek, mekânın işlevselliğini artırmak ve proje sürecini başarılı bir şekilde tamamlamak gibi görevleri yerine getirirken, estetik, fonksiyonellik ve kalite odaklı yaklaşımlarıyla projelere değer katması konusuna değinilmiştir. Bu bağlamda, içmimarların tasarım merkezinde sunulan hizmetlerin kalitesini artıran önemli bir faktör olduğu belirtilmiştir.

K7 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların görsel tasarım departmanında çalışarak ürünlerin görsel altyapılarını oluşturduğunu, ürünlerin geliştirilmesinde ve fuarlarda sektörü takip etmeleri gibi görev ve sorumluluklarının olduğunu belirtmiştir. Tasarım merkezinin sektörle ilgili fuarlara katılımını sağlamak adına çalışmalar yaptığı ifade edilmiştir. İçmimarların, diğer disiplinlerle birlikte çalışarak projelerin farklı yönlerini de ele aldığını, bu sayede içmimarların, tasarım süreçlerinde farklı perspektiflerden faydalanarak çok yönlü ve yenilikçi çözümler üretebildikleri vurgulanmıştır. Özellikle endüstriyel tasarımcılar, mühendisler gibi farklı disiplinler ile işbirliği içinde çalışarak, kapsamlı ve başarılı projeler ortaya koyduğunu söylemiştir. İçmimarların, fuarlarda tasarım merkezinin projelerini ve ürünlerini sergileyerek sektörün hızla değişen dinamiklerine uyum sağlamanın yanı sıra, tasarımın toplumsal ve ekonomik boyutlarına da katkıda bulunduğuna değinilmiştir. Bu çalışmaların, sektörün gelişimini desteklemek ve tasarımın daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

K8 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların proje konsepti ve fikir oluşturma, malzeme ve ürün seçimini belirleme, müşteri ve işveren iletişimini sağlama, teknik çizimler ve üç boyutlu görselleştirmeleri hazırlama, proje yönetimi ve koordinasyonu sağlama gibi çeşitli konularda rol ve sorumluluklarının olduğunu belirtmiştir. Ayrıca tasarım merkezindeki kaynaklardan yararlanarak en güncel trendler, teknolojiler ve malzemeler hakkında bilgi sahibi olması gerektiğini, en uygun malzeme ve ürünleri seçerek projelerinin kalitesini optimal bir noktaya getirme sorumluluğunu üstlendiğini ifade etmiştir.

K9 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların üç boyutlu ürün modellemesi yaptığını, tasarlanan ürünün iç mekân senaryosunda görseller sunduğunu, üretim bölümünde firma içi eğitim alarak kendilerini geliştirdiğini, özellikle endüstriyel tasarım alanında uzmanlaşan içmimarların mobilya tasarımı yaptığını belirtmiştir. Bu süreçte ürün tasarlama, modelleme ve detaylandırma gibi becerilere sahip olmaları beklenmiştir. İçmimarların, mekânın bütününe odaklanarak, mobilyaların ve diğer iç mekân elemanlarının mekâna yerleştirilmesi konusunda fonksiyonellik, proporsiyon ve denge açısından yardımcı olduğu da ifade edilmiştir.

Tasarım Merkezinde İstihdam Edilen İçmimarlarda Aranılan Beceri ve Yetkinlikler: Tasarım odaklı çalışma ortamlarında başarılı olabilmek için içmimarların hangi özel yeteneklere ve uzmanlık becerilerine sahip olmaları gerektiği üzerinde durulmuştur.

K1 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikler arasında tasarım yeteneği, malzeme bilgisi, renk teorisi, uyumluluk, proje yönetimi, iletişim becerileri, bilgisayar yetenekleri, estetik anlayış, iç mekân trendleri ve müşteri memnuniyeti gibi konuları belirtmiştir. Bu yeteneklerin, iç mekân tasarımında başarılı olmak ve müşterilerin beklentilerini karşılamak için tasarım merkezi stratejisinde önemli olduğunu vurgulamıştır. İç mekânın en önemli kalemlerinden biri olan mobilya öğesinin bu bağlamda içmimarlardan firmanın kullanıcı kitlesine hitap eden bir tasarım dili içerisinde sunulması beklentisi ifade edilmiştir.

K2 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikler arasında üç boyutlu görselleştirme programlarını kullanmalarının önemli olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, içmimarların proje sunumlarının hazırlanması ve satış pazarlama birimlerinin kapsamının öngörülerde bulunma özelliklerinin de değerli olduğunu belirtmiştir. İçmimarların disiplinler arası çalışma becerilerinin önemli olduğunu ve bu disiplinlerle iş birliği içinde olmalarını ifade etmiştir. Ek olarak, sürekli gelişen teknolojiye ayak uydurma gerekliliğini ve özgeçmişteki tecrübelerin de değerli olduğunu söylemiştir.

K3 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikler arasında içmimarların yeteneklerine, deneyimlerine, eğitimlerine ve kişisel gelişim olanaklarına dikkat edildiğini belirtmiştir. İçmimarların aynı zamanda süreç yönetimi becerileri, süreçte yaşanan zorluklarla tecrübeleri ve yurtiçi ve yurtdışı fuarlara olan katılımları da göz önünde bulundurulduğunu ifade etmiştir. Bu nedenle, içmimarların sadece teknik becerilere değil, aynı zamanda iletişim, takım çalışması ve problem çözme becerilerine de sahip olmaları beklenmektedir. Ayrıca, içmimarların müşteri odaklı düşünebilmeleri, bütçe yönetimi konusunda deneyimli olmaları ve güncel yazılı ve görsel sunum tekniklerini kullanabilmeleri de önemli bir faktör olarak belirtmiştir. Tasarım merkezinin çalışma prensipleri ve gereklilikleri, içmimarların firmaya uyum sağlama potansiyeli, yeniliklere açık olmaları, sektörel gelişmeleri takip etmeleri de göz önünde bulundurulması gerektiği vurgulanmıştır.

K4 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikler arasında içmimarlık bölümünden mezun olması, sektör deneyiminin olması, bilgisayar araçlarını kullanma becerisi, renk ve malzeme bilgisi, iletişim becerisi, ekip çalışmaları, işbirliği yeteneği, sorgulayıcı yapısı, iki ve üç boyutlu program bilgisi, portfolyo sunumu gibi faktörlerin bulunduğunu belirtmiştir. Ayrıca çeşitli eğitim ekollerinden yetişen içmimarların farklı yetenekleri ve katkıları da göz önünde bulundurulduğu söylenmiştir. Tasarım programları ve dijital tasarım araçları, içmimarların tasarım süreçlerinde kullanabilecekleri önemli araçlar olduğunu ve bu nedenle, içmimarların bu araçları etkili bir şekilde kullanabilmeleri son derece önemli olduğu vurgulanmıştır. İçmimarların, genellikle proje bazlı ekip çalışmaları içinde yer aldığını ve diğer disiplinler ile işbirliği yaparak bütünsel tasarım çözümleri ürettikleri ifade edilmiştir. Bu nedenle, etkin iletişim ve işbirliği becerileri içmimarlar

için başarının anahtarlarından biri olduğuna değinilmiştir. Bununla birlikte, sorgulayıcı bir yapıya sahip olması, içmimarların farklı senaryoları değerlendirmelerini ve yaratıcı çözümler üretmeleri açısından değerlendirilmiştir.

K6 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikler arasında tasarım yapma yeteneği, proje yönetim becerisi, mobilya tasarımı becerisi, dil becerisi, araştırmacı olması, tasarım programlarının kullanım becerisi gibi özelliklerin yer aldığını belirtmiştir.

K7 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikler arasında ürün tasarımı, mobilya detayları çözümü, iç mekân yerleşimi, teknik konularda bilgi gerektirdiğini belirtmiştir. Ayrıca, farklı bakış açıları sunabilme, müşteri odaklı düşünme, alanda özgünlük ve yenilikçilik gibi becerilere de vurgu yapmıştır. Renk kuramı, ışık kullanımı, mekân kurgusu gibi tasarım ilkelerini anlamak ve uygulamak, içmimarların estetik ve fonksiyona yönelik katkı sağladığını ifade etmiştir.

K8 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikler arasında teknik beceriye sahip olan, teknik çizim ve tasarım programlarını kullanabilen, yaratıcılığı olan, orijinal ve yenilikçi tasarım konseptleri üretebilme yeteneği güçlü, iletişim ve insan ilişkileri kuvvetli, müşteriler ve diğer tasarım profesyonelleri ile etkili bir biçimde iletişim kurma kapasitesi olan, sunum ve ikna becerileri ile projelerini açıklayabilme ve savunabilme yeteneğinin güçlü olması gibi çeşitli konuları belirtmiştir. Ayrıca proje yönetimini bilen, önceliklendirme becerisi ve zaman yönetimi iyi, detaylara hâkim olan, kritik düşünme ve hızlı karar verebilme becerisi olan, uyum yeteneği iyi, öğrenmeye açık gibi yönlerin de içmimarların beceri ve yetkinlikleri arasında bulunduğunu ifade etmiştir.

K9 kodlu firma yetkilisi, içmimar pozisyonları için aranan beceri ve yetkinlikleri kapsamında içmimarların teknik anlamda donanımlı olmasının son derece önemli olduğunu belirtmiştir. Eğer böyle bir donanıma sahip değilse, bu bilgi ve becerilerin firma içerisinde verilen eğitimlerle kazanılması gerektiğini söylemiştir. Böylelikle günlük çalışmaları sırasında kullanacağı malzemeleri, bağlantı detaylarını gözlemleyerek ve deneyimleyerek öğrenme fırsatı bulacağını ifade etmiştir. Ayrıca,

bir içmimarın mekânı kurgulayabilmesi için detaylara dikkatlice bakabilme yeteneğinin olması gerekli olduğuna değinilmiştir. Örneğin, bir ürün belirli bir talep alabilir ancak o mekânda asla kullanılmayabilir. İşte bu noktada içmimarın ürünlerle, mekânlarla ve bilgiyle ilişkilendirme yeteneği sayesinde, böyle bir gereksiz talebi tespit edip engelleyebilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, taleplere hayır diyebilme yeteneği içmimarın mesleki donanımının bir parçası olduğunu vurgulamıştır. İçmimarların sürekli bir öğrenme ve gelişim gerekliliği belirtilmiştir.

Diğer Disiplinler İle Olan İşbirlikleri: İçmimarların mühendisler, endüstriyel tasarımcılar veya projenin diğer paydaşlarıyla nasıl bir işbirliği içinde oldukları açıklanmıştır.

K1 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarlar ile farklı disiplinlerden gelen profesyoneller arasında iş birliğinin oldukça önemli olduğunu belirtmiştir. Farklı disiplinlerden gelen profesyoneller arasındaki iş birliğinin, projelerin daha kapsamlı, işlevsel ve estetik olmasına katkı sağladığını eklemiştir. İçmimarların, endüstriyel tasarımcılar, mühendisler ve diğer disiplinlerden gelen profesyonellerle iş birliği yaparak yaratıcı fikirleri iç mekan tasarımına entegre etme fırsatına sahip olduğunu vurgulamıştır. Bu iş birliğinin, ürün tasarımı ile iç mekân tasarımının bütünlüğünü sağladığını ifade etmiştir. Örneğin, bir ürün tasarımcısı ile içmimarın etkileşimi, mekânın fonksiyonelliği ile kullanıcı deneyimini artıracak nesnelerin estetiğini iyi hale getirebilir. Bu işbirliği, mühendislerin teknik bilgisi ve malzeme konusundaki uzmanlığı ile tasarım sürecinde karşılaşılabilecek zorlukların üstesinden gelmesinde ve yenilikçi çözümler geliştirilmesinde temel bir rol oynadığına değinilmiştir. Disiplinler arası yaklaşım, tasarımcıların kendi bakış açılarından öteye geçerek geniş bir perspektifle problemlere yaklaşmalarını sağlar ve böylece ürünün veya mekânın kullanıcı odaklı olmasına katkıda bulunur. Bu yaklaşım, tasarım merkezinin vizyonunu ve projelerin kalitesini yükseltmenin yanında, aynı zamanda rekabet avantajı ve endüstri liderliği kazanmakta da önemli bir faktördür. Katılımcı, farklı disiplinlerden gelen profesyoneller arasındaki iş birliğinin, tasarım merkezinde projelerin yaratıcı ve inovatif olmasını sağladığını, daha önce denenmemiş ve sıra dışı tasarım çözümleri ortaya çıkarılabildiğini, içmimarların mekânın estetik ve atmosferini oluştururken, endüstriyel tasarımcıların ürünlerin form ve fonksiyonunu

bir arada ele almasını ve projelerin yaratıcı bir şekilde şekillenmesine olanak tanıdığını belirtmiştir.

K2 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların endüstriyel tasarımcılar, ağaççşleri endüstri mühendisleri, malzeme ve üretim kapsamında makine mühendisleri gibi farklı disiplinler ile mesleki işbirliği içerisinde olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, orman endüstrisi mühendisleri gibi, üretim ve planlama süreçlerinde bu disiplin ile arasında iletişimin olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, endüstriyel tasarım ve üretim alanında yaşanan dönüşümlere ayak uyduracak şekilde sürekli eğitim ve bilgi alışverişi içinde olmalı, bu sayede firmanın sektördeki rekabet gücünü artırdığına de değinilmiştir.

K3 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarlarla endüstriyel tasarımcılar, mimarlar, ağaç işleri endüstri mühendisleri ve orman endüstrisi uzmanları gibi yakın disiplinlerden çalışanlar arasında güçlü işbirlikleri olduğunu söylemiştir. Katılımcı, farklı disiplinlerden gelen insanların bakış açılarını farklı kılssa da, birçok ortak nokta bulunduğunu ve bir araya gelerek güzel projelerin ortaya çıktığını belirtmiştir. Ayrıca içmimarların, özellikle üç boyutlu eğitim almış olmaları ve mobilya tasarımı konusundaki bilgileriyle diğer disiplinlerle olan işbirliğinde avantaj sağladığından bahsetmiştir. Bu işbirliklerinin, malzeme seçimi, estetik, fonksiyonellik ve kullanıcıya fayda sağlama gibi ortak hedeflere odaklandığı anlaşılmıştır.

K4 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarlar ile birlikte endüstriyel tasarımcılar ve orman endüstri mühendisleri gibi birçok farklı disiplinden çalışanlar bulunduğunu belirtmiştir. İçmimarların, endüstriyel tasarımcılarla ve mühendislerle yakın bir şekilde çalıştığını vurgulamıştır. Özellikle ürün tasarımı, mekân tasarımı ve pazarlamada işbirliği içinde olduğunu ifade etmiştir. Ancak endüstri ve orman endüstri mühendisleriyle doğrudan bir diyalogları olmadığını da eklemiştir.

K6 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezindeki içmimarların ağaç işleri endüstri mühendisleri, endüstriyel tasarımcılar, orman endüstri mühendisleri gibi farklı disiplinlerden gelen profesyonellerle işbirliği yaptıklarını belirtmiştir. Örneğin, ağaç işleri endüstri mühendislerinin, iç mekânlarda kullanılacak mobilya ve diğer ahşap

ürünlerin tasarımı ve üretim süreçleri konusunda içmimarlarla işbirliği yaptığını ifade etmiştir. Benzer şekilde, endüstriyel tasarımcıların da iç mekânların estetik ve fonksiyonel ihtiyaçları doğrultusunda mobilya, aydınlatma ürünleri gibi unsurların tasarımında içmimarlarla birlikte çalışabildiği vurgulanmıştır.

K7 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezinizdeki içmimarlar ile yakın disiplinlerden çalışanların, örneğin ağaç işleri endüstri mühendisi, endüstriyel tasarımcı, mimar, orman endüstri mühendisi gibi farklı meslek gruplarıyla görsel tasarımın yapım aşamasında sürekli bir iş birliği içerisinde olduklarını belirtmiştir. Örneğin, içmimar görsel bir tasarım yaptığında diğer meslek gruplarından destek alıyor, ürün tasarım aşamasında içmimarların sürekli diğer disiplinlerle iletişim halinde bulunduğu vurgulanmıştır. Yani, tasarım merkezindeki çalışanlar arasında disiplinler arası çalışmanın aktif bir şekilde kullanıldığı ifade edilmiştir. Bu etkileşimin, teknik bilgi ve uygulama desteğine, malzeme seçimi ve kullanımına doğrudan etkisi olduğu işlevsel ve doğru üretim konusunda yardımcı olduğuna değinilmiştir.

K8 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezinizdeki içmimarların birçok farklı disiplinle iç içe geçen kapsamlı bir alan olduğunu, proje başarısı için multidisipliner işbirliklerini gerektirdiğini belirtmiştir. Endüstriyel tasarımcılar, mimar ve mühendisler ile mesleki iş birlikleri olduğu söylenmiştir. İçmimarların mesleki işbirliklerinin, projelerin çok yönlü ve bütünlük bir şekilde ele alınmasını sağladığını ve bu sayede daha kaliteli, işlevsel ve estetik sonuçlar elde edildiğine değinilmiştir. Bu işbirliklerinin aynı zamanda projenin zamanında ve bütçe dâhilinde tamamlanmasında da büyük öneme sahip olduğu belirtilmiştir.

K9 kodlu firma yetkilisi, tasarım merkezinizdeki içmimarların üretim planlamasında daha çok orman endüstri mühendisleri ile iş birliği olduğunu belirtmiştir. Firma bünyesinde endüstriyel tasarımcılar ile içmimarların birlikte çalışmadığı ifade edilmiştir. Üretim şefleri ve planlama süreçlerinde iş birlikleri daha fazla ortaya çıkmaktadır.

İçmimara Duyulan İhtiyaçların Temel Aşamaları: Bir projenin hangi noktalarında içmimarların katkısı ve uzmanlığının gerekli olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar bu aşamada tasarım merkezinde içmimarlara duyulan ihtiyaçlarına dair ortak

düşüncelere sahip olduğu için bu aşamalar belirtildikten sonra katılımcılardan yalnızca farklılaşan kısımlara da ek olarak değinilmiştir.

K5 kodlu firma haricinde diğer tüm katılımcıların tasarım merkezinde içmimara duyulan ihtiyaçların temel aşamaları benzerlik göstermektedir. Tasarım merkezinde içmimara ihtiyaç duyulan noktalar; tasarım konseptini oluştururken renk paletinin belirlenmesi, stil ve fonksiyonel gereksinimlerin dikkate alınması, mobilya ve iç mekân ilişkilerinin kurulması temel aşamalar olarak sıralandığı belirtilmiştir. Özellikle katılımcılar arasından sergileme, ürün teşhiri ve fuar standı üzerine yapılan çalışmalarda aydınlatma düzeninin planlanmasında da içmimarın bilgisi önemli olduğu; doğru aydınlatmanın, bir mekânın atmosferini büyük ölçüde etkilediğini de söylenmiştir. Mekânın fiziksel özelliklerini, doğal ışık miktarını ve fonksiyonel kullanım alanlarını göz önünde bulundurarak uygun ışıklandırma seçimi yapmak, hem görsel hem de kullanım açısından mekânın kalitesini artırdığı vurgulanmıştır. Yine akustik düzenleme de içmimarın görevleri arasında yer aldığı, ses yalıtımının, yankılanmanın azaltılmasının ve sesin kalitesinin optimize edilmesinin, alana özgü çözümler sunulması gereken çalışma alanları, restoranlar gibi özel mekânların işlevselliğini doğrudan etkilediği, tasarlanan ürünün malzeme seçiminde rol aldıkları gözlemlenmiştir.

Stil ve fonksiyonel gereksinimlerin dikkate alınması ve mekânın kullanılacağı alanın amacına uygun olarak, iç mekân mobilyalarının yerleşimi ve malzeme seçimlerinin büyük önem taşıdığı vurgulanmıştır. Örneğin, bir ofis iç mekânı tasarlanırken, çalışanların verimliliğini artırmaya yönelik ergonomik mobilya tasarımları, seçimleri ve düzenlemeleri yapılmalıdır. Aynı şekilde, bir otelin lobisi, konukların rahatlayıp dinlenebileceği bir ortamı oluştururken, şıklık ve misafirperverlik hissiyatını da yansıtmalıdır. İç mekân tasarımında stil ve fonksiyonel gereksinimlerin dengeli bir şekilde bir araya getirilmesi, kullanıcı deneyiminin olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Tasarım merkezinde içmimara ihtiyaç duyulan temel aşamalar katılımcılar tarafından aşağıdaki maddelerle ifade edilmiştir.

Fikir oluşturma aşaması: İçmimarların yaratıcı sürecin ilk adımında, genel bir perspektiften fikir geliştirip bu fikri şekillendirmesi ele alınmaktadır. Temel konseptin oluşturulduğu ve temel tasarım kararlarının verildiği evre budur.

Detayları doldurma aşaması: İçmimarların oluşturduğu genel fikirlerin ayrıntılarının doldurulduğu aşama. Bu süreçte fikir, somut tasarım öğelerine ve fonksiyonlara bölünmeye ve ayrıştırılmaya başlar.

Projeye dâhil etme aşaması: Tasarım merkezi veya proje yöneticisinin içmimarları resmi olarak projeye dâhil ettiği ve tasarımın her bir safhasında aktif rol almasını beklediği aşamadır.

Malzeme bulma ve prototip yapma süreci: İçmimarların, projenin yürütülmesi sırasında gerekli malzemeleri bulma, prototipler geliştirme ve bunlarla ilgili belgeleri hazırlama gibi işlevleri üstlendiği süreçtir.

Literatür araştırması: Tasarım merkezinin ya da proje yöneticisinin içmimarlardan, muhtemelen tasarıma ilham verebilecek mevcut tasarımlar, trendler ve temel bilimlerden bilgi toplamasını beklediği araştırma aşamasıdır.

İçmimarların tasarım sürecindeki rolleriyle ilişkili olarak elde edilen veriler analizi şu şekildedir. İlk aşama olan fikir oluşturma sürecinde, içmimarların yaratıcılık ve yenilikçilik performansının ölçümüne yönelik değişkenler dikkatlice incelenmiş; detayları doldurma aşamasında ise tasarımın fonksiyonellik ve estetik açıdan nasıl ilerlediği belirlenmiştir. Projeye dâhil etme aşamasındaki içmimarın rolleri, görev tanımları ve beklentiler arasındaki uyum değerlendirilmiştir. Malzeme bulma ve prototip yapma sürecinde, seçilen malzemelerin projenin sürdürülebilirliği, maliyet etkinliği ve estetik etkileri bağlamında değerlendirmeler yapılmıştır. Nihayetinde, literatür araştırması ile ilgili olarak içmimarların bilgi birikimi ve araştırma yöntemleri hakkında kapsamlı bir analiz sunulmuştur. Tüm bu bulgular, içmimarlara yönelik çok yönlü rollerin ve projeleri başarıyla yürütmek için gereken becerilerin daha iyi anlaşılmasını sağlamıştır.

K4 kodlu firma yetkilisi ek olarak içmimarların, perakende tasarımının hayati unsurları olan iç mekân konsepti, mağaza tasarımlarının ve görsel sunum stratejilerinin oluşturulması ve yürütülmesinde öncü roller üstlendiğini belirtmiştir. Bu süreçlerin marka algısını pekiştiren temel kriterler olduğunu söylemiştir. Bu rollerin

etkin bir şekilde yerine getirilmesi adına içmimarların, yüksek düzeyde iletişim ve takım çalışmasına olan uyumluluğu, ayrıca, sürekli sorgulayan ve yenilikçi yaklaşımlara açık kişilik özellikleri tasarım süreçlerinin başarısı için kritik öneme sahip olduğu da eklenmiştir.

İçmimarlar Tarafından Tasarlanıp Üretilen Ürünlerin Olup Olmadığı: İçmimarlar tarafından yalnızca mekânların tasarlanmış olması ya da tasarlanan mekânlara özgü mobilya veya aksesuar gibi ürünlerin de tasarlanıp tasarlanmadığı bilgisine yer verilmiştir.

K5 firmasında içmimar istihdam edilmediği için içmimarlar tarafından tasarlanıp üretilen bir ürünün olmadığı belirtilmiştir. Diğer tüm katılımcıların bulunduğu firmalarda ürünlerin tek bir elden çıkmadığı bir ekip halinde birçok süreçten geçtikten sonra prototip oluşturulup üretiminin yapıldığı belirtilmiştir. Tasarım veya proje ekibinde bulunan içmimarların bu süreçte üretilen tüm ürünlerde yer aldığı ifade edilmiştir. Bu süreçte içmimarlardan beklenen görevler yer almaktadır. Bunlar arasında, ürün geliştirmenin ilk aşamalarında müşteri ihtiyaç ve beklentilerini derinlemesine analiz ederek, yaratıcı çözümler üretmeleridir. Piyasa araştırmaları ve trend analizleri yaparak, kullanıcı deneyimine uygun yenilikçi konseptler geliştirirler. Tasarım kavramlarını, malzeme ve renk seçimlerini belirlerken ergonomi, işlevsellik ve estetik ön plandadır. Teknik çizimler ve üç boyutlu modelleme yolu ile görselleştirdikleri tasarımlar, mühendislik ve üretim ekipleriyle işbirliği içinde, prototiplemeden üretim aşamasına kadar sistematik bir süreç izler. İçmimarlar, malzeme sağlayıcıları ve üreticilerle iş birliği içinde çalışarak, tasarlanan ürünlerin kalite standartlarına uygun şekilde üretilmesini sağlar. Bu süreçte içmimarlar, tasarımların kullanıcı üzerindeki psikolojik ve duyuşsal etkilerini de göz önünde bulundurarak, yaşam alanlarını dönüştürebilecek fonksiyonel ve estetik ürünler oluşturmayı hedefler. Sürekli bir iyileştirme ve yenilik arayışı içinde olan içmimarlar, sürdürülebilirlik ilkelerini de tasarımlarına entegre ederken, kültürel öğelerden de ilham alabilir. Tüm bu süreçler, markanın imajını güçlendirmeye ve sektördeki konumunu iyileştirmeye hizmet etmektedir.

Katılımcılar ürün tasarlanırken genellikle ekip halinde çalışıldığını belirtmiş ve nihai ürün sürecini şu şekilde ifade etmişlerdir. Örneğin, ilk olarak satış veya ürün

yönetimi tarafından, ürüne ihtiyaç olduğu belirtilmektedir. Bu aşamanın ilk kısmında eskizler yapılmaktadır. Ardından içmimar veya endüstriyel ürün tasarımcısı gibi üç boyutlu programlar kullanabilen bir kişi eskize göre modelleme yapmakta ve birçok alternatifler çıkartılmaktadır. Ürünün modellenen şekilde yapılıp yapılmayacağına ekip karar vermektedir. Değişmesi gereken yönler belirlenip üç boyutlu ortamda bu tasarımlar tekrar düzeltilmektedir. Tasarım ekibi ve yöneticisi tarafından onaylandıktan sonra teknik çizimlerin yapıldığı başka bir alana geçilmektedir. Teknik çizimler yapıldıktan sonra, bazen teknik çizimlerde değişiklik yapılması gerekmekte ve revizyonlar geçirebilmektedir. Düzenlemeler yapıldıktan sonra son olarak prototip aşamasına geçilmektedir. Ekip firma bünyesinde yer alan tüm disiplinler ile bir araya gelir ve temsili üzerinden revizyonlar yapılmaktadır. Son hali, üretime aktarılıp bu şekilde süreç tamamlanmaktadır. Bu aşamalarda ürünün üç boyutlu modelleme kısmında firmalar arasındaki farklı bilgisayar programları kullanıldığından bahsedilmiştir. Tasarım merkezlerinin firma özelinde ofis mobilyası, ev mobilyası, oyun grubu gibi ürünlerin farklılaştığı alanlarda ürün gruplarına göre Inventor, SolidWorks, TopSolid, 3ds Max gibi programların da değişebildiği belirtilmiştir.

4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Görüşme formunda yer alan üçüncü bölümdeki sorular katılımcılara yöneltilmiştir. Bu bölümde içmimarların tasarım merkezine ve firmaya sağladığı katkılara yönelik iki soru dokuz firmanın katılımcıları tarafından cevaplanmıştır. Tablo 10'da içmimarların tasarım merkezine ve firmaya sağladığı katkılara yönelik sorular belirtilmiştir.

3. İçmimar(lar)ın Tasarım Merkezi'ne ve Firmaya Sağladığı Katkılara Yönelik Sorular
a. Merkezinizde görev yapan içmimar(lar)ın, Tasarım Merkezi'ne ve dolayısıyla firmaya katkıları hakkında ne düşünüyorsunuz?
b. İçmimar istihdam etmenin avantajları ve dezavantajları nelerdir?

Tablo 10: Üçüncü Araştırma Soruları

İçmimarların tasarım merkezine ve firmaya sağladığı katkılara yönelik sorular arasında tasarım merkezinde görev yapan içmimarların tasarım merkezine ve dolayısıyla firmaya katkılarına yönelik ve içmimar istihdam etmenin avantajları ve

dezavantajları gibi konular katılımcılar tarafından detaylı bir şekilde cevaplanmış olup derinlemesine incelenerek araştırmaya dâhil edilmiştir.

İçmimarların tasarım merkezlerindeki katkıları ve çeşitli projelerdeki rolleri hakkında katılımcılar tarafından verilen yanıtlar analiz edilmiştir. İçmimarların istihdamının avantajları kapsamlı olarak incelenmiş, bu avantajlara örnek olarak yaratıcılık, estetik kaygı, inovasyon, fonksiyonel çözümler üretme yeteneği, belirli bir marka veya mağaza imajını güçlendirme ve müşteri deneyimini iyileştirme yetenekleri gösterilmiştir. Diğer yandan, içmimarların istihdamı ile ilişkilendirilebilecek olası dezavantajlar da saptanmış ve bu dezavantajlar ele alınarak, firmanın bu olumsuzlukları nasıl yönetebileceği ve minimize edebileceği üzerine öneriler getirilmiştir. Mümkün dezavantajlar arasında, proje önceliklerinin yanlış yönetilmesi durumunda karşılaşılabilecek zaman ve kaynak israfı gibi maliyetler yer almaktadır.

Ayrıca içmimarların iş süreçlerine entegrasyonu, ekip içi iletişim ve işbirliği gibi konularda da bilgi sunulmuş, profesyonellerin iş dünyasına etkileri ve katılımcı görüşlerine dayalı olarak firmalara sağladıkları katma değer detaylı bir şekilde tartışılmıştır. Bulgular, içmimarların tasarım merkezleri ve içinde buldukları firmalar için stratejik değerler yarattığı ve işlevsel tasarımlar geliştirdiği, ancak uygun iş planlaması ve yönetim becerilerinin bu değerlerin maksimize edilmesi ve dezavantajların giderilmesi için gerekli olduğu sonucuna varılmıştır. Katılımcıların üçüncü araştırma sorularına ilişkin yanıtlarında benzer bulgular ile karşılaşmıştır. Katılımcılardan elde edilen farklı bulgular katılımcı kodu ile birlikte belirtilmiştir.

K1, K2, K3, K4, K6, K7, K8, K9 kodlu firma yetkilileri, içmimarların yeteneklerini, projelerin estetik çekiciliğini artırdığını ve mekânların kullanımını optimize ettiğini ve bu nedenle, içmimarların tasarım merkezine ve firmalarına sağladığı katkıların büyük öneme sahip olduğunu belirtmiştir. Belirtilen katılımcılar ek olarak tasarım merkezindeki içmimarların firmalara sağladığı katkılar çeşitli alanlarda kendini gösterdiğini ifade etmiştir. Bunlar; firmalar için özgün ve marka kimliği taşıyan mekânlar yaratmak, müşteri memnuniyetini artırmak ve rekabet avantajı elde etmek içmimarların sağladığı faydalardan sadece birkaçıdır. Aynı zamanda, içmimarlar firmaların ihtiyaçlarına uygun olarak mekânı tasarlama konusunda uzmanlaştıkları için, tasarım sürecinde firmaların beklentilerini karşılayacak çözümler sunmakta ve

firmalara özgü mekânlar yaratmalarına yardımcı olmaktadır. Katılımcılar, içmimar istihdamının avantajını; profesyonel tasarım, müşteri memnuniyeti, tasarım çeşitliliği, malzeme ve ürün bilgisi ile teknik bilgi sağlaması olarak belirtmiştir. Bu bağlamda multidisipliner tasarım ekiplerinin ele aldıkları tasarım süreçlerinde daha başarılı oldukları pek çok global firmada gözlemlendiğini de belirtmişlerdir. Farklı disiplinlerden gelen profesyoneller arasında mesleki perspektifte iletişim zorluğu yaşanması dezavantaj olarak gösterilebilir, ancak tasarım merkezinde ürün odaklı çalıştığından dolayı içmimar istihdamı kapsamlı olarak dezavantaj oluşturmadığını ifade etmişlerdir.

Katılımcıların benzer olarak söyledikleri dezavantajın bazı durumlarda içmimarların, mobilya tasarımı veya endüstriyel ürün tasarımına ait teknik detaylara yeterince hâkim olmadıklarıdır. Bu durum, tasarımın sadece görsel estetiğe odaklanmasına ve mekânın fonksiyonelliğinin göz ardı edilmesine yol açabilmektedir. Özellikle özelleştirilmiş mobilya veya iç mekân ekipmanlarının kullanılması gereken durumlarda, içmimarların bu detayları atlaması, mekânın kullanılabilirliğini etkileyebilir.

K3 kodlu firma yetkilisi, tecrübe ettiği birkaç dezavantajdan bahsetmiştir. Yurtiçi ve yurtdışı fuarlar için yapılan yatırımlar, iş süreç yönetimi açısından önemli adımlardan biri olduğunu, firma olarak bu tür yatırımları gerçekleştirirken, çalışanlarımızın iş sürecini gözleme fırsatı buldukları gibi aynı zamanda fuarların organizasyonu ve katılım sürecinde deneyimler kazandığını belirtmiştir. Bu deneyimler, işletmenin pazarlama stratejilerini oluştururken ve uygularken büyük önem taşımaktadır. Ancak, bu süreçte karşılaşılan bazı zorlukların da göz ardı edilmemesi gerektiğini ifade etmiştir. Özellikle firmaların yatırım yaptığı fuarlar için eğitimlerin alınması ve bu eğitimlerin kendi iç kaynaklardan sağlanması, içmimarların ve diğer çalışanların kişisel ve mesleki gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu durum, işletme içinde yeteneklerin gelişmesine olanak tanıdığı gibi firma kültürünün ve bilgi birikiminin artmasına da katkıda bulunmaktadır. Ancak, tasarımcı gibi nitelikli bir çalışanın ayrılma durumunda yaşanan zorluklar, iş süreç yönetimi açısından üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Firma tarafından karşılanan tüm masraflara rağmen, çalışanların istedikleri takdirde ayrılabilmeleri ve edindikleri bilgi ve deneyimi başka bir firmaya götürebilmeleri, işletme için ciddi bir dezavantaj teşkil

etmektedir. Çalışanların ayrılması durumunda, firma tarafından yapılan yatırımların, edinilen bilgi ve kültür birikiminin ve iş süreç yönetimi stratejilerinin ayrılmasıyla kaybolması mümkündür. Bu durum, işletmenin rekabet gücünü ve sürdürülebilirliğini olumsuz etkileyebildiği üzerine durulmuştur. Bu noktada, iş süreç yönetimi konusunda şirket içi yetenekleri elde tutma ve onları motive etme stratejilerine odaklanmak önem kazanmaktadır. Çalışanların kişisel gelişimlerine katkı sağlayan eğitim programları, kariyer planlaması ve motivasyon sağlayıcı uygulamalar, işletmenin uzun vadeli başarısı için kritik öneme sahiptir. İş yönetimi sürecinde, firmaların çalışanların kazanımlarından faydalanırken aynı zamanda bu kazanımları koruma altına alacak stratejiler geliştirmesi gerekmektedir. Özellikle bilgi ve kültür transferi açısından, çalışanların ayrıldığı durumlarda bu bilgi ve deneyimin firmanın dışına çıkmasını engellemek için gizlilik anlaşmaları gibi mekanizmaların etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

K4 kodlu firma yetkilisinin bahsettiği dezavantaj ise tasarım çalışmalarındaki ölçek farkının olmasından kaynaklandığını belirtmiştir. İç mekân ölçeğinde çalışmaya alışkın olan içmimarların, becerilerini belirli ürün detayları gibi ürün tasarımıyla ilgili konulara uyarlamada zorluklarla karşılaşabildiğini ifade etmiştir. Özellikle endüstriyel tasarıma odaklanan içmimarlar için işin başında firma içi ek eğitim gösterildiği vurgulanmıştır. Bunlara ek olarak görüşmelerden elde edilen bulgular aşağıdaki görüşleri de kapsamaktadır.

Fikirlerin hayata geçirilmesi sürecinde içmimarlar, tasarımın her aşamasında sorumluluk almaktadır. Öncelikle, fikirlerin altını doldurmak için yapılan çalışmalar büyük bir önem taşımaktadır. İçmimarlar; ürünün prototipini yapma, uygun malzemelerin seçimi, test sonuçlarını analiz etme, kalitede iyileştirme yapma ve ürünün tanıtımı gibi aşamalarda görev alarak ürünün tasarım sürecinde nitelikli bir şekilde yer almaktadırlar. Bu sayede, içmimarlar; ürünlerin sadece estetik ve kullanım pratikliği açısından değil, aynı zamanda kalite ve dayanıklılık gibi teknik yönlerini de göz önünde bulundurarak tasarım sürecine yön vermektedirler.

İçmimarlık pratiğinin temel taşlarından biri, alanın işlevselliğini ve kullanıcı ile olan etkileşimini derinlemesine anlamaktır. Profesyonel içmimarlar, belirli bir mekânın hedeflenen kullanımını analiz ederek, insan hareketleri ve günlük akışları dikkate

alan tasarımlar yapmaktadır. Ergonomi ilkelerine hâkimiyetleri, mekânlarda rahatlığı ve verimliliği maksimize etmektedir. Bunlara bağlı olarak müşteri memnuniyeti de içmimar istihdamının önemli bir avantajı olmaktadır. İçmimarlar, müşterilerin isteklerini ve ihtiyaçlarını anlayarak, onların beklentilerine uygun mekânlar tasarlamaktadır. Bu, müşterilerin memnuniyetini artırmakta ve uzun vadede firmaya bağlılığını oluşturmaktadır.

Tasarım çeşitliliği, içmimar istihdamının diğer bir avantajıdır. İç mekân tasarımı, çok çeşitli mekân türleri ve mekân kullanıcıları için farklı ihtiyaçları göz önünde bulundurarak yapılmaktadır. Bu, içmimarların farklı tarzlarda, farklı işlevlere sahip mekânları başarıyla tasarlamalarını sağlamaktadır.

Malzeme ve ürün bilgisi ile teknik bilgi sağlamak da içmimar istihdamının önemli avantajlarından biridir. İçmimarlar, mekânların yapımında kullanılacak malzemelerin özelliklerini, dayanıklılığını, bakım gereksinimlerini ve estetik özelliklerini bilmelidir. Aynı zamanda mekân tasarımı sırasında teknik düzeyde bilgi gereklidir, örneğin mekânın ışıklandırılması, havalandırılması, ses yalıtımı gibi konularda teknik bilgi gereklidir. Bu bilgilerin doğru bir şekilde kullanılması, mekânın kullanıcılar için daha sağlıklı, güvenli ve konforlu olmasını sağlamaktadır.

İçmimarlık, multidisipliner bir alandır ve çoğu zaman mimar, mühendis, endüstriyel tasarımcı gibi farklı disiplinlerden gelen profesyonellerle birlikte çalışmayı gerektirmektedir. Bu durum, farklı perspektiflerin bir araya gelmesiyle yaratıcı ve yenilikçi tasarım çözümlerinin ortaya çıkmasına katkı sağlamaktadır. Ancak, farklı disiplinlerden gelen profesyoneller arasındaki iletişim zorlukları dezavantaj olarak gösterilebilir. Örneğin, farklı terminoloji kullanımı veya farklı mesleki bakış açıları, işbirliğini zorlaştırabilir. Bu nedenle, içmimarlık projelerinde etkili iletişim ve işbirliği stratejileri belirlenmelidir.

Tasarım merkezlerinin ürün odaklı çalışması, içmimar istihdamının önemli bir avantajıdır. Çünkü bu durum, içmimarlar için tasarım sürecinde daha fazla özgürlük ve yaratıcılık sağlamaktadır. Mekânın kullanıcı ihtiyaçları ve estetik beklentileri, mekân tasarımında öncelikli olarak ele alınmaktadır. Bu durum, iç mekân tasarımlarının daha kullanıcı odaklı ve özgün olmasını sağlamaktadır.

Sonuç olarak, içmimar istihdamının birçok avantajı bulunmaktadır. Profesyonel tasarım, müşteri memnuniyeti, tasarım çeşitliliği, malzeme ve ürün bilgisi ile teknik bilgi sağlama gibi avantajlar, içmimarlığın mekân tasarımı süreçlerinde önemli bir rol oynamasını sağlamaktadır. Bu avantajlar, içmimarlığın hem bireylerin hem de kurumsal firma ve kuruluşların mekân ihtiyaçlarını karşılamak için değerli bir disiplin olmasını sağlamaktadır. İçmimarlığın avantajları ve dezavantajları göz önüne alındığında, içmimarlarla işbirliği yapmak, mekân tasarımı projelerinin başarılı bir şekilde tamamlanmasını sağlayabilir.

Elde edilen bulgulardan yola çıkarak, tasarım merkezinin bünyesine bir içmimarın istihdam edilmesi, hem organizasyon içi işleyiş açısından hem de proje çıktılarının kalitesi bakımından çeşitli avantajlar sunmaktadır. Bununla birlikte, belirli koşul ve durumlara bağlı olarak birtakım dezavantajlar da doğurabilir. Bütüncül yaklaşım, marka imajının güçlendirilmesi, yaratıcılık ve inovasyon, işlevsel etkileşimler avantajları arasında gösterilebilir.

Bütüncül Yaklaşım: İçmimarlar, mekan ve mobilya konseptlerinin insan odaklı olmasını sağlayarak, kullanıcıların ihtiyaçlarını ve tercihlerini mekân tasarımına entegre etmektedir. Bu, fonksiyonellikle estetiği birleştirerek, kullanıcıların sağlık, güvenlik ve davranışları üzerinde olumlu etkiler yaratabilir.

Marka İmajının Güçlendirilmesi: Marka kimliğinin fiziksel mekânlarda uygulanması, müşteriler ve iş ortaklarıyla etkileşimi güçlendirebilir. İçmimarlar, tasarım sürecinde marka değerlerini ve vizyonunu somutlaştırarak, markanın somut bir temsilini yaratabilir.

Yaratıcılık ve İnovasyon: İçmimarların yaratıcı vizyonları ve yenilikçi yaklaşımları, mekânın işlevselliğini artıracak ve aynı zamanda estetik çekiciliğini güçlendirebilecek çözümler üretebilir. Bu da tasarım merkezinin pazardaki konumunu güçlendirebilir.

İşlevsel Etkileşimler: İçmimarlık, disiplinler arası doğası gereği, farklı uzmanlık alanlarından uzmanlarla iş birliği içerisinde olur. Bu etkileşim, proje çıktılarının

kalitesini artırır ve karmaşık problem setlerine çözümler üretmek için çeşitliliği ve farklı perspektifleri teşvik etmektedir.

Entegrasyon süreçleri, beklenti yönetimi, piyasa durumunun değişkenliği gibi faktörler dezavantajları arasında gösterilebilir.

Entegrasyon Süreçleri: Mevcut ekip yapılarına yeni bir uzmanlık alanı eklemek, entegrasyon ve koordinasyon açısından zorluklar doğurabilir. Bu durum, organizasyonel süreçlerde geçici verim kayıplarına ve uyum sürecinin oluşmasına sebep olabilir.

Beklenti Yönetimi: İçmimarların yaratıcı ve yenilikçi çabaları her zaman tüm paydaşların beklentileriyle örtüşmeyebilir. Bu, projelerin teslim sürelerinde gecikmelere ve proje kapsamındaki revizyon gereksinimlerinde artışa yol açabilir.

Piyasa Durumunun Değişkenliği: Tasarım endüstrisindeki trendler ve talepler zamanla değişkenlik gösterdiğinden, içmimarlık çözümlerinin sürekli güncel kalmasını sağlamak, ek bir çaba ve adaptasyon gerektirebilir.

4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Görüşme formunda yer alan dördüncü bölümdeki soru katılımcılara yöneltilmiştir. Bu bölümde içmimarların mobilya endüstrisine olan katkılarına yönelik bir soru dokuz firmanın katılımcıları tarafından cevaplanmıştır. Tablo 11'de içmimarların mobilya endüstrisine olan katkılarına yönelik soru belirtilmiştir.

4. İçmimarların Mobilya Endüstrisine Olan Katkılarına Yönelik Soru
a. İçmimarların mobilya endüstrisine katkıları hakkında neler düşünüyorsunuz?

Tablo 11: Dördüncü Araştırma Sorusu

Araştırmanın bu segmentinde, içmimarların mobilya endüstrisine sunmuş oldukları katkılarla ilgili olarak yöneltilen spesifik soru katılımcıların katkılarıyla ayrıntılı bir şekilde yanıtlanmıştır. Elde edilen bilgiler, katılımcıların her birinin perspektiflerinin kapsamlı bir değerlendirmesini içerecek biçimde derinlemesine incelenmiştir.

Yapılan bu analizler sırasıyla kaydedilerek araştırma çalışmasının veri setine entegre edilmiş ve buna dayalı olarak bulgular ortaya konmuştur.

Katılımcılar tarafından sağlanan yanıtlarda ortaya çıkan önemli eğilimler, temalar ve içmimarların mobilya endüstrisine yapmış oldukları spesifik katkılar incelenmiştir. İçmimarların mobilya endüstrideki rolünün belirlenmesi, tasarımdan üretime ve pazarlamaya kadar olan süreçlerdeki etkileşimleri ile birlikte, tasarımın yaratıcılığını ve fonksiyonelliğini birleştiren çözümlerin geliştirilmesi gibi katkıları öne çıkmıştır. Ayrıca, içmimarların mobilya tasarımı sürecindeki etkileri, sektör trendlerini belirlemedeki etkileri ve kullanıcı ihtiyaçlarına yönelik yenilikçi yaklaşımları gibi faktörler detaylandırılmıştır. Mobilya endüstrisi içinde içmimarların rolünün sadece estetik değil, aynı zamanda ergonomi ve sürdürülebilirlik gibi önemli konuları da kapsadığı ve bu sayede kullanıcı memnuniyeti ile pazar payı gibi faktörler üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Bunlarla birlikte, içmimarların bu endüstriye olan katkılarının, önceden belirlenmiş belli başlı engeller veya zorluklar nedeniyle sınırlandırıldığı durumlar da incelenmiş, bu zorlukların neler olduğu, nasıl üstesinden gelinmesi gerektiği ve sektörün içmimarları daha verimli bir şekilde nasıl kullanabileceği üzerine bulgular dâhil edilmiştir. Son olarak, içmimarların mobilya endüstrisindeki etkilerinin geniş kapsamlı ve çok yönlü olduğuna dair kapsamlı bir analiz sunulmuştur. Mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezi katılımcıları içmimarların buldukları endüstriye katkılarını birbirine yakın görüşler ile belirtmişlerdir.

İçmimarlar mobilya tasarım trendlerini takip ederler ve mobilya üreticileri ile yaratıcı işbirliği yaparak yenilikçi ürünlerin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. İçmimarların teknik bilgisi, mobilya üretiminin daha verimli ve kaliteli olmasına yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak, içmimarlar mobilya endüstrisine estetik, fonksiyonellik ve yenilik getirilerek katkı sağlamaktadır. Mobilya seçim ve yerleşim planlarının tasarımını yapan içmimarlar, belirli bir mekâna özgü ergonomik ve estetik gereksinimleri değerlendirmektedir. Sürdürülebilirlik, kullanıcı sağlığı ve güvenliği gibi faktörler modern mobilya tasarımının temel prensipleri arasında yer almaktadır. İçmimarlık pratiğinde, yeni malzemelerin keşfi ve geliştirilmiş üretim teknolojilerinin kullanımı sayesinde, yenilikçi tasarımlar hayata geçirilmektedir. Böylece, form ve

fonksiyon arasındaki sınırlar yeniden çizilirken, mekânların kullanıcı deneyimini zenginleştirmek amacıyla çok yönlü ve modüler mobilyalar tasarlanmaktadır. Kullanıcının kültürel ve bireysel ihtiyaçlarına yanıt veren iç mekân çözümleri, fonksiyonel estetiği ön planda tutarak mekânın ruhunu yansıtmaktadır.

İçmimarlar, mobilya endüstrisine farklı disiplinlerden gelen insanlarla işbirliği yaparak katkı sağlamaktadır. İçmimarlar genel anlamda tasarımın yanı sıra ürünün üretime kazandırma aşamasında da rol almaktadır. Mobilya konusunda detayları, konstrüksiyonu, ürünün üretim aşamasına uygunluğunu düşünerek tasarımlarını oluşturmaktadır. Ayrıca teknik çizimler yaparak üretimin teknik detaylarına uygunluğunu gözetmektedir. İçmimarların ürünün konsept fikrini belirlemesi ve ürünün tüm aşamalarında yer alması, araştırması yapması, malzeme bulunması, test sonuçlarının alınması, kaliteden sorumlu olması ve ürünün tanıtımıyla ilgilenmesi gibi süreçlerde de katkı sağladığı belirtilmiştir. Bu katkılar, mobilya endüstrisinde ürünlerin estetik ve işlevsel boyutunun geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Mobilya endüstrisinde içmimarların rolü, sadece ürün tasarımı ve geliştirme süreçleriyle sınırlı kalmamaktadır. Aynı zamanda içmimarlar, güncel trendleri takip ederek sektördeki yenilikleri yakından takip etmekte ve bu doğrultuda tasarımlarını güncel tutmaktadır. Böylece, mobilya endüstrisine katkıları sadece mevcut durumu iyileştirmekle kalmaz, aynı zamanda sektördeki gelişmeleri de yönlendirmektedir. Üstelik içmimarların mobilya endüstrisine kattığı çeşitli bakış açıları da ürünlerin farklılaşmasını sağlamaktadır ve rekabetçi bir piyasanın dinamiklerine katkıda bulunmaktadır. Bu sayede, kullanıcılara daha geniş bir ürün yelpazesi sunulmakta ve bu da sektörün büyümesine katkı sağlamaktadır.

İçmimarların mobilya endüstrisine katkıları, onların uzmanlıklarının belirlediği bir çerçevede çok yönlü incelenmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler, içmimarların bu alandaki rolünün derinliğini ve kapsamını ortaya koymaktadır. İçmimarlık pratiğinde mobilyalar, mekânın işlevselliği ve estetik bütünlüğüyle doğrudan ilişkilidir. İçmimarlar, mobilyanın mekândaki konumlandırılmasını, oranını ve ölçeğini dikkate alarak tasarım süreçlerini yönlendirmektedir. Böylece her bir mobilyanın, mekânın genel kompozisyonuna katkısının yanı sıra, kullanıcı

etkileşimleriyle olan bağlamını da güçlendirmektedir. Bu, mobilyanın sadece bir obje olmaktan çıkarıp, mekânın dinamiklerini şekillendiren canlı bir varlık gibi algılanmasını sağlamaktadır. İçmimarlar, farklı doku, renk ve formdaki mobilyaları, mekânın genel tasarım diline uygun şekilde belirleyerek, mekâna kimlik kazandırmaktadır ve atmosfer oluşturmaktadır.

İçmimarlar, mekânın işlevselliği ve kullanıcı deneyimi gözetilerek mobilya seçimlerini ve tasarımlarını yaparken, sürdürülebilirlik, ergonomi ve kullanıcı sağlığı gibi kriterleri de göz önünde bulundurmaktadır. Ürünün malzeme seçiminden üretim tekniklerine, ergonomiden dayanıklılığa kadar her yönüyle ayrıntılı bir biçimde incelemektedir. Bu farkındalık sayesinde, tasarlanan mekânlar sadece şimdiki zamanın ihtiyaçlarını değil, gelecekteki kullanım senaryolarını da öngörerek oluşturulmaktadır. İçmimarlar, bu kuramsal ve pratik bilgilerini, mobilyanın tasarım ve üretim süreçlerine entegre ederek, endüstrinin gelişimine de katkıda bulunmaktadır.

İçmimarlar, mobilya endüstrisine, ilerleyen teknoloji ve üretim tekniklerinin kullanımıyla da katkı sunmaktadır. Dijital tasarım araçları, üç boyutlu modelleme ve bilgisayar destekli üretim (CAM/CAD) teknolojilerini kullanarak, mobilya tasarımının hem estetik hem de teknik parametrelerini optimize etmektedir. Ayrıca, mekânın marka kimliğini yansıtacak mobilya ve tasarım seçimleri yapmakta, mobilya ve mekân tasarımı aracılığıyla oluşturulan bu kimlik sayesinde firmaların pazardaki konumlandırmasını güçlendirmekte ve marka değerini artırmaktadır.

Sonuç olarak, içmimarların mobilya endüstrisine katkıları, mekân tasarımının temel dinamiklerini yeniden ele alarak, kullanıcı merkezli, sürdürülebilir ve inovatif mobilya çözümlerini teşvik etmektedir. Bu katkılar, sektörün kalite, estetik ve teknoloji standartlarının yükseltilmesinde kilit rol oynamaktadır. İçmimarlar, mobilya endüstrisine katkıda bulunmak için tasarım disiplinlerini etkin bir şekilde kullanmaktadır. Müşterilerin beklentilerini karşılayacak ve sektörde fark yaratacak ürünlerin tasarımında yer almaktadır. Ayrıca sektörlerine ait fuarlarda firma adına sunum yaparak, marka imajına olumlu katkılarda bulunmaktadır. İçmimarlar, müşteriyle doğrudan iletişim halinde olarak, mobilyaların tasarımında müşteri geri bildirimlerini değerlendirmekte ve bu doğrultuda tasarım sürecini yönlendirmektedir.

Bu durum, kullanıcıların isteklerine uygun mobilyaların tasarlanmasını sağlayarak, sektörde rekabet avantajı elde edilmesine yardımcı olmaktadır. Tasarım disiplinlerini etkin bir şekilde kullanarak, kullanıcı beklentilerini karşılayacak ve estetik açıdan dikkat çekecek mobilyaların tasarım sürecinde etkin bir rol oynamaktadır. Ayrıca, farklı disiplinlerle iş birliği yaparak sektöre yeni perspektifler kazandırarak, mobilya endüstrisinin dönüşümüne katkı sağlamaktadır. Bu sayede içmimarlar, mobilya endüstrisinde sadece tasarım sürecinde değil, aynı zamanda kullanıcı taleplerini karşılayacak ürünlerin geliştirilmesinde ve sektörde rekabet avantajı elde edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, içmimarların mobilya endüstrisine olan katkıları, sektörün sürdürülebilir büyümesine ve gelişmesine önemli bir katkıda bulunmaktadır. İçmimarların mobilya endüstrisine katkılarından biri de, yeni malzeme ve tasarım trendlerinin belirlenmesidir. İçmimarlar, mekân tasarımı sürecinde kullanılacak mobilyaların hangi malzemeden yapıldığına ve hangi tasarım trendlerine uygun olduğuna karar vermektedir. Bu kararlar, mobilya endüstrisinde malzeme tedariki ve tasarım trendlerinin belirlenmesi sürecinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, içmimarlar farklı mekân ihtiyaçlarına uygun mobilya tasarımları konusunda öncü olabilmekte ve bu da mobilya endüstrisinin gelişimine katkı sağlamaktadır. İçmimarlar, mobilya endüstrisinin ihtiyaçlarına yönelik tasarımlar geliştirirken, mobilya üreticileri de içmimarların beklentilerine uygun ürünler sunarak sektörde kaliteli ve rekabetçi ürünlerin üretilmesini sağlamaktadır. Mobilya endüstrisine katkıları ayrıca pazarlama ve satış noktasında da önemli olabilmektedir. İçmimarlar, mekân tasarımlarında mobilya seçimlerini ve yerleşimini müşteri beklentileri doğrultusunda planlayarak, mobilya üreticilerine müşteri odaklı ürün geliştirmeleri konusunda yol gösterebilmektedir. Bu, mobilya endüstrisinin rekabet gücünü artırabilmekte ve satışlarını destekleyebilmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışma, mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimar istihdamı üzerine odaklanmıştır. Tasarım merkezindeki firma yetkilileri ile görüşmeler sonucu elde edilen bulgulardan yola çıkarak, içmimarların mobilya endüstrisine ve firmalara katkıları arasında mobilya tasarımı, üretkenliği ve yaratıcılığı artırdığı söylenebilir. Katılımcı firmaların tasarım merkezlerinde içmimar çalışanın olması gerektiğini, geleceğe yönelik planlarında içmimar sayısının giderek artıracaklarını, tasarım merkezinde içmimarlarının rolünü giderek arttığını ve buna bağlı olarak firma rekabet gücünü artırdığı belirtilmiştir. Ancak, içmimarların rolü ve gereklilikleri firma içi çalışma alanlarına ve yönetim tercihlerine göre değişebildiği sonucuna ulaşılmıştır. Her firmanın ihtiyaçları ve beklentileri farklı olduğu için, içmimarlarda aranan nitelikler ve katkı beklentileri değişkenlik gösterebilir. Bazı firmalar ürün tasarımı aşamasından ürün yönetimine, hatta müşteri iletişimine kadar içmimarların dâhil olmalarını beklerken, bazıları sadece belirli aşamalarda içmimarlardan destek almayı tercih edebilir. Bu sebeple, içmimarlar için her firmanın spesifik gereksinimlerini ve beklentilerini anlamak önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İçmimarların farklı şirketlerdeki değişen rollerini ve beklentilerini vurgulayarak her şirketin belirli ihtiyaçlarını anlamanın önemini vurgulamıştır. Endüstrideki içmimarların çoğunluğunun deneyimli olduğu ve trendleri takip ederek yenilikçi çözümler sunarak endüstrinin geleceğini şekillendirmede önemli bir rol oynaması beklenmektedir. Ayrıca şirketin markasını yansıtan ve değerini artıran bütüncül ve fonksiyonel mobilya tasarımları oluşturmada da kritik bir rol oynamaktadır.

Ayrıca, tasarım merkezlerinde çalışan içmimarların büyük çoğunluğunun sektörde deneyim sahibi olduğu ve daha önce farklı ölçeklerde projelerde yer aldığı görüşmelerden elde edilen veriler doğrultusunda tespit edilmiştir. Özellikle bulgular kısmında görüşmelerden çıkan ortak düşünce ağırlıklı olarak bu yöndedir. Bunun yanı sıra, sektördeki istihdam potansiyelinin ve içmimar talebinin gelecekte artacağı öngörülmektedir. Bu nedenle, sektördeki paydaşların, içmimar istihdamına yönelik geleceğe dönük stratejik kararlar alması ve bu doğrultuda daha bilinçli adımlar atması gerekmektedir. Araştırma sonuçları, mobilya endüstrisi için içmimar istihdamı alanında önemli bir yol haritası sunabilir ve sektörün gelecekteki ihtiyaçlarını belirlemede katkı sağlayabilir. İş gücü yapılanması ve istihdamın

nitelikleri bağlamında, içmimar ve tasarımcıların sektördeki konumları da araştırmanın odak noktalarından birini oluşturmuştur. Araştırma sonuçları, içmimar ve tasarımcıların yaratıcı ve teknik becerilere sahip olmalarının yanı sıra, proje yönetimi, iletişim ve işbirliği yeteneklerine de büyük önem verildiğini işaret etmiştir.

Araştırma, tasarım merkezlerindeki içmimarların istihdam edilmesindeki rollerini ve sektörün faydalarını anlamaya odaklanmıştır. Özellikle sürdürülebilir ve esnek tasarımların ön plana çıktığı günümüzde, içmimarların trendlere ayak uydurarak yüksek kaliteli mobilya tasarımı ve üretime yönelik önemli katkılarda yer aldığı anlaşılmıştır. Ayrıca, içmimarların sektördeki yeni trendleri takip eden ve bu trendleri işlevsel tasarımlarla birleştirerek beklentilerine dinamik ve yenilikçi çözümler sunduğu tespit edilmiştir. İçmimarların, mekânları bütüncül bir yaklaşımla ve kapsamlı bir perspektifle değerlendirerek mobilya tasarımlarında kullanıcı senaryosunu ve deneyimini önceliklendirmeleri, diğer disiplinlerle iş birliği içinde olmaları, mobilya endüstrisindeki konumunu gösteren temel unsurlardan birini oluşturmuştur. İçmimarların mobilya endüstrisindeki rolü, endüstriyel tasarımın detaylarına yön verme ve mekânsal bütünlük sağlama konusunda da vurgulanmıştır. Tasarımın detayları, bir mobilya ürününün estetik ve işlevsel özelliklerini belirlerken, içmimarlar bu detayların hem görsel olarak kullanıcıya yönelik olmasını sağlamakta hem de kullanıcı deneyimini geliştirecek şekilde tasarlamaktadır. Ayrıca, içmimarların ürün geliştirme sürecinde mekânsal bütünlük oluşturması ve sunulmasıyla, firmaların tasarım dilini ve kurumsal kimliğini yansıtarak marka değerini artırmada kritik bir rol oynadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın bu boyutu, içmimarların; tasarım süreçlerine katılarak yenilikçi fikirler sunmaları, estetik ölçütler çerçevesinde ürün geliştirme yeteneklerini sergilemeleri, sahip oldukları mesleki bilgi ve becerileri kullanarak mobilya tasarımlarının kullanıcı ihtiyaçlarına ve mekânsal düzenlemelere uygun biçimde şekillendirilmesi sürecinde önem taşıdığı ortaya çıkmıştır. Ek olarak, tasarım merkezlerinde içmimarların da içinde yer aldığı tasarım ekibi tarafından tasarlanan mobilyaların kullanılacağı mekânların işlevlerine, kullanıcı davranışlarına ve ergonomik gereksinimlerine yanıt verecek biçimde optimize edilmesine olanak tanıyarak, bu süreci daha da ileriye taşıması beklenmektedir.

Tasarım merkezlerindeki yenilikçi yaklaşımlar, pazar rekabetinde mobilya endüstrisinin konumunu sağlamlaştırmakla kalmayıp, aynı zamanda kalkınma ve istihdam yaratma potansiyelini de artırdığı düşüncesine varılmıştır. Küresel pazarlarda rekabet üstünlüğü kazanmak ve ihracat hacmini genişletmek için inovasyon ve yaratıcılığın entegre edilmesi kritik bir öneme sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Günümüzde, özellikle özgün tasarımlar ve yüksek kaliteli işçilik, ülkemizi mobilya sektöründe uluslararası arenada ön plana çıkarırken, yerel ve küresel pazarlar arasındaki köprüyü de kuvvetlendirmektedir. Çalışmadan çıkarılabilecek sonuçlardan bir tanesi de yenilik, mobilya endüstrisinde sürekli bir gereksinimdir ve içmimarlar bu yenilikleri tasarım anlayışlarıyla birleştirerek sektöre değer kazandırmaktadır. Çalışma alanlarındaki mobilyaların gelişen teknolojiye uyum sağlaması, kullanıcı deneyimini iyileştirmeye yönelik yenilikçi özelliklerin eklenmesi, malzeme çeşitliliğinin artırılması gibi faktörler, içmimarların yenilik arayışındaki önemli konular olmuştur. Tasarım merkezleri firma yetkililerinden elde edilen fikir birliği, içmimarların mobilya endüstrisine yönelik analitik ve uygulama becerileri, tasarım merkezlerinin büyüme ve inovasyon hedeflerine de katkı sağladığı yönündedir. Malzeme ve üretim tekniklerinin iyileştirilmesinden sektörel gelişmelerin takip edilmesine, kullanıcı görüşlerinin çözümlenmesinden trendlerinin belirlenmesine kadar içmimarlar, endüstrinin dinamik yapısına uyum sağlama konusunda kritik roller üstlenmektedir.

Mobilya endüstrisi, tasarım merkezlerinde faaliyet gösteren önemli bir alanı oluşturmaktadır ve gerek üretim kapasitesi gerekse istihdam potansiyeli açısından çeşitli sektörler arasında önemli bir yer kaplamaktadır. Mobilya endüstrisinde kullanılan malzemelerin çeşitliliği, ürünlerin fonksiyonel ve estetik özelliklerini artırmak için içmimar ve tasarımcılara geniş imkânlar sunmaktadır. Bu çeşitlilik, kullanıcılara farklı zevklere uygun seçenekler sunmanın yanı sıra, tasarımcılara da yaratıcılıklarını kullanarak benzersiz mobilya ürünleri ortaya koyma fırsatı vermektedir. Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimar istihdamına yer verilmesi, sektördeki yenilikleri takip ederek ve yaratıcı süreçlere destek sağlayarak mobilya endüstrisinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bu sayede, endüstri sürekli olarak yenilenmekte ve kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına cevap verebilmektedir. İnsanların ev, ofis, okul, kent mobilyaları veya diğer mekânlarda kullanacakları mobilyaların estetik ve işlevsellik açısından beklentileri sürekli

değişmektedir. Bu nedenle, endüstri sürekli olarak yeni tasarım trendlerini takip etmekte ve müşteri taleplerine yanıt verecek şekilde ürünler geliştirmektedir. Böylelikle, tasarım merkezlerinin sunduğu yaratıcı fırsatlar, sektördeki yenilikçi gelişmeleri hızlandırdığı söylenebilir. Bu bağlamda, malzeme bilimi ve teknolojisinin mobilya endüstrisindeki rolünün giderek arttığı ve yenilikçi malzemelerin kullanımı, ürünlerin hafifliği, dayanıklılığı ve dönüştürülebilirliği gibi özelliklerle birlikte, içmimarlık, endüstriyel tasarım ve mühendislik disiplinlerinin entegrasyonu, mobilyaların hem estetik hem de fonksiyonel gereksinimleri karşıladığı öngörülmüştür. Bu sayede, mobilya endüstrisindeki sürekli değişim ve gelişim, kullanıcıların ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilecek ürünlerin ortaya çıkmasını sağlayabilmektedir.

Tasarım merkezlerinin mobilya endüstrisine olan etkisi, günümüzde giderek artan bir şekilde önem kazanmaktadır. Mobilya endüstrisi, estetik, fonksiyonellik ve kullanılabilirlik gibi unsurları bir araya getiren kompleks bir alandır. Bu nedenle, tez çalışmasında tasarım merkezlerinin mobilya endüstrisine olan etkisi görüşme gerçekleştirilen firmalar ile derinlemesine incelenmiştir. Tasarım merkezlerinin mobilya sektörüne olan etkisi, öncelikle inovasyon ve yaratıcılık açısından değerlendirilmiştir. Bu merkezler, tasarım faaliyetlerinin yoğunlaştığı ve yenilikçi fikirlerin ortaya çıktığı alanlardır. Dolayısıyla, bu merkezlerin mobilya endüstrisine sağladığı en büyük katkılardan biri, yeni ve benzersiz tasarımların ortaya çıkmasına olanak tanımalarıdır. Bu durum, kullanıcı taleplerine cevap vermek ve rekabetçi bir avantaj elde etmek için oldukça önemlidir. İçmimarlar, mobilya sektörü ile yakından ilişkili çalışma alanlarından birini oluşturmaktadır. Tasarım merkezlerinin varlığı, içmimarların daha yaratıcı ve işlevsel mekânlar tasarlamalarına olanak tanımaktadır. İçmimarlar, mekânların tasarımı ve düzenlenmesinde mobilyaların yanı sıra renk, ışık ve malzeme seçimi gibi unsurları da göz önünde bulundurarak estetik ve fonksiyonel açıdan uyumlu mekânlar oluşturmaktadır. Bu bağlamda, içmimarların tasarladığı ve tercih ettiği mobilyalar sektörde belirleyici bir rol oynamakta ve tasarım trendlerini şekillendirdiği söylenilebilmektedir. Bu durumun mobilya sektörünün etkilenmesine neden olduğu söylenebilir.

Gerçekleştirilen araştırmada ergonomi, işlevsellik ve estetiği bir araya getirerek kullanıcı odaklı mobilya tasarımlarının oluşturulmasını sağlayan mobilya

endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimarların istihdam edilmesinin birçok avantaja sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışma, içmimarların tasarım merkezlerinde istihdam edilmesinin mobilya endüstrisi için değerli bir katkı sağladığını ve sektörün gelişimine katkıda bulunan önemli bir faktör olduğunu göstermiştir. İçmimarların tasarım merkezlerinde istihdam edilmesi, firma ve markaların rekabet gücünü artırarak, tasarım sürecine yenilikçi ve farklılaşmış bir yaklaşım getirebilmesini mümkün kılmaktadır. Özellikle estetik, ergonomi ve işlevselliği bir arada sunarak, kullanıcıların ihtiyaç ve beklentilerini karşılayacak mobilya tasarımlarının oluşturulmasında içmimarların katkısı büyük önem taşımaktadır. İçmimarların görev aldığı tasarım sürecinde, kullanıcı odaklı yaklaşımın benimsenmesi, kullanıcıların beklentilerini doğru bir şekilde anlamak ve bu beklentilere uygun ürünlerin tasarımını gerçekleştirmek açısından büyük bir artı sağlamaktadır. Sonuç olarak, kullanıcı özelinde değişen yaşam biçimleri çerçevesinde içmimarlığın önemi daha da artmakta ve insan merkezli, çok yönlü bir çerçevede gelişimini sürdürmektedir. Mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde üretilen her ürün, kullanıcıların ihtiyaçlarıyla mekânsal çözümler arasında denge kurmayı amaçlamıştır.

Bununla birlikte, içmimarların tasarım merkezlerinde istihdam edilmesi, mobilya endüstrisindeki marka imajını güçlendirdiği, kullanıcı memnuniyetini ve sektördeki rekabeti artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. İçmimarlar, estetik ve fonksiyonellik gibi unsurları bir arada sunarak, firmaların benzersiz ve tanınabilir marka kimliği oluşturmasına yardımcı olmaktadır. Bu durumun, firmaların hedef kitleye hitap eden ve beğenilen ürünler geliştirmesine olanak tanımakta ve dolayısıyla marka değerini artırdığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca, içmimarların tasarım sürecine katılımı, işbirliği ve çoklu disiplinli çalışmayı teşvik ederek, tasarım sürecinin daha verimli gerçekleşmesini sağladığı sonucuna ulaşılabılır. Mobilya tasarımı sürecinde içmimarların farklı disiplinlerden gelen profesyoneller ile birlikte çalışması, işlevsel, estetik ve ergonomik açıdan dengeli ürünlerin tasarlanmasına olanak tanımıştır ve bu durumun da kullanıcıya yönelik rekabet avantajı sağlayabildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmadan elde edilen bulgular ile katılımcıların fikir birliği oluşturduğu benzer düşünceler analiz edildiğinde içmimarlar, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren

tasarım merkezlerinde önemli bir rol oynamakta ve tasarım merkezlerine katkıda bulunmaktadır. Mekânsal planlama, estetik kaygı, kullanıcı deneyimi ve diğer profesyonellerle işbirliği de dâhil olmak üzere tasarım merkezinin çeşitli yönlerinde benzersiz katkıları gözlemlenmiştir.

- Mekânsal organizasyon ve yerleşim planı: İçmimarlar, iç mekân organizasyonu ve ergonomi konusunda bilgi sahip olup, tasarım merkezlerinde ve firmalara ait mağazalarda işlevsel ve ilgi çekici yerleşim planı oluşturmalarına olanak tanımaktadır. Kullanıcı deneyimini optimize etmek için sirkülasyon, ürün yerleştirme ve genel mekânsal organizasyon gibi faktörleri göz önünde bulundurmaktadır. İçmimarlar, mobilya teşhir ürünlerini ve mekân sirkülasyonunu stratejik olarak düzenleyerek, bu mekânı sergilenen ürünlerle keşfetmekte ve etkileşimi teşvik eden görsel olarak kullanıcının ilgisini çeken işlevsel ortamları tasarlamaktadır. Bu tür yaklaşımlar, kullanıcının firmaya dolayısıyla marka imajına bağlılığını artırmakta ve müşteri ile marka arasında güçlü bir bağ oluşturmaktadır. Ayrıca, iç mekânlardaki sirkülasyonun optimize edilmesi, müşterilerin satın alma kararlarını etkileyebilmekte ve satışları artırabileceği sonucuna varılabilmektedir. İçmimarlar, mekânsal planlama ve yerleşim tasarımı alanında firmaların ticari başarılarını artırmalarına yardımcı olmaktadır. K8 kodlu firma yetkilisinin üzerinde çokça durduğu bu konu diğer katılımcıların da fikir birliği oluşturduğu sonuçlardan biridir.
- Bütüncül mekân ve görsel etki: İçmimarlar, tasarım merkezlerinde genel iç mekân tasarımı konseptini sergilenen ürünlerle uyumlu hale getirerek mobilya vitrinleri, aydınlatma, renk şemaları ve diğer tasarım öğeleri arasında uyum ve atmosfer sağlamaktadır. Çeşitli tasarım öğelerini birleştirme konusundaki tecrübeleri, marka kimliğini geliştiren ve ziyaretçilerin ilgisini çeken sürükleyici deneyimler oluşturmaya yardımcı olmaktadır. Bu sayede, iç mekânların sadece görsel olarak etkileyici olmakla kalmayıp aynı zamanda marka kimliğini güçlendiren ve kullanıcılar için ilgi çekici mekânlar haline gelmesine yardımcı olmaktadır. Işık, malzeme ve renk kullanımı konusundaki uzmanlıkları sayesinde, iç mekân tasarımında dengeli bir görsellik elde etmektedir. Bu durum, iç mekân tasarımının sadece estetik bir nitelik

taşımakla kalmayıp aynı zamanda marka ve kullanıcı deneyimi odaklı bir disiplin olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, içmimarlar görsel uyum ve estetik bütünlük konularında sağladıkları deneyimleriyle, tasarımın gücünü en üst düzeye çıkarmaktadır. Bu disiplinli yaklaşım iç mekânların sadece fonksiyonel değil, aynı zamanda estetik açıdan da görsel etkinin iyi olmasını sağlamaktadır. Katılımcılar tasarım merkezlerinde üretilen bir ürünün, içmimarlar tarafından iç mekân kurgusu oluşturularak kullanıcı senaryosunu dahilinde ürünü mekânın bütününde göstermesini, gerekli görselleştirmeleri hazırlamasını, bunu müşteriye sunmasını ve ürün özelinde konsept mekan geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Dolayısıyla fikir birliği oluşturduğu bir diğer sonuç da bütüncül mekân ve görsel etkidir.

- Kullanıcı deneyimi: İçmimarlar, tasarım merkezlerinde ve firma mağazalarında kullanıcı deneyimini ön planda tutmaktadır. Kullanıcıları zaman geçirmeye ve mobilya ürünleriyle etkileşime geçmeye teşvik eden oturma alanları, bilgilendirici tabelalar ve etkileşimli alanlar sağlayarak, farklı kullanıcı ihtiyaçlarına hitap eden alanlar tasarlamaktadır. Bu sayede iç mekânlar, kullanıcıların ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun olarak kişiselleştirilmiş bir deneyim sunmaktadır. Bu yaklaşım, tasarım merkezlerindeki kullanıcı memnuniyetini artırarak müşterinin firmaya bağlılığını etkileyebilmekte ve marka imajını güçlendirebilmektedir. Ayrıca, iç mekân tasarımlarında kullanıcı odaklı bir yaklaşım benimseyen firmalar, rekabet avantajı elde ederek sektörde fark yaratabilmektedir. K2, K3 ve K4 kodlu firma yetkililerinin iç mimar çalışanlarının özellikle firma mağazaları, showroom ve fuar standı tasarımlarında kullanıcı deneyiminin önemini vurgulamışlardır.
- Farklı disiplinlerle işbirliği: Tasarım merkezlerindeki içmimarlar, endüstriyel tasarımcılar, mobilya tasarımcıları, mühendisler, üreticiler, satış ekipleri ve pazarlama personeli dâhil olmak üzere diğer disiplinler ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Mekânsal tasarım konusundaki mesleki bilgileri ve tasarım trendleri ile kullanıcı tercihlerini anlamaları, tasarım gereksinimlerini etkili bir şekilde iletmelerine, ürün geliştirme tartışmalarına katkıda bulunmalarına ve tasarım merkezinin genel görsel yönüne rehberlik etmelerine olanak

tanılmaktadır. Bununla birlikte, içmimarlar, mobilya tasarımcıları, üreticiler ve satış ekipleri gibi diğer disiplinlerin katkıları, tasarım merkezinin stratejik ve estetik hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmaktadır. Bu işbirliği, pazarlama departmanının kullanıcı trendleri ve tercihlerine ilişkin bilgileri paylaşmasını sağlamanın yanı sıra üretim ekibinin teknik becerilerini ve kısıtlamalarını anlamalarına yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak, bu çok disiplinli ekip çalışması, tasarım merkezinin başarılı olmasını sağlamak için kritik öneme sahiptir. Multidisipliner ekip çalışması, tasarım merkezinin genel stratejik ve görsel yönlendirmesine de katkıda bulunmaktadır. Bu sayede, tasarım merkezleri, kullanıcı odaklı ve trendleri takip eden ürünler geliştirme konusunda daha başarılı olmaktadır.

- Teknoloji ve inovasyonun entegrasyonu: Mobilya endüstrisinde teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte içmimarlar, yenilikçi çözümlerin tasarım merkezlerine entegre edilmesine yardımcı olabilmektedir. Kullanıcılar için dijital araçları, etkileşimli ekranları, sanal gerçeklik deneyimlerini ve diğer ileri teknolojileri içermektedir. İçmimarlar, teknolojiyi ve yeniliği benimseyerek tasarım merkezlerinin endüstrinin ön sıralarda yer almasını sağlamaktadır. Öncelikle, teknolojik gelişmeler, üretim sürecinin her aşamasında verimliliği ve hassasiyeti artırmakta, bu da mobilya kalitesinin iyileştirilmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, nesnelerin interneti ve akıllı ev teknolojileri ile entegre mobilyalar, kullanıcı deneyimlerini geliştirirken, enerji tasarrufu ve konfor gibi alanlarda yenilikler sunmaktadır. Akıllı yataklar, aydınlatma sistemleri ve oturma grupları, kullanıcının gündelik hayatını kolaylaştırmak için kişiselleştirilebilmekte ve uzaktan kontrol edilebilmektedir. Sonuç olarak, içmimarlar ve mobilya üreticileri, teknolojinin sunduğu yenilikleri ve olanakları benimseyerek, mobilya endüstrisindeki değişim ve dönüşümde öncülük edebilmektedir.

Özetle içmimarlar, mobilya sektöründe faaliyet gösteren tasarım merkezlerine özel beceri ve uzmanlık kazandırmaktadır. Katkıları mekânsal planlamayı, estetik tutarlılığı, müşteri deneyimini, diğer disiplinler ile işbirliğini ve teknoloji ile yeniliğin entegrasyonunu kapsamaktadır. İçmimarlar, bilgi ve yaratıcılıklarını kullanarak tasarım merkezlerinin işlevselliğini, görsel etkisini ve genel başarısını artırmakta ve

sonuçta mobilya ürünlerinin beğenilmesini teşvik eden ilgi çekici atmosfer oluşturmaktadır. Ayrıca, içmimarların uyguladığı akıllı ev teknolojileri, otomasyon sistemleri ve enerji verimliliği çözümleri ile yaşam alanlarının konforu ve işlevselliği önemli ölçüde iyileştirilmektedir. Böylece iç mekân tasarımında estetik beklentilerin yanı sıra fonksiyonellik ön plana çıkmaktadır. Bu çaba, sektörün geneli için yenilik ve adaptasyon kapasitesini güçlendirirken, içmimarların rolünü de ötesinde bir işlevsellik ve sorumluluk alanına taşımaktadır. Tasarımları her aşamada bütünsel bir yaklaşımla değerlendiren içmimarlar, mobilya sektörünün küresel rekabet dâhilinde gelişimine önemli katkılarda bulunmaktadır.

Çalışma sonucu elde edilen bulguların ortaya çıkardığı bilgiler analiz edilerek çalışmaya yönelik bazı öneriler sunulmuştur. Bu öneriler aşağıdaki gibidir:

- Esneklik: Tasarım merkezlerinin içmimar istihdamı ile ilgili stratejilerinin esnek, firmalara özel ihtiyaçlara uygun bir yapıda olması gerekmektedir. Her firmanın ihtiyaçları ve beklentileri farklı olduğu için, içmimarlarda aranan nitelikler ve katkı beklentileri değişkenlik gösterebilir. Bu nedenle, tasarım merkezlerinde çalışan içmimarlardan esneklik beklenir. Firma özel ihtiyaçlarına uyum sağlamak için içmimarların farklı becerilere ve yeteneklere sahip olmaları gerekmektedir. Bazı firmalar yaratıcı ve yenilikçi tasarımları tercih ederken, diğerleri daha işlevsel ve pratik çözümleri tercih edebilir. Esneklik, içmimarlarda aranan niteliklerin ve katkı beklentilerinin değişkenlik gösterdiği bir alandır. Bir firmanın içmimarından istediği özellikler ve beklentiler, başka bir firma için geçerli olmayabilir. Örneğin, bir firma, içmimardan teknik ve mühendislik becerilerini kullanarak projeleri yönetmesini isteyebilirken, diğer bir firma yaratıcı ve estetik görünüm sağlayabilme yeteneğini öncelikli olarak arayabilir. Bu nedenle, içmimarlarda çok yönlülük ve adaptasyon becerileri de aranır. Sonuç olarak, tasarım merkezlerinde içmimar istihdamı ile ilgili stratejilerin esnek olması gerekmektedir. İşverenlerin ihtiyaçları ve beklentileri farklı olduğu için, içmimarlarda aranan nitelikler ve katkı beklentileri değişkenlik gösterecektir. İçmimarların esneklik, çok yönlülük ve adaptasyon becerilerine sahip olmaları, farklı projelerde çalışabilme yetenekleriyle birlikte firma özel ihtiyaçlara uyum sağlamalarını sağlar. Böylece, tasarım merkezleri, her

firmanın özel gereksinimlerine uygun içmimarlarla işbirliği yaparak başarılı projeler üretebilir.

- Geleceğe Yönelik Stratejiler: Sektördeki paydaşların içmimar istihdamına yönelik geleceğe dönük stratejik kararlar alması ve bu doğrultuda daha bilinçli adımlar atması gerekmektedir. Bu stratejik kararların alınması, içmimarlık alanının gelişimine katkı sağlayacak ve sektörün gelecekteki ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikli içmimarların yetişmesini sağlayacaktır. Gelecekteki stratejik kararlar, içmimarlık eğitimine ilişkin de önemli değişiklikler gerektirebilir. Sektörün gereksinimlerini karşılamak ve içmimarların ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırmak için eğitim programları gözden geçirilmelidir. İçmimarlık eğitiminin daha özelleştirilmiş ve sektörün ihtiyaçlarına yönelik olarak şekillendirilmesi, mezunların daha işlevsel ve çağın gerekliliklerine uygun projeler üretebilmelerini sağlayacaktır. Bununla birlikte, paydaşlar arasında iletişim ve işbirliği güçlendirilmeli ve içmimarlık alanında bir ağ oluşturulmalıdır. Sektördeki tüm paydaşlar, içmimar istihdamı konusunda ortak bir vizyon oluşturmalı ve bu vizyonu uygulamaya koymak için işbirliği yapmalıdır. Sektörün geleceğini şekillendirecek stratejik kararların alınmasında, üniversiteler, meslek odaları, içmimarlık firmaları ve diğer ilgili kuruluşlar bir arada çalışmalıdır. Ayrıca, içmimarlık mesleğinin tanıtılması ve meslek hakkında farkındalık yaratılması da önemli bir adımdır. Potansiyel içmimar adaylarına mesleğin avantajları, kariyer olanakları ve sektördeki gelecek beklentileri aktarılmalıdır. Bu şekilde, içmimarlık alanında nitelikli profesyonellerin yetişmesi teşvik edilecek ve sektördeki istihdam potansiyeli artırılabilecektir. Sonuç olarak, içmimarlar için geleceğe yönelik stratejik kararlar almak ve daha bilinçli adımlar atmak sektörün gelişimi açısından kritik bir öneme sahiptir. İçmimarlık eğitimi, işbirliği ve iletişim, mesleğin tanıtımı gibi farklı alanlarda yapılan stratejik çalışmalar, içmimarların yetkinliklerini artıracak ve sektörün ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilecek bir meslek yapısının oluşturulmasını sağlayacaktır. Bu şekilde sektöre katkı sağlayacak yenilikçi ve yetenekli içmimarlar yetişecektir.
- Akademide bu konuda yapılacak öneriler arasında, tasarım merkezlerinde içmimarların rolünü ve gerekliliklerini anlamak için endüstri temsilcileri ve

akademisyenler arasında işbirliği yapılmasına yönelik bir öneri getirilebilir. Ayrıca, içmimar ve tasarımcıların yaratıcı ve teknik becerilere ek olarak proje yönetimi, iletişim ve işbirliği yeteneklerine odaklanacak eğitim programları geliştirilmesi de değerlendirilebilir. İçmimarlık alanında akademik çalışmaların geliştirilmesi ve sektörle olan işbirliklerinin artırılması için çeşitli öneriler bulunulabilir. Öncelikle, tasarım merkezlerinin içmimarların rolünü ve gerekliliklerini anlamak için endüstri temsilcileri ve akademisyenler arasında işbirlikleri sağlanmalıdır. Bu işbirlikleri, üniversitelerde düzenlenecek seminer, atölye ve konferanslarla desteklenebilir. Endüstri temsilcilerinin deneyimleri, uygulamaları ve sektördeki güncel eğilimleri paylaşması, öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, içmimar ve tasarımcıların yaratıcı ve teknik becerilerinin yanı sıra proje yönetimi, iletişim ve işbirliği yeteneklerine de odaklanacak eğitim programları geliştirilmesi önemlidir. Bu bağlamda, içmimarlık ve tasarım programlarının müfredatı, öğrencilerin proje yönetimi, bütçe kontrolü, müşteri ilişkileri ve işbirliği gibi konularda yetkinlik kazanmalarını sağlayacak şekilde güncellenebilir. Ayrıca, staj veya uygulama dönemleri vasıtasıyla öğrencilerin tasarım merkezlerinde sektör deneyimi edinmeleri teşvik edilmelidir. Bu sayede, öğrenciler mezuniyet sonrası iş sektörüne daha hazırlıklı ve becerikli bir şekilde adım atabileceği tahmin edilmektedir. Ek olarak, içmimarlık eğitimine interdisipliner bir yaklaşım getirilmesi önemlidir. İçmimarlar, farklı disiplinlerle işbirliği yaparak daha kompleks ve yenilikçi projeler üretebilirler. Bu nedenle, üniversiteler içerisinde içmimarlık bölümleri ile diğer mühendislik, sanat ve tasarım alanlarını birleştiren ortak projeler ve dersler düzenlenebilir. Böylece, öğrenciler birlikte çalışma becerilerini geliştirirken, farklı bakış açılarından ilham alarak daha iyi tasarımlar yapabilirler. Sonuç olarak, iç mimarlık alanında akademik çalışmaların geliştirilmesi ve sektörle olan ilişkilerin güçlendirilmesi için tasarım merkezlerinde işbirlikleri sağlanmalı, eğitim programları güncellenmeli ve interdisipliner bir yaklaşım benimsenmelidir. Bu sayede, içmimarlar, daha etkili ve sürdürülebilir çözümler üretebilen, çağın gereksinimlerine uyum sağlayan profesyoneller haline gelebilirler.

- Profesyonel Stajlar: İçmimarlık öğrencileri, tasarım merkezleri veya mobilya tasarım stüdyolarında staj yaparak sektör deneyimi kazanabilirler. Bu stajlar, öğrencilere profesyonel ortamlarda nasıl çalışacaklarını öğrenme fırsatı sunar ve sektördeki profesyonellerle ağ kurmalarına yardımcı olur.
- Yarışma ve Sergi Katılımları: Öğrenciler, tasarım yarışmalarına katılarak veya tasarım sergilerinde eserlerini sergileyerek yaratıcılıklarını ve tasarım yeteneklerini gösterebilirler. Bu tür deneyimler, öğrencilerin görsel iletişim becerilerini geliştirmelerine ve dikkat çekici portföyler oluşturmalarına yardımcı olabilir.
- Mobilya endüstrisinde tasarım merkezlerine yatırım yapılması ve bu merkezlerde içmimarların aktif rol alması teşvik edilmelidir. Mobilya endüstrisinde tasarım merkezlerine yapılan yatırım ve içmimarların aktif rol alması, sektördeki inovasyonu ve tasarım kalitesini artıracaktır. Bu sayede, daha çekici, işlevsel ve sürdürülebilir mobilya ürünleri geliştirilebilir. Bu nedenle, mobilya sektöründeki tüm paydaşlar, tasarım merkezlerine yatırım yapılmasını ve içmimarların bu merkezlerde aktif olarak yer almalarını teşvik etmelidir. Böylece, sektörün rekabet gücü artacak, müşteri memnuniyeti yükseltecek ve daha ileri düzeyde tasarımların ortaya çıkmasına olanak sağlayacaktır.

Sonuç olarak, içmimarların tasarım merkezlerindeki istihdamının mobilya endüstrisine sağladığı katkılar, tasarımın farklı aşamalarındaki etkileşimler ve iş birlikleri büyük öneme sahiptir. İçmimarların yenilikçi ve fonksiyonel mobilya tasarımlarının, malzeme seçimlerinden üretim sürecine kadar olan her aşamada derinlemesine bilgi ve beceriyi gerektirdiği, bu alanlarda yapılan çalışmaların endüstriye olan katkılarının da bu nedenle büyük önem taşıdığı bilinmektedir. Mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinde içmimarların istihdam edilmesi, estetik, ergonomi ve işlevsellik gibi unsurları bir araya getirerek kullanıcı odaklı mobilya tasarımlarının oluşturulmasını sağladığı, firmaların rekabet gücünü artırdığı, sektörün gelişimine katkıda bulunduğu ve müşteri memnuniyetini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda, içmimarların tasarım sürecine katılımı, mobilya endüstrisine değerli bir katkı sağlamakta ve sektörün geleceği için önemli

bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Bu nedenle, mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren tasarım merkezlerinde içmimarların istihdam edilmesi, bu endüstride yer alan tüm paydaşlar için olumlu sonuçlar doğuracak önemli bir adım olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamlı ve ayrıntılı çalışma, içmimarların mobilya endüstrisinde oynadığı rolü ortaya koymuştur ve tasarım merkezlerindeki konumlarını vurgulamıştır.

Sonuç olarak, içmimarlar mobilya endüstrisinde ürün tasarımı, yönetimi, malzeme seçimi ve mekânın estetik bakış açısı gibi birçok alanda önemli katkılarda bulunmaktadır. Firmaların içmimarlardan beklediği beceriler ve katkılar, firmaya ve sektörün dinamiklerine göre değişkenlik göstermektedir. Ancak, içmimarların mobilya endüstrisindeki etkisi, her durumda firmaların rekabet avantajını artırmada kritik bir rol oynamakta ve sektördeki estetik ve işlevsel standartları belirleyebilmektedir. Bu nedenle, içmimarların mobilya endüstrisindeki rolü ve katkıları dikkate alınarak firmaların stratejik hedefleri doğrultusunda içmimar çalışan istihdam etmesi önerilmektedir.

Araştırmanın sonuçları, mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimarların rolünü ve çalışma koşullarını anlamak için gelecek çalışmalarda önemli bir referans kaynağı olabilir. Ek olarak, sektör paydaşları için stratejik kararlar alırken kullanılacak önemli bir bilgi kaynağı olmakta ve içmimarlık mesleğinin mevcut durumunu daha iyi anlamak adına değerli bilgiler sunmaktadır. Özellikle, firma yetkilileri, tasarım merkezleri yöneticileri ve mobilya sektörü temsilcileri, bu araştırma sonuçlarından yararlanarak sektördeki içmimar istihdamı konusunda daha bilinçli kararlar alabilecektir. Araştırmanın sonuçları, mobilya endüstrisinde içmimar istihdamının mevcut durumunu ve geleceğe yönelik eğilimleri akademik bir perspektiften sunarak alana katkı sağlamayı hedeflemiştir. Bu analizlerin doğrultusunda, mobilya endüstrisindeki tasarım merkezlerinde içmimar istihdamına ilişkin daha bilinçli adımların atılması beklenmektedir.

KAYNAKLAR

- Alpaslan, A. (2019). *Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde Vergi Sgk Teşvikleri ve Muhasebe Uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı. İstanbul.
- Armağan, Y. (2019). *Mobilya Tasarımında Yapay Zeka: Tasarım ve Ar-Ge Merkezleri Üzerinden Bir Değerlendirme*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı. Ankara.
- Arslan, R., Özdemir, T., & Akyüz, İ. (2017). Türkiye Mobilya Sektörü Açısından Tasarım Sürecinde Bilgisayar Kullanımının Önemi Ve Sektöre Yönelik Bilgisayar Destekli Tasarım (Cad) Yazılımlarının İncelenmesi. *İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi*, 6(3), 1119-1132.
- Ayanoğlu, H. (2010). *Konut İç Mekân Mobilya ve Donatısında Teknolojik Gelişmelerin ve Değişen Tasarım Kriterlerinin Mekana Yansıması*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı. Ankara.
- Bason, C., & Schneider, A. (2014). Public Design in Global Perspective: Empirical Trends. *Design for Policy* (s. 23-40). içinde London: Routledge.
- Başbuğ, P. (2016). *İç Mimarlıkta Mobilyanın Ürün Yönetimi Süreçleri Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. İç Mimarlık Anabilim Dalı. İstanbul.
- Belek, A. N., & Yamaçlı, R. (2023). Ekolojik Binaların Sürdürülebilir Tasarım Kriterleri ve Değerlendirme Süreci. *Mimarlık ve Yaşam Dergisi*, 8(2), 529-550.
- Binder, T., & Brandt, E. (2008). The Design:Lab as Platform in Participatory Design. *CoDesign Journal*, 4(2), 115-129.
- Bulat, S., Bulat, M., & Aydın, B. (2014). Bauhause Tasarım Okulu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(1), 105-120.
- Ching, F. D. (2020). *Mimarlık: Biçim, Mekân & Düzen* (4. b.). (G. Aydın, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Coşkun, R., Yıldırım, E., & Altunışık, R. (2020). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı* (10. b.). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

- Çelik, G. (2008). *İç Mimarlık Eğitim Programlarının Karşılaştırmalı Analizine Yönelik Bir Çalışma*. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. İç Mimarlık Anabilim Dalı. Trabzon.
- Çiftci, S. K., & Demirarslan, D. (2021). 20. Yüzyılda Mobilya Tasarımı Akımlarına Genel Bir Bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(79), 1607-1627.
- Dell'era, C., & Verganti, R. (2009). Design-Driven Laboratories: Organization and Strategy of Laboratories Specialized in the Development of Radical Design-Driven Innovations. *R&D Management*, 39(1), 1-20.
- Eczacıbaşı, N. (1998). *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*. İstanbul: Yem Yayınları.
- Er, A. (2006). Tasarımı Türkiye'de Türkiye İçin Tartışmak. *Türkiye'de Tasarımı Tartışmak III. Ulusal Tasarım Kongresi* (s. 15-17). İstanbul: İTÜ Endüstri Ürünleri Tasarım Bölümü.
- Erdem, T. (2007). *Mobilya Tarihine Genel Bakış ve Art Deco*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı. İstanbul.
- Güler, B. F. (2022). *Teknokentler, Ar-Ge Merkezleri ve Tasarım Merkezleri: Karşılaştırmalı Bir Analiz*. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İktisat Anabilim Dalı. Trabzon. .
- Gürsu, H. (2018). *Sahi, İnovasyon Neden Bize Bu Kadar Uzak?* (1.Baskı b.). Ankara: Dost Kitabevi.
- Hasol, D. (2008). *Mimarlık Sözlüğü* (10. b.). Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları.
- Kaçar, T. (1996). *İç Mimari ve Resimde Mekan Kavramının İrdelenmesi ve 'De Stijl' Grubu İçinde Etkileşimleri*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İç Mimarlık Anasanat Dalı. Eskişehir. .
- Kafadar, O. (2009). *Rekabetçi Üstünlüğün Sağlanmasında Ürün Tasarımı : Türk Mobilya Sektöründen Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı. İzmir.
- Karakuş, G. (2021). Ar-Ge / Tasarım Merkezi Nedir? Türkiye'de Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Kurulum Sürecine İlişkin Bir Araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(3), 1381-1404.
- Kaya, E. (2016). *Mobilya Sektöründe Üretim ve Tasarımcı Etkileşimi: Günümüzde Türkiye Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü. İçmimarlık Anasanat Dalı. İstanbul.

- Kurt, R., İmren, E., & Aşkın, A. (2021). Mobilya Sektöründe Artırılmış Gerçeklik Uygulamaları. M. Ulusoy, & E. M. Özturan içinde, *Mühendislik & Mimarlık Bilimi Üzerine: Multidisipliner Bir Yaklaşım* (s. 153-167). İstanbul: Literatürk Academia.
- Neuman, W. (2022). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nicel ve Nitel Yaklaşımlar* (2. b.). (Ö. Akkaya, Çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Ökten, G. (2012). *İç Mimarlık Mesleği Özelinde Tasarım ve Tasarımcı Kavramlarının Algılanışı ve 'Tasarımcı Kimdir?' Sorusuna Yanıt Aramak Üzerine Bir Okuma - Türkiye Örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anasanat Dalı. Ankara.
- Özel, Y. (2021). İç Mekân Kurgusunda Mobilya ve Mekân Kompozisyonu İlişkisi. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 0(25), 94 - 104.
- Özkaraman, S. M. (2004). *Türkiye'de 1800-2004 Yılları Arasındaki Değişim Süreci İçinde Tasarımı Etkileyen Faktörler: Ve Bir Örnek Olarak Mobilya Üretimi Modeli*. Doktora Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Endüstri Ürünleri Tasarımı Anabilim Dalı. İstanbul.
- Puttick, R. (2014). *Innovation Teams and Labs: A Practice Guide*. London: Nesta . <https://www.nesta.org.uk/toolkit/innovation-teams-and-labs-a-practice-guide/> adresinden alındı
- Resmi Gazete. (2016, Ağustos 10). *Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği*. Ağustos 8, 2023 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/08/20160810-7.htm> adresinden alındı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2020). Mobilya Sektörü Raporu: <https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/plan-program/MobilyaSektorRaporu2020.pdf> adresinden alındı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2023, Ekim). Kasım 3, 2023 tarihinde Tasarım Merkezleri İstatistikleri: <https://www.sanayi.gov.tr/istatistikler/istatistikleri-bilgiler/mi0203011503> adresinden alındı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2023). Ar-Ge, Tasarım Merkezleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB): <https://www.sanayi.gov.tr/arge-tasarim-merkezleri-ve-tgb> adresinden alındı

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2023, Ekim 8). *Tasarım Merkezleri Hakkında*. Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri Tanımı, Kurulumu ve İstatistiki Bilgiler: <https://agtm.sanayi.gov.tr/Tasarim/TasarimDetay> adresinden alındı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (t.y.). Ekim 12, 2023 tarihinde Tasarım Merkezleri Hakkında: <https://agtm.sanayi.gov.tr/Tasarim/TasarimDetay> adresinden alındı
- Svirakova, E., Soukalova, R., Bednar, P., & Danko, L. (2015). Culture Managers Education: System Dynamics Model of the Coworking Design Centre. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174:1684-1694.
- Terece, Z., Edirne Erdiñç, J., & Seęer Kariptaş, F. (2020). Türkiye’de Mobilya Sektörünün Durumu ve. *Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 3(1), 159-180.
- Thorpe, A., & Rhodes, S. (2018). The Public Collaboration Lab-Infrastructuring Redundancy with Communities-in-Place. *She Ji: The Journal of Design, Economics, and Innovation*, 4(1), 60-74.
- Tuna Ultav, Z., Hasırcı, D., Borvalı, S., & Atmaca, H. (2015). *Dokümantasyon ve Arşivleme: Türkiye’de Modern Mobilya*. İzmir: İzmir Ekonomi Üniversitesi.
- Turani, A. (2007). *Sanat Terimleri Sözlüğü* (12. b.). Remzi Kitabevi.
- Uyanık Afşar, G. (2009). *2000-2010 Yılları Arasında Mekan Ve Mobilya Tasarımında Belirleyici Bir Etken Olarak Toplumsal Eğilimler “Trend” Kavramı*. Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. İç Mimarlık Anabilim Dalı. İstanbul.
- Varol, A. (2020). *Tasarımda Yenilik-Yenilikçilik Sorunlarının Mobilya Endüstrisi Üzerinden Okunması ve Bir Çözüm Önerisi: Ankara Mobilya Tasarım Merkezi*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı. Ankara.
- Varol, A., & Elibol, C. G. (2021). Ankara Siteler Mobilya Bölgesinin Tasarım Odaklı Sorunlarına Bölgesel bir Çözüm Olarak Tasarım Merkezi. *Ankara Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 55-69.
- Walsh, V. (1996). Design, Innovation and the Boundaries of the Firm. *Research Policy*, 25(4), 509-529.
- Yalçın, S. (2005). *Müşteri Odaklı Yeni Ürün Geliştirme Aracı Olarak Hedef Maliyetleme ve Kalite Fonksiyon Yayılımının Mobilya Sektöründe*

- Uygulanabilirliğinin Analizi*. Doktora Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı. Kütahya.
- Yaman, S. (2019). *İç Mimarlık Alanında Mobilya Endüstrisi Kaynaklı Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı. Ankara.
- Yavuz, C. (2014). *Tasarım ve Ürün Geliştirme Faaliyetlerinde Kitlesele Kaynak Kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Endüstriyel Sanatlar Anabilim Dalı. Eskişehir.
- Yavuz, H. (2007). *Pop Art Döneminin İncelenmesi ve Pop Art Döneminin Günümüz Mobilya Tasarımlarına Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. İç Mimarlık Anabilim Dalı. İstanbul.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yücel, E. (2019). *İşletmelerin Yenilik Performansının Artırılmasında Üniversite - Sanayi İşbirliğinin Rolü: Ar-Ge veya Tasarım Merkezlerine Sahip İşletmeler Üzerine Bir Uygulama*. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Anabilim Dalı. İzmir.

EKLER

EK-1: Görüşme Formu

Görüşme Soruları

1. Tasarım Merkezleri'nde iç mimar istihdamına yönelik sorular
 - a. Tasarım Merkezi'ndeki göreviniz? Ne kadar süredir bu görevdesiniz?
 - b. Firmanız bünyesindeki Tasarım Merkezi ne zaman kurulmuştur?
 - c. Merkezinizde kaç kişi çalışmaktadır?
 - d. Firmada aynı zamanda bir Ar-Ge merkezi bulunmakta mıdır?
 - e. Tasarım Merkezi'nde iç mimar çalışmakta mıdır? Çalışıyor ise sayısını ve çalışma sürelerini belirtir misiniz? (Yanıt hayır ise, diğer sorular yöneltilmeyecek; yalnızca 4.a. sorusunun yanıtlanması istenecektir)
2. İç mimar çalışanların faaliyet alanlarına yönelik sorular
 - a. Merkezinizdeki iç mimar(lar) hangi birimlerde görev yapmaktadır?
 - b. Tasarım merkezi tarafından sunulan hizmetler ve projelerdeki rol ve sorumlulukları nelerdir?
 - c. İç mimarlık pozisyonları için aradığınız beceri ve yetkinlikler nelerdir?
 - d. Merkezinizde görevli yakın disiplinlerden çalışanlar (örn. Ağaççileri End. Müh., Endüstriyel Tasarımcı, Mimar, Orman End. Müh. vb.) ile iç mimarların mesleki işbirlikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?
 - e. Bir iç mimara ihtiyaç duyduğunuz temel aşamalar nelerdir?
 - f. Merkezinizde görev yapan iç mimar(lar) tarafından tasarlanıp, üretim aşamasına geçilen ürünler bulunmakta mıdır?
3. İç mimar(lar)ın Tasarım Merkezi'ne ve firmaya sağladığı katkılara yönelik sorular
 - a. Merkezinizde görev yapan iç mimar(lar)ın, Tasarım Merkezi'ne ve dolayısıyla firmaya katkıları hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - b. İç mimar istihdam etmenin avantajları ve dezavantajları nelerdir?
4. İç mimarların mobilya endüstrisine olan katkılarına yönelik soru
 - a. İç mimarların mobilya endüstrisine katkıları hakkında neler düşünüyorsunuz?
5. Ekleme istediğiniz veya eksik kaldığını düşündüğünüz bir husus var mıdır?

Teşekkürler

EK-2: Etik Komisyonu Onay Bildirimi

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Etik Kurulu

Tarih: 29/09/2023 15:22
Sayı: E-66777842-100-00003108301

00003108301

Sayı : E-66777842-100-00003108301
Konu : Ali Uğur Koç Etik Kurula Başvuru

29/09/2023

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 31.08.2023 tarihli ve E-44513094-100-00003044308 sayılı yazınız.

Enstitünüz İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Gülçin Cankız Elibol'un, danışmanı olduğu Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ali Uğur Koç'un, "Mobilya Sektöründe Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerinde İç Mimar İstihdamının Araştırılması" başlıklı Tez çalışması Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Etik Kurulunun **26 Eylül 2023** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. İsmet KOÇ
Kurul Başkanı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 6C95D1AB-E5CC-4D55-AAB1-CBFD1DCED489

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/hu-ebys>

Adres:

E-posta: Elektronik Ağ: www.hacettepe.edu.tr

Telefon: Faks:

Kep:

Bilgi için: Meryem KOSE

Bilgisayar İşletmeni

Telefon: 03122977367

Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tez Yazım Yönergesi'ne uygun olarak hazırladığım bu Tezde,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu Tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

07/02/20224

Ali Uğur KOÇ

Yüksek Lisans Tezi Orijinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Güzel Sanatlar Enstitüsü

Tez Başlığı: Mobilya Sektöründe Faaliyet Gösteren Tasarım Merkezlerinde İçmimar İstihdamının Araştırılması

Yukarıda başlığı verilen Tezimin tamamı aşağıdaki filtreler kullanılarak Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
07.02.2024	108	211559	09.01.2024	(%)9	2288253504

Uygulanan filtreler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (07/02/2024)

Ali Uğur KOÇ

Öğrenci No.: N20238588

Anasanat/Anabilim Dalı: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı

Program (işaretleyiniz):

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
X			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Doç. Dr. Gülçin Cankız ELİBOL

Master's Thesis Originality Report

HACETTEPE UNIVERSITY
Institute of Fine Arts

Title: Research On The Employment Of Interior Designers In Design Centers Operating In The Furniture Sector

The whole thesis is checked by my supervisor, using Turnitin plagiarism detection software taking into consideration the below mentioned filtering options. According to the originality report, obtained data are as follows.

Date Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defence	Similarity Index (%)	Submission ID
07.02.2024	108	211559	09.01.2024	(%)9	2288253504

Filtering options applied are:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read the Hacettepe University Institute of Fine Arts Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations, I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge. I respectfully submit this for approval. (07/02/2024)

Ali Uğur KOÇ

Student No.: N20238588

Department: Department of Interior Architecture and Environmental Design

Program/Degree (please mark):

Master's	Proficiency in Art	PhD	Joint Phd
X			

SUPERVISOR APPROVAL

APPROVED
Assoc. Prof. Gülçin Cankız ELİBOL

Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin/raporumun tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim.

Tezimde yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim/sanat çalışması raporum aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi/ H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren .. yıl ertelenmiştir. (1)
- Enstitü/ Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

07/02/2024

Ali Uğur KOÇ

*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge

- (1) Madde 6.1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.
- (2) Madde 6.2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmasını ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7.1. Ulusal çıkarılan veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Tez Danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

